

**REVISTA ROMÂNĂ
DE BIBLIOTECONOMIE
ȘI ȘTIINȚA INFORMĂRII**

**ROMANIAN JOURNAL
OF LIBRARY
AND INFORMATION SCIENCE**

Anul 9, nr. 1 / Vol. 9, Iss. 1
2013

Colegiul de redacție

Comitet științific

Director

Prof. univ. dr. Mircea REGNEALĂ - președinte, Asociația Bibliotecarilor din România

Membri

Ratko KNEZEVIC - University of Bihac, Bosnia and Herzegovina

Beba RASIDOVIC - University of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina

Assoc. prof. dr. Carla BASILI - Consiglio Nazionale delle Ricerche, Roma, Italy

Dr. Carmen Leocadia PESANTEZ - director general, Biblioteca Pedagogică Națională „I.C. Petrescu”, România

Acad. Florin FILIP - director general, Biblioteca Academiei Române

Dr. Liviu-Iulian DEDIU - vicepreședinte, Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România

Prof. univ. dr. Iuliana BOTEZAN - University of Complutense, Madrid

Prof. univ. dr. Albert BOEKHORST - University of Amsterdam, Netherlands

Prof. univ. dr. Lorenzo BALDACCHINI - University of Bologna, Italy

Dr. Corina APOSTOLEANU - Biblioteca Județeană „I.N. Roman” Constanța, Romania

Prof. univ. dr. Gunnstein AKSELBERG - University of Bergen, Norway

Conf. Univ. dr. Nelly ȚURCAN - Universitatea de Stat a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova

Dr. Silvia GHINCULOV - director, Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Chișinău, Republica Moldova

Dr. Anthi KATSIRIKOU - Pireus University Library, Greece

Alan HOPKINSON - Middlesex University Library, United Kingdom

Dr. Sanda BERCOVICI - The Hebrew University of Jerusalem, David Yellin Academic College, Israel

Dr. Manolis KOUKOURAKIS - Crete University Library, Greece

Drd. Ane LANDOY - Bergen University Library, Norway

Prof. univ. dr. Serap KURBANOGU - Hatcepe University, Ankara, Turkey

Assoc. prof. dr. Joumana BOUSTANY - Paris Descartes University, Information and Communication Department, France

Conf. univ. dr. Elena ȚÎRZIMAN - director general, Biblioteca Națională a României

Colegiu consultativ

Dr. Doina OSTAFE - vicepreședinte, Asociația Bibliotecarilor din România

Conf. univ. dr. Cristina POPESCU - Universitatea din București

Dr. Aurelian Cătălin POPESCU - Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București

Prof. univ. dr. Ionel ENACHE - Universitatea din București

Dr. Letiția CONSTANTIN - Biblioteca Națională a României

Dr. Doru STAN - Biblioteca Universității din Pitești

Comitet redacțional

Redactor-șef

Prof. univ. dr. ing., dr. marketing Angela REPANOVICI - Universitatea „Transilvania” din Brașov

Redactor

Dr. Doru STAN - Biblioteca Universității din Pitești

Secretar de redacție

Gina ENESCU - Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București

Abonamente, distribuție

Mihai CONSTANTINESCU - secretar executiv, Asociația Bibliotecarilor din România

Redacția

ASOCIAȚIA BIBLIOTECARILOR DIN ROMÂNIA (ABR)

Bd. Unirii nr.22, Sector 3 (cam. F3M06 - mezanin), cod 030833

București, România

e-mail: infoabr@gmail.com

site: <http://www.abr.org.ro>

Răspunderea asupra conținutului materialelor revine în întregime autorilor.

Tiparul a fost executat la tipografia Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci

REVISTA ROMÂNĂ DE BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚA INFORMĂRII

REVISTĂ TRIMESTRIALĂ EDITATĂ DE
ASOCIAȚIA BIBLIOTECARILOR DIN ROMÂNIA

TENDINȚE ÎN BIBLIOTECONOMIA CONTEMPORANĂ

Traducere: dr. Corina Apostoleanu

ISSN 1841-1940

© *Asociația Bibliotecarilor din România (ABR)*

Revistă indexată în baza de date EBSCO *Library and Information Science Source*

**ROMANIAN JOURNAL OF LIBRARY
AND INFORMATION SCIENCE**

**QUARTERLY REVIEW EDITED BY
ROMANIAN LIBRARY ASSOCIATION**

*TENDENCIES
IN THE CONTEMPORARY LIBRARY SCIENCE*

Translation: Corina Apostoleanu, PhD

ISSN 1841-1940

© *Romanian Library Association (ABR)*

Journal indexed in EBSCO *Library and Information Science Source* database

SUMAR

- *Un nou început*
Angela Repanovici 7
- *Utilizarea indicatorilor în bibliotecile universitare norvegiene*
Ane Landoy 9
- *Atribuțiile bibliotecii în funcționarea sistemului de comunicare științifică*
Nelly Țurcan 17
- *Tendențe și priorități în activitatea bibliotecilor publice*
Vera Osoianu 31
- *Cele mai noi tendințe în organizarea și funcționarea bibliotecilor universitare*
Sanda Bercovici 47
- *Cultura informației și rolul bibliotecilor în tehnologia informației*
Ratko Knežević 59

CONTENTS

- *New beginnings*
Angela Repanovici 8
- *Use of indicators in Norwegian academic libraries*
Ane Landoy 13
- *Library attributions within the scientific communication system*
Nelly Țurcan 24
- *Tendencies and priorities in public libraries activity*
Vera Osoianu 39
- *State of the Art in the Organization and Functioning of the Academic Library*
Sanda Bercovici 53
- *Information literacy and the role of the libraries in IT*
Ratko Knežević 63

Un nou început

Analizând în context mondial noile tendințe ale biblioteconomiei constatăm o îngrijorare a specialiștilor privind dificultățile din ce în ce mai mari întâmpinate de biblioteci în a satisface nevoile utilizatorilor. Vorbim de câțiva ani de biblioteca hibridă – biblioteca cu cărți clasice și cărți în format electronic. Câtă vreme lucrurile vor rămâne astfel? În ciuda unei temporizări venite din partea bibliotecarilor, formatul digital câștigă teren în biblioteci. Pe de altă parte, tehnologiile de informare și comunicare se schimbă permanent, iar informația digitală se supradimensionează și devine tot mai complexă. Este din ce în ce mai multă nevoie de actualizarea cunoștințelor noastre în domeniul digital.

Organizarea diferitelor tipuri de instruire devine o misiune principală a asociațiilor profesionale. Pe lângă organizarea de cursuri, conferințe, workshop-uri și evenimente culturale, Asociația Bibliotecarilor din România dorește ca prin Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării să devină principala sursă de comunicare a noilor tendințe și dezvoltări din domeniu.

Asociația Bibliotecarilor din România a semnat Declarația de la Berlin privind accesul deschis la informație. Acest lucru ne-a determinat să schimbăm și noi formatul și politica revistei, folosind sursele deschise pentru diseminare, management, impact și vizibilitate. Începând cu acest număr, revista apare folosind *Open Journal System*, sistem care ne va permite să procedăm la revizuirea fiecărui articol de către doi recenzori în sistemul peer-reviewed. Sistemul permite înregistrarea lucrărilor on-line, trimiterea automată pentru revizuire, primirea individuală a acceptului sau respingerii lucrării, împreună cu comentariile celor care fac evaluarea.

Pentru aceasta am constituit un comitet științific internațional, format din specialiști din biblioteci și din învățământul de specialitate din România, cât și din țări ca Franța, Italia, Spania, Turcia, Norvegia, Grecia, Bosnia & Herțegovina, Israel, Olanda, Marea Britanie și Republica Moldova.

Dorim alinierea revistei la exigențele și practicile revistelor prestigioase din domeniu, creșterea calității și a nivelului de nouitate a articolelor, internaționalizarea învățământului superior de biblioteconomie prin atragerea de autori străini, vizibilitatea articolelor publicate în acces deschis.

Primul număr în noul format prezintă experiența și bunele practici, precum și reflecția colegilor noștri din Norvegia, Israel, Bosnia & Herțegovina și Republica Moldova.

Sperăm să fie de bun augur și revista să devină principala sursă de informare pentru toți bibliotecarii din România și nu numai.

**Editor Șef,
Prof. dr. Angela Repanovici**

New beginnings

The survey of the world new tendencies in library science indicates specialists' concern about the increasing difficulties of libraries to meet users' needs. We have been speaking for few years about the hybrid library – the library with traditional and electronic format books. But for how long? In spite of a delay inspired by librarians, the digital format gains ground in libraries. On the other hand, information and communication technologies are changing permanently, the digital information is oversized and becomes more and more complex. We need more and more to up-date our knowledge in the digital field.

The leading mission of the professional associations becomes to organize different types of training sessions. Beside organizing training sessions, conferences, workshops and cultural events, the Romanian Library Association intends that by the Romanian Journal of Library and Information Science to become the main communication source in the new development tendencies in the field.

The Romanian Library Association has signed the Berlin Declaration on Open Access to information. This aspect has determined us to change the journal format and policy, using the open sources for dissemination, management, impact and visibility. Beginning with the present issue, the journal appears using *Open Journal System*, system which allows to revise all articles by two reviewers in the peer-reviewed system. We can record the papers on-line, send them automatically to be reviewed, and the paper approval or the rejection, together with the reviewers' comments are received individually.

In order to achieve these goals, we have formed an international scientific committee, including specialists from libraries, and also staff from library science education system in Romania, as well as from countries as France,

Italy, Spain, Turkey, Norway, Greece, Bosnia & Herzegovina, Israel, Netherlands, United Kingdom and the Republic of Moldova.

We intend that our journal follows the exigencies and practices of prestigious journals in the field; we also want to increase the quality and the novelty level of the articles, bring the academic library science education into the international attention, by attracting foreign authors, and increase the visibility of the articles published in open access.

The first issue in the new format presents the expertise and good practices, as well as the reflections of our colleagues in Norway, Israel, Bosnia & Herzegovina and the Republic of Moldova.

We hope to be favourable and the journal to become the main information source for all librarians in Romania and abroad.

**Editor en-chief,
Prof. dr. Angela Repanovici**

Utilizarea indicatorilor în bibliotecile universitare norvegiene

Ane Landoy

Introducere. Utilizarea indicatorilor în bibliotecile universitare norvegiene

Autoarea

Şef Filiala Arte şi Ştiinţe Umaniste a Bibliotecii Universităţii din Bergen
E-mail: *Ane.Landoy@ub.uib.no*

Abstract

Obiectivul acestei lucrări este de a arăta căror schimbări trebuie să le facă faţă bibliotecile din Norvegia, atunci când este vorba de evaluarea eficienţei, a impactului şi rezultatelor, folosind indicatori ca unelte de management şi formularea unei decizii. O parte a lucrării se bazează pe un studiu asupra a aproximativ 75 de directori de biblioteci universitare din Norvegia şi pe rapoartele privind testarea de indicatori naţionali, în cinci biblioteci universitare. În majoritatea lor, datele au fost colectate prin intermediul cercetării în mediu electronic.

Rezultatele includ percepţia directorilor de biblioteci asupra provocărilor legate de scopuri şi calitate şi cum pot fi acestea utilizate ca suport în luarea deciziilor şi în management, precum şi utilizarea indicatorilor pentru promovarea bibliotecilor. De asemenea, articolul include o discuţie asupra utilizării practice a indicatorilor naţionali în bibliotecile universitare; discuţia se bazează pe testările realizate la filialele de ştiinţe sociale şi umaniste din cinci biblioteci universitare.

Concluziile cheie includ sugestii pentru dezvoltarea abilităţilor şi uneltelor manageriale necesare directorilor bibliotecilor universitare.

Cuvinte-cheie: *indicatori, biblioteci universitare, Norvegia, statistică*

“Teoriile şi cercetarea despre utilizarea indicatorilor subliniază câteva cerinţe generale pentru aceşti indicatori. Ei trebuie să fie valizi; aceasta înseamnă: să măsoare ceea ce sunt proiectaţi să măsoare, răspunzând la o întrebare precisă şi nimic altceva. De asemenea, trebuie să aibă un grad ridicat de precizie. Trebuie să fie utili în formularea unor decizii, iar datele trebuie să fie îndeajuns de uşor de obţinut.”
(Pors 2007:18)

În 2010, autorităţile norvegiene în domeniul bibliotecilor au hotărât să stabilească un set de indicatori pentru bibliotecile universitare, atât pentru a analiza dezvoltarea şi tendinţele longitudinale, dar şi pentru a putea observa nivelul de dezvoltare, comparativ cu celelalte biblioteci, în interiorul sau în exteriorul propriei lor organizaţii (Redse 2010).

Atât bibliotecile universitare norvegiene, cât şi cele publice au o tradiţie îndelungată în raportarea de date statistice către autorităţi. Statisticile longitudinale sunt adesea utilizate în documentarea tendinţelor în dezvoltarea bibliotecilor. Noutatea constă în planul de indicatori care include date statistice din două sau mai multe zone – de exemplu, împrumuturile, pentru a selecta grupurile / utilizatorii primari pe membri ai personalului de bibliotecă. Anterior, nu s-au făcut măsurători comparative, într-un mod sistematic, în bibliotecile universitare cele mai importante.

Există cinci universităţi importante în Norvegia (Universităţile Oslo, Bergen, Agder şi Tromsø, precum şi Universitatea Norvegiană pentru Ştiinţă şi Tehnologie). Toate sunt considerate universităţi medii şi mici, comparativ cu nivelul european, şi acoperă o mare varietate de domenii. Agder este cea mai nouă şi cea mai mică dintre cele cinci şi nu are învăţământ medical. Toate celelalte patru universităţi au o organizare similară, cu biblioteci pentru ştiinţe umaniste şi ştiinţe sociale cu aceeaşi conducere, deşi nu se află toate în aceeaşi clădire.

Bibliotecile de ştiinţe umaniste şi cele de ştiinţe sociale din cele patru universităţi mai mari au efectuat unele testări privind utilitatea unor indicatori şi rezultatele au fost prezentate la

Utilizarea indicatorilor în bibliotecile universitare norvegiene

QQML2011 – conferință care s-a desfășurat la Atena (Landoy 2011). În anul 2012, Universitatea din Agder s-a alăturat, de asemenea, acestor testări și rezultatele cele mai recente au fost prezentate la întâlnirea bianuală a bibliotecilor norvegiene din anul 2012 (Bøhn 2012; Langseth 2012).

În același timp, Biblioteca Națională și-a asumat responsabilitatea pentru acești indicatori, iar asociația norvegiană a instituțiilor de învățământ superior, cât și grupul de biblioteci (UHR-B) au participat în aceeași măsură la elaborarea indicatorilor. Testarea și comparația au arătat că există probleme în legătură cu datele și colectarea de date, iar UHR-B a numit un grup de lucru care să administreze un test pe scară largă în cât mai multe biblioteci universitare, ce au fost testate pentru cei 24 indicatori; de asemenea, a existat solicitarea de a evalua acești indicatori ca instrumente pentru luarea deciziilor, raportare și comparație (Saxrud, 2012).

Procesul de decizie referitor la utilizarea unor anumiți indicatori a fost, în mod evident, de structură ierarhică. Bibliotecile au raportat rezultatele indicatorilor, dar nu erau preocupate de comparație. Numai când prima experiență reală de comparație în interiorul sectorului bibliotecilor universitare a suferit un eșec, autoritățile bibliotecare au recunoscut că era nevoie de mai multă muncă.

limitate. Cei mai mulți dintre bibliotecari evită statisticile, dacă pot face asta. Ei nu vor să fie instruiți. De aceea, nu există o presiune asupra agențiilor statistice să își îmbunătățească produsele. Domină repetiția și complacerea în această situație” (Høivik, 2012).

Directorii bibliotecilor universitare și utilizarea indicatorilor

În toamna anului 2011, a fost trimis directorilor de biblioteci din Norvegia un sondaj electronic. Sondajul includea peste 250 de întrebări privitoare la diferite subiecte, inclusiv întrebări de tip demografic (vârstă, sex, mărimea și tipul bibliotecii, vechimea și în ce funcții a lucrat în bibliotecă respondentul etc.). A existat, de asemenea, o serie de întrebări privitoare la solicitările cu care se confruntă directorii, din punct de vedere al funcției pe care o ocupă și al bibliotecilor respective.

76 din cei 255 de directori de bibliotecă respondenți la sondaj erau din biblioteci universitare. Bibliotecile pentru care aceștia au trimis date sunt de diferite mărimi și au organizări diferite, iar respondenții înșiși pot fi directori de bibliotecă, directori de filiale, sau lideri de echipă / proiect (Tabelul 1).

	Superior	Scăzut	Niciunul	N=
Solicitări pentru viitor: Economie	67,7	0,0	0,0	62
Solicitări pentru viitor: Marketing, demonstrarea valorii bibliotecii / impact	67,2	1,7	0,0	58
Solicitări pentru viitor: Eficiență și resurse umane	65,6	0,0	0,0	64
Solicitări pentru viitor: Dezvoltarea calității / management	51,8	5,4	0,0	56
Solicitări pentru viitor: Managementul prin obiective	40,4	7,0	1,8	57
Solicitări pentru viitor: Marketing, demonstrarea valorii bibliotecii / impact și utilizarea statisticilor și indicatorilor	44,1	1,7	0,0	59

Tabelul 1. Viziunea directorilor de biblioteci asupra solicitărilor din viitor. % rating. Total N=76

Voci influente din comunitatea bibliotecară și-au spus deja opinia: profesorul Tord Høivik de la Facultatea de Biblioteconomie și Știința Informării a criticat acest proces, inutil și general, de obținere de indicatori.

“Cu toate acestea, nu este greșea producătorilor. Acesta este rezultatul unei cereri

Când au fost întrebați despre solicitările din viitor, directorii bibliotecilor universitare au considerat economia ca cea mai presantă solicitare. “Eficiența și managementul resurselor” sunt, de asemenea, importante, precum și “Marketing-ul și demonstrarea valorii și impactului bibliotecii”. Lista posibilelor solicitări

Utilizarea indicatorilor în bibliotecile universitare norvegiene

din sondaj a fost extinsă și numai câteva procente au fost selectate cu accent pe eficiență, calitate și managementul prin obiective. Solicitățile din această selecție care par să fie cel mai puțin presante pentru directorii bibliotecilor universitare sunt “Managementul prin obiective” și utilizarea indicatorilor statistici, în sprijinul marketing-ului și al demonstrării impactului și valorii.

Directorii bibliotecilor au fost, de asemenea, solicitați să își aprecieze propriul nivel de cunoștințe despre diferite instrumente de management. Respondenții au arătat că au gradul cel mai înalt de cunoaștere în privința statisticilor și indicatorilor (20,3% au răspuns că dețin aceste cunoștințe în grad “superior”), pe când în privința gradului de cunoaștere a unor termeni specifici de “studiu comparativ” și “Balanced Scorecard”, cunoștințele erau considerabil mai slabe. Mai puțin de 15% dintre directori au răspuns că au puține cunoștințe despre statistici și indicatori, în timp ce aproape 85% au răspuns același lucru pentru cunoștințele lor despre “Balanced Scorecard” și 45% pentru studiul comparativ.

Cum vor face față solicitărilor de management, în viitor, directorii? A existat o înțelegere asumată de manageri a faptului că le lipsesc instrumentele manageriale pentru a realiza comparația și managementul prin obiective. Aceste aspecte sunt observate o dată cu faptul că Autoritățile Bibliotecii Naționale subliniază utilizarea indicatorilor pentru comparațiile intra-, și între biblioteci. S-ar putea înțelege că este necesară mai multă instruire în acest domeniu. Cu toate acestea, mesajul directorilor de biblioteci este clar: “Nu, noi simțim că avem nevoie de puțină instruire, mai ales în domeniul marketing-ului.”

Nu au existat întrebări specifice despre nevoia de instruire în domeniul statisticilor și utilizarea indicatorilor, și majoritatea respondenților au raportat “superior” sau “unele cunoștințe” de utilizarea statisticilor și indicatorilor. Rămâne totuși îngrijorător faptul că 35% au raportat că au nevoie de mai multă instruire în domeniul marketing-ului, în condițiile în care marketing-ul și demonstrarea impactului sunt percepute ca fiind în viitor solicitări majore pentru bibliotecile universitare.

Procesul de comparare și rezultatele

În procesul de comparație pe care l-au realizat bibliotecile de Științe Sociale și Științe Umaniste s-a evidențiat faptul că este dificil să colectezi date pentru indicatorii doriți. Unele dintre date au fost raportate către statisticile naționale, altele au fost colectate pe plan local, o dată ce “unitatea” a fost considerată biblioteca filială, și nu biblioteca universitară. Pentru unii dintre indicatorii testați, precum “numărul personalului universitar pe care îl servește biblioteca” sau “numărul de studenți servit de această bibliotecă”, ar trebui de asemenea colectate date; constituie, de asemenea o problemă determinarea celor mai bune date și similarităților pentru bibliotecile implicate.

“Pe de altă parte, este un indicator foarte folosit pentru reflectarea scopului nostru principal ca bibliotecă universitară și poate să ne determine să ne gândim la metode mult mai bune de a obține datele necesare pentru a lua decizii mai bune, în strânsă colaborare cu partenerii noștri din universitate.”

(Landoy 2011)

Dar rezultatele acestor testări au arătat unele similarități și diferențe remarcabile. Unele dintre acestea pot fi explicate cu ușurință, prin factori istorici sau geografici; altele nu sunt ușor de înțeles.

Un exemplu de astfel de rezultat s-a obținut din diferențele existente la utilizatorii primari împărțiți la numărul de personal din bibliotecă, unde NTNU și Universitatea din Agder au aproximativ 250 de utilizatori, la personalul de bibliotecă, în timp ce Bergen, Tromsø și Oslo au aproximativ 150 (Bergen), sau mai puțin de 100. Dacă acest aspect este considerat ca un item de măsurare a eficienței, desigur că diferențele sunt interesante. Există, cu toate acestea alte explicații – câte filiale au aceste biblioteci? Cu cât există mai multe filiale, cu atât trebuie mai mult personal. De asemenea, există un impact al diferențelor în organizarea bibliotecii, cu mai multă delegare a sarcinilor principale precum catalogarea, astfel că există personal cu aceste funcții în unele dintre bibliotecile filiale (Langseth 2012).

O altă variabilă testată a fost procentajul din buget alocat pentru achiziția de resurse electronice

Utilizarea indicatorilor în bibliotecile universitare norvegiene

de informare. S-a considerat că biblioteca Universității din Tromsø ar trebui să aibă cele mai multe resurse electronice, deoarece aici s-a vorbit insistent – de multă vreme – despre avantajul resurselor electronice. Tromsø are un număr mare de resurse de acest tip, dar Oslo, Bergen și NTNU utilizează aproximativ la fel de multe – toate aceste universități, aproximativ 80%. Agder, neavând facultate de medicină și de științe fundamentale printre specialitățile pe care universitatea le oferă, alocă aproximativ 65% din bugetul de achiziții resurselor electronice (Langseth 2012).

A fost analizat numărul de vizite la bibliotecă, împărțit la numărul de utilizatori din grupul primar (personal universitar și studenți ai diferitelor facultăți). Acesta nu este un indicator și nu a fost niciodată, dar reprezintă o parte a datelor statistice colectate în fiecare an. Această variabilă va arăta unele date despre traficul în interiorul și în exteriorul spațiului bibliotecii. Ea poate fi utilă în observarea tendințelor longitudinale într-o anumită bibliotecă sau – în comparație – pentru a reflecta diferențele – cât de mare este impactul unei cafenele? Numărul de vizite a fost mai mare, în bibliotecile care au în apropiere o cafenea decât în bibliotecile care nu au cafenele (Landoy 2011).

Utilizarea indicatorilor naționali pentru bibliotecile universitare, ca parte obligatorie a statisticilor de bibliotecă, este destul de nouă în această formă. Se colectează date din fiecare tip de bibliotecă – universitară sau publică, de o lungă perioadă de timp. Bibliotecile universitare au trimis rapoarte statistice către instituțiile care le patronază sau prin intermediul acestora, și în aceeași măsură au furnizat date și către statisticile naționale, pe parcursul mai multor decenii.

Concluzie

Directorii bibliotecilor universitare norvegiene, alături de colegii lor din celelalte țări, se află sub o presiune în creștere de a furniza instituțiilor pe care le servesc informații despre valoarea și impactul bibliotecii asupra comunității universitare (ACRL 2010). Acest aspect poate fi ușor observat la respondenții sondajului din anul 2011. Utilizarea indicatorilor naționali poate constitui unul din numeroasele răspunsuri la nevoia de a avea date comparabile în biblioteci și între biblioteci. În același timp, testarea care s-a

realizat cu ajutorul primului set de indicatori arată că trebuie depus mai mult efort, atât în direcția obținerii datelor corecte ale unei calități superioare, cât și pentru a înțelege ce concluzii se pot trage pe baza diferiților indicatori.

BIBLIOGRAFIE

- 1. Association of College and Research Libraries.** *Value of Academic Libraries: A Comprehensive Research Review and Report.* Researched by Megan Oakleaf. Chicago: Association of College and Research Libraries, 2010. Published online at [www.acrl.ala.org/value]
- 2. Bøhn, Harald.** *Indikatorer som grunnlag for beslutninger i bibliotek.* Presentation at the Norwegian library meeting March 22, 2012 (in Norwegian) [http://www.bibsys.no/files/out/bibliotekmoter/2012/presentasjoner/arr27_bohn.pdf] (accessed 27.05.2012)
- 3. Høivik, Tord.** *Indicators without customers. A study of the Norwegian library community.* Presentation at "Library's Efficiency, Impact and Outcomes: Statistical Evaluation and Other Methods as Tools for Management and Decisionmaking." IFLA Pre-Conference August 8-9, 2012, University of Turku, Finland [http://kirjasto3.utu.fi/ifla2012/abstracts/FT_Hoivik.pdf] (accessed 10.02.2013)
- 4. Landoy, Ane.** *Indicators as tool for managing a library.* Presentation at QQML2011, May 27, 2011. Forthcoming in Anthi Katsirikou & Christos H. Skiadas (eds) *Proceedings from QQML2011.*
- 5. Landøy, Ane.** *A system of national indicators for academic libraries in Norway - tools for evaluation ?* Presentation at "Library's Efficiency, Impact and Outcomes: Statistical Evaluation and Other Methods as Tools for Management and Decision making." IFLA Pre-Conference August 8-9, 2012, University of Turku, Finland [http://hdl.handle.net/1956/6011] (accessed 03.02.2013)
- 6. Langseth, Henry.** *Indikatorer som grunnlag for beslutninger i bibliotek.* Presentation at the Norwegian library meeting March 22, 2012 (in Norwegian) [http://www.bibsys.no/files/out/bibliotekmoter/2012/presentasjoner/arr27_langseth.pdf] (accessed 27.05.2012)
- 7. Pors, Niels Ole.** *Strategi, verdi og kvalitet.* København: Danmarks Biblioteksforening, 2007.
- 8. Redse, Torill.** *Indikatorer for norske universitets- og høyskolebibliotek.* ABM-skrift. Vol. #63. [Oslo]: ABM-utvikling, 2010. (in Norwegian)
- 9. Saxrud, Bente.** *Indikatorer til nytte og besvær.* Presentation at the Norwegian library meeting March 22, 2012 (in Norwegian) [http://www.bibsys.no/files/out/bibliotekmoter/2012/presentasjoner/arr27_saxrud.pdf] (accessed 27.05.2012)

Use of indicators in Norwegian academic libraries

Ane Landoy

Author

Head of Arts and Humanity Library, University of Bergen
E-mail: *Ane.Landoy@ub.uib.no*

Abstract

The objective of this paper is to show what challenges academic libraries in Norway face, when it comes to evaluation of efficiency, impact and outcomes with indicators as tools for management and decision-making. Part of the paper is based on a study of approximately 75 leaders of academic libraries in Norway, and on reports from testing of national indicators, done by five academic libraries. The main part of the data was collected through an electronic survey.

The results include the library leaders' perception of challenges when it comes to goals and quality and how to use them for support of decision-making and management, as well as using indicators for marketing the libraries. Also, there is a discussion on the practical use of the national indicators for academic libraries, based on testing performed at Humanities/Social Sciences-branches of five university libraries.

The key conclusions include suggestions for development of management skills and tools for the leaders of academic libraries.

Keywords: *indicators, academic libraries, Norway, statistics*

Introduction: Use of indicators in Norwegian academic libraries

“The theories and research about use of indicators point to some general requirements for indicators. They must be valid; that is: Measure what is sets out to measure, by answering to a very precise question and nothing else. Also, it must be accurate. It must be useful for decision-making and it must be reasonable easy to get the data.”

(Pors 2007:18)

In 2010 the Norwegian library authorities decided on a set of indicators for academic libraries, for the libraries to be able to both look at development and tendencies longitudinally, as well as to be able to benchmark with other academic libraries within or outside their own organization (Redse 2010).

Norwegian libraries, both academic and public, have long traditions in reporting statistical data to the authorities. The longitudinal statistics have had a significant usage in documenting tendencies in the development of libraries. The novelty was plan for indicators that included statistical data from two or more areas – i.a. loans to select user groups/primary users per library staff member. At the same time, benchmarking had not been done in a systematic way earlier, at least not among the major university libraries.

There are five major universities in Norway (Oslo, Bergen, Agder and Tromsø Universities and the Norwegian University for Science and Technology). They are all middle- to small sized European universities, with a wide range of subjects. Agder is the newest and smallest of the five, and lacks medical education. The four others all have a somewhat similar organization, with libraries for Humanities and Social Sciences under the same leadership, although not for all in one building.

The Social Science and Humanity – libraries in the four largest universities did some testing of the usefulness of some of the indicators, and the results were reported at the QQML2011 – conference in Athens (Landoy 2011). In 2012, the University of Agder also joined in the testing, and updated results were reported at the bi-annual Norwegian library meeting in 2012 (Bøhn 2012; Langseth 2012).

Use of indicators in Norwegian academic libraries

In the mean time, the National Library had taken over the responsibility for the indicators, and the Norwegian association for higher education institutions, library group (UHR-B) had also been looking at the indicators. The testing and benchmarking showed that there were problems with the data and the data collections, and UHR-B appointed a working group to administer a large-scale test where as many as possible of the academic libraries tested four of the former 24 indicators, and also to assess the indicators as tools for decision-making, reporting and bench-marking (Saxrud, 2012).

The process of deciding what indicators to use and how had clearly been a “top-down”-process. Libraries reported on results from the indicators, but were not concerned about bench-marking. Only when the first real-life experiences

Academic library leaders and use of indicators

In the fall of 2011 an electronic survey was sent out to Norwegian library leaders. The survey included over 250 questions about several different topics, including some demographic questions (age, gender, size and kind of library, how long and in what position the respondent had worked in the library etc). There was also a group of questions about what challenges the library leaders were facing, on behalf of themselves and their libraries.

76 of the 255 library leaders that answered are from the academic libraries. The libraries they report from come in many different sizes and shapes, and the respondents themselves can be library directors, leaders of branch libraries, or project/team-leaders.

	High	Low	None	N=
Challenges for the future: Economy	67.7	0.0	0.0	62
Challenges for the future: Marketing, demonstrating library's value/ impact	67.2	1.7	0.0	58
Challenges for the future: Efficiency and resource man	65.6	0.0	0.0	64
Challenges for the future: Quality development/management	51.8	5.4	0.0	56
Challenges for the future: Management by objectives	40.4	7.0	1.8	57
Challenges for the future: Marketing, demonstrating library's value/ impact y use of statistics and indicators	44.1	1.7	0.0	59

Table 1. Academic library leader's view of challenges for the future. % rating. Total N=76

of bench-marking within the academic library sector failed did the library authorities recognize that more work was needed.

Influential voices from the library community had already spoken: Professor Tord Høivik from the School of Library and Information Science was critical to the process, usefulness and overall gain for indicators.

“This is not the fault of the producers, however. It results from limited demand. Most librarians avoid statistics if they can. They do not *want* to be educated. Thus, there is no pressure on statistical agencies to improve their products. Repetition and complacency prevail” (Høivik, 2012).

When asked about the challenges for the future, academic library leaders saw the economy as the most pressing challenge. “Efficiency and resource management” is also important, and “Marketing and demonstrating the value and impact of the library”. The list of possible challenges in the survey was extensive, and here only a few with special focus on efficiency, quality and management by objectives have been chosen. The challenges from this selection that seem to be least pressing for the academic library leaders are “Management by objectives” and “use of statistics and indicators” for purposes of marketing and demonstration of impact and value.

The library leaders were also asked to assess their own degree of knowledge of different tools for leadership. Among the ones than answered, the highest degree of knowledge was for the use of

Use of indicators in Norwegian academic libraries

statistics and indicators (20.3% replied that their knowledge was “high”), while the degree of knowledge of more specific terms of “benchmarking” and “Balanced Scorecard” were considerably less. Less than 15% of the leaders replied that they had little knowledge of statistics and indicators, while almost 85% said the same for their knowledge of Balanced Scorecard and 45% for benchmarking.

How will the leaders handle the challenges of management in the future? There was a self-observed lack of knowledge of management tools within benchmarking and management by objectives. This comes at the same time as the different National Library Authorities emphasizes the use of indicators for inter- and intra-library comparisons. One would assume that this would lead to a need for further education within this area. However, the message from the academic library leaders is clear: “No, we only feel that we need a little more education, and mainly for marketing.”

There were no specific questions about needs for further education in statistics and use of indicators, and a majority of the respondents reported “high” or “some” knowledge of use of statistics and indicators. Still, it is worrying that 35% that report that they need some further education in marketing, when marketing and demonstrating impact are perceived to become major challenges for academic libraries.

Bench-marking process and results

In the bench-marking exercise done by the Social science and Humanities libraries it was evident that the data collection for the indicators would be difficult. Some of the data were reported in national statistics, and some had to be gathered locally since the “unit” was branch-libraries, not the university library. For some of the indicators that were tested data such as “number of academic staff this library serves” or “number of students served by this library” also had to be gathered, and it was challenging to find the best and similar data for all the libraries that were involved.

“On the other hand, this is an indicator that is useful for reflection on our main purpose as an academic library, and it can start us

thinking about other and better ways of finding the information we need for making good decisions, in close collaboration with our main stakeholders in the university itself.”

(Landoy 2011)

But the results of the tests also showed some remarkable similarities and differences. Some of them could quite easily be explained by historical or geographical factors; others were not so easy to understand.

One example of such a result was the differences in primary users divided on library staff, where NTNU and the University of Agder had around 250 users per library staff, while Bergen, Tromsø and Oslo had around 150 (Bergen) or as low as 100. If this is looked at as a measure of effectiveness, of course the differences are interesting. There are however other explanations – how many branch libraries are they divided in? The more branches the more staff will be needed. There will also be impact from differences in the organization of the library; with more delegation of core tasks like cataloguing one will find library-staff with these functions in some of the (branch) libraries (Langseth 2012).

Another variable tested was the percentage of the acquisition budget being used for electronic information resources. The assumption here was that University of Tromsø library would have the highest amount of electronic resources, as they have for the longest time been the most outspoken about the advantages of electronic material. Tromsø had a high degree, but Oslo, Bergen and NTNU used almost as much – all of them around 80%. Agder, not having medicine and the heavy sciences among the subjects offered by the university used around 65% of the acquisition budget on electronic resources (Langseth 2012).

The numbers of visits to the library, divided on the number of patrons in the primary user group (academic staff and students of the faculties) were examined. This is not an indicator, and has never been, but it is a part of the statistics that is collected every year. This variable will say something about the traffic in and out of the library premises. It can be useful for looking at longitudinal trends in a specific library, or – in bench-marking – to reflect on differences – how much impact does a coffee-shop have? In the libraries with a nearby coffee-shop, the number of

visitors was higher than in the ones without coffee-shops (Landoy 2011).

The use of national indicators for academic libraries as an obligatory part of the library statistical input in this form is quite new. Library statistics has been collected from each library – academic and public – for a long time, and some indicators have also been available for voluntary use. The academic libraries have reported to and through their own institutions, as well as to the national statistics for decades.

Conclusion

Norwegian academic library leaders, along with their colleagues in other countries, are under an increasing pressure to provide the institutions they serve with information about the value and impact of the library to the academic community (ACRL 2010). This is clearly perceived by the respondents to the survey from 2011. The use of national indicators can be one of several answers to the need for comparable data within and between libraries. At the same time, the testing that has been done of one of the first sets of indicators shows that more work has to be done, both in finding the correct data of good quality; as well as understanding what conclusions can be drawn from the different indicators.

BIBLIOGRAPHY

1. Association of College and Research Libraries. *Value of Academic Libraries: A Comprehensive Research Review and Report.* Researched by Megan Oakleaf. Chicago: Association of College and Research Libraries, 2010.

Published online at [www.acrl.ala.org/value]

2. Bøhn, Harald. *Indikatorer som grunnlag for beslutninger i bibliotek.* Presentation at the Norwegian library meeting March 22, 2012 (in Norwegian) [http://www.bibsys.no/files/out/bibliotekmoter/2012/presentasjoner/arr27_bohn.pdf] (accessed 27.05.2012)

3. Høivik, Tord. *Indicators without customers. A study of the Norwegian library community.* Presentation at “Library's Efficiency, Impact and Outcomes: Statistical Evaluation and Other Methods as Tools for Management and Decisionmaking.” IFLA Pre-Conference August 8-9, 2012, University of Turku, Finland [http://kirjasto3.utu.fi/ifla2012/abstracts/

FT_Hoivik.pdf] (accessed 10.02.2013)

4. Landoy, Ane. *Indicators as tool for managing a library.* Presentation at QQML2011, May 27, 2011. Forthcoming in Anthi Katsirikou & Christos H. Skiadas (eds) *Proceedings from QQML2011.*

5. Landøy, Ane. *A system of national indicators for academic libraries in Norway - tools for evaluation ?* Presentation at “Library's Efficiency, Impact and Outcomes: Statistical Evaluation and Other Methods as Tools for Management and Decision making.” IFLA Pre-Conference August 8-9, 2012, University of Turku, Turku, Finland [http://hdl.handle.net/1956/6011] (accessed 03.02.2013)

6. Langseth, Henry. *Indikatorer som grunnlag for beslutninger i bibliotek.* Presentation at the Norwegian library meeting March 22, 2012 (in Norwegian) [http://www.bibsys.no/files/out/bibliotekmoter/2012/presentasjoner/arr27_langseth.pdf] (accessed 27.05.2012)

7. Pors, Niels Ole. *Strategi, verdi og kvalitet.* København: Danmarks Biblioteksforening, 2007.

8. Redse, Torill. *Indikatorer for norske universitets- og høyskolebibliotek.* ABM-skrift. Vol. #63. [Oslo]: ABM-utvikling, 2010. (in Norwegian)

9. Saxrud, Bente. *Indikatorer til nytte og besvær.* Presentation at the Norwegian library meeting March 22, 2012 (in Norwegian) [http://www.bibsys.no/files/out/bibliotekmoter/2012/presentasjoner/arr27_saxrud.pdf] (accessed 27.05.2012)

Atribuțiile bibliotecii în funcționarea sistemului de comunicare științifică

Nelly Țurcan

Autoarea

Conferențiar universitar, dr.,
Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării,
Universitatea de Stat din Moldova
E-mail: *tsurcannelly@gmail.com*

Abstract

Lucrarea abordează transformările în cadrul sistemului de comunicare științifică influențate de schimbările tehnologice și de aplicarea modelelor accesului deschis. Se discută despre diverse perspective de evoluție a bibliotecii în cadrul sistemului de comunicare științifică, precum și rolul bibliotecilor științifice în realizarea funcțiilor în cadrul acestui sistem.

Cuvinte-cheie: *comunicare științifică, biblioteci științifice, acces deschis.*

Este bine cunoscut că biblioteca este o instituție socială care asigură funcționarea informației documentare în spațiu și în timp. Aceasta este misiunea universală a bibliotecilor, iar responsabilitatea lor esențială este legată de salvarea cunoașterii (1). În cadrul sistemului tradițional de comunicare științifică are loc transmiterea fluxului documentar de la comunitatea științifică către utilizatori, care este intermediată de diferite instituții infodocumentare, inclusiv de biblioteca științifică.

În mai multe studii privind dezvoltarea comunicării științifice sunt specificate patru funcții majore ale comunicării științifice: 1. Funcția de certificare și de validare a calității cercetării care se referă la standardele științifice pentru a obține atestarea cercetării, prevede o calitate verificată prin publicarea într-o revistă cu standarde recunoscute, dar și faptul că este stabilită o reputație certă sau că poate fi obținută o recompensă; 2. Funcția de înregistrare a cercetării care se referă, în special, la un savant concret, care pretinde apoi la prioritate pentru cercetarea respectivă, precum și faptul că este afirmat neechivoc dreptul de proprietate și de stabilire a unei priorități. Această funcție este strâns legată de protecția proprietății intelectuale, precum și de sistemul de recompense și, într-o mare măsură, influențează dinamica socială din cadrul sistemului; 3. Funcția de diseminare a informației permite de a aduce la cunoștință ceea ce au făcut și au realizat savanții în domeniul științific. Această funcție, de asemenea, conduce la determinarea nevoilor de căutare ale cercetătorului; 4. Funcția de arhivare care se referă la stocarea și accesibilitatea informațiilor, pentru a lăsa o înregistrare permanentă a actului doveditor de cercetare științifică (articol, monografie, teze ale conferințelor științifice etc.), de păstrare a renumelui obținut etc.

Aplicând aceste funcții pentru analiza pieței comunicării științifice, Roosendaal H. și Geurts P. (2) vizualizează această piață în felul următor. Piața este formată din actanți generici – autori și cititori. Obiectivul lor este de a genera întrebări și de a oferi răspunsuri în scopul de a le aplica în domeniul științei sau tehnologiilor. Ca rezultat al analizei, autorii concluzionează că „nu există piață informațională, dar există „spațiu informațional” care este constituit dintr-un ansamblu de unități de informații” (3). Din acest punct de vedere, bibliotecile și editurile aparțin spațiului informațional care este un subcontur al pieței generale de comunicare științifică. Este evident faptul că actuala evoluție a tehnologiilor informaționale, în special a Internetului, impune responsabilități semnificative pentru actanții principali ai acestei piețe: autori și cititori. Astfel, creșterea nelimitată a ofertei informaționale ar putea să distragă atenția de la valoarea informației. În aceste condiții, cititorilor le este dificil să regăsească în masivul enorm de

Atribuțiile bibliotecii în funcționarea sistemului de comunicare științifică

documente informații valoroase. Necesitatea regăsirii în volumul imens de documente a informației relevante scoate în prim plan funcțiile bibliotecii în calitate de actor al sistemului de comunicare științifică.

Fiecare actor al sistemului de comunicare științifică are funcții clar definite, precum și relații de interacțiune socială cu alți participanți la procesul de comunicare științifică. În cadrul modelului liniar de comunicare științifică bibliotecile interacționează nemijlocit cu editorii de la care, prin achiziție sau abonare, sunt recepționate publicațiile științifice. La rândul său, utilizatorii apelează la bibliotecă pentru accesul la documentele tipărite și cele electronice, necesare susținerii informaționale a cercetării.

În prima perioadă de dezvoltare a mediului electronic, până la dezvoltarea rețelelor informaționale, procesul de difuzare a documentelor în cadrul sistemului comunicațional a rămas practic neschimbat. Documentele tradiționale au fost complinite de cele electronice, editurile au dezvoltat tehnologii de editare electronică, iar bibliotecile au utilizat tehnologii paralele de prelucrare a documentelor și de prestare a serviciilor pentru utilizatori (4). Cu toate acestea, funcționarea sistemului de comunicare științifică nu a suferit modificări esențiale, instituțiile intermediare continuând să îndeplinească roluri tradiționale.

Pe parcursul secolului trecut, difuzarea cunoștințelor prin intermediul publicațiilor tipărite s-a dezvoltat printr-un sistem de comunicare în care editurile științifice aveau un rol destul de important. Actualmente, datorită digitizării și constituirii rețelelor informaționale are loc transformarea sistemului de comunicare științifică și a relațiilor între actorii acestui sistem. Se schimbă modul de producere, de difuzare și de utilizare a cunoștințelor științifice. Apar noi forme și mijloace de comunicare științifică, modificând inevitabil sistemul de comunicare științifică. Internetul a schimbat și a extins structura fluxului documentar, devenind un mediu pentru crearea, arhivarea și utilizarea formelor comunicaționale noi, cum ar fi: versiuni electronice ale edițiilor tradiționale, ediții electronice analogice celor tradiționale, ediții electronice pure ale editurilor, ediții electronice de autor, colecții electronice, biblioteci electronice. Bineînțeles că biblioteca academică este influențată de aceste schimbări și, deci, sfera de preocupare a acesteia trebuie să se axeze atât pe funcționarea documentelor tradiționale, cât și a celor electronice offline și online. Constatăm, de asemenea, că datorită transformărilor funcțiilor bibliotecilor, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor informaționale, intermedierea realizată de biblioteca academică în cadrul sistemului de comunicare științifică reduce numărul de relații dintre diferiți actori sociali, cum ar fi, de exemplu, relațiile dintre edituri și utilizatori (5). În același timp, datorită editării electronice relațiile dintre bibliotecă și editori

în sfera de preservare a documentelor se schimbă (6). Această schimbare presupune accesul la informația științifică prin site-urile web ale editurilor sau ale redacțiilor revistelor, biblioteca fiind o verigă de intermediere în acces.

În același timp, explozia informațională a provocat dezvoltarea funcțiilor informaționale ale bibliotecilor. Ion Stoica consideră că cea mai semnificativă schimbare ce vizează sfera infodocumentară „include câmpul finalizărilor, receptarea și punerea în relație a surselor, evaluarea lor critică și combinatorie” (7). Astfel, misiunea bibliotecii științifice, dar și a celei publice, în cadrul sistemului de comunicare științifică nu constă doar în păstrarea memoriei științifice, în difuzarea informației științifice, ci și în asistența specializată a savanților și crearea unor produse și servicii noi pentru comunitatea academică.

Ținând cont de schimbările ce au loc în cadrul sistemului comunicării științifice, pot fi configurate câteva scenarii posibile pentru dezvoltarea bibliotecilor în cadrul sistemului de comunicare științifică (8). În aceste modele fiecare din participanții procesului comunicațional (cercetătorii în acest caz sunt în postură dublă de autori și utilizatori) îndeplinesc funcțiile definite în lanțul informațional **Cercetător** – crearea, consumarea informației științifice; **Editor** – publicarea, editarea informației; **Bibliotecă** – prelucrarea, stocarea informației. Modelul tradițional al comunicării științifice prevede realizarea de către bibliotecă a funcțiilor tradiționale. Biblioteca, fiind o verigă importantă și indispensabilă în asigurarea arhivării pe termen lung a informației științifice, precum și de prestare a serviciilor de acces și de difuzare a informației științifice, intermediază comunicarea între comunitatea academică și utilizatori. Tehnologiile informaționale au implicat anumite schimbări în funcționarea sistemului de comunicare științifică, dar, cu toate acestea, biblioteca continuă să exercite funcțiile sale tradiționale atât în formatul tradițional, cât și aplicând tehnologiile informaționale și de comunicare (TIC), creează resurse și prestează servicii electronice pentru comunitatea științifică.

Apariția Internetului și avansarea TIC configurează noi scenarii pentru actorii comunicării științifice. Pentru bibliotecă în timpul apropiat pot fi posibile trei modele de dezvoltare și participare sau nonparticipare în comunicarea științifică. Primul scenariu prezintă un viitor puțin îmbucurător pentru bibliotecă, când ele sunt eliminate din procesul comunicării științifice. În acest caz unele funcții ale bibliotecilor sunt atribuite editurilor (stocarea, plasarea pe server), iar biblioteca poate deveni o arhivă electronică (cu condiția transformărilor necesare). Cel de-al doilea scenariu este favorabil pentru viitorul bibliotecilor, însă realizarea lui necesită eforturi foarte mari în sectorul infodocumentar. Scenariul care

Atribuțiile bibliotecii în funcționarea sistemului de comunicare științifică

prevede dezvoltarea comunicării științifice cu participarea bibliotecii presupune că funcțiile editurii sunt preluate atât de cercetători (de exemplu, editarea de sine stătătoare a textelor pe Internet), cât și de bibliotecii (plasarea textelor sau, de exemplu, a revistelor electronice pe server). Acest model poate fi realizat nu doar prin aplicarea pe scară largă a TIC, ci și prin conlucrarea și cooperarea fructuoasă cu centrele de calcul și implementarea inovațiilor privind serviciile și produsele informaționale. Poate fi realizat, însă, încă un scenariu în care toți actorii lanțului informațional își vor păstra locul și funcțiile, contribuind la dezvoltarea sistemului comunicării științifice. În cadrul acestui model rolurile pot fi repartizate astfel: editorii recrutează autori, recenzează, editează și pregătesc publicația pentru distribuție (inclusiv distribuția electronică); bibliotecile satisfac necesitățile de informare ale utilizatorilor prin prestarea diverselor servicii informaționale; mediul electronic (pe baza tehnologiilor) stimulează și amplifică posibilitățile cercetătorilor (autorilor și utilizatorilor), editorilor și ale bibliotecilor. În cazul în care este corectă previziunea că în viitor toată informația necesară, documentele, cunoștințele vor fi disponibile în format electronic, atunci am putea presupune că este posibil să se realizeze unul din aceste modele de comunicare științifică.

Alți cercetători văd noi oportunități pentru bibliotecii într-un mediu tot mai deschis pentru conținuturi digitale. Astfel, Sarah Thomas (9), de exemplu, a remarcat orientarea bibliotecilor universitare pentru oferta de vizualizare a publicațiilor electronice și crearea conținuturilor digitale noi ca parte a misiunilor de bază ale bibliotecilor și integrarea pe verticală în lanțul de comunicare științifică. Autoarea aduce ca exemplu activitatea Bibliotecii Universității „Cornell” în cadrul căreia a fost creat un centru pentru sprijinirea publicării digitale și dezvoltarea arhivelor cu acces deschis, precum și oferirea serviciilor durabile de webhosting pentru revistele universitare. Ana Maria Correia și José Carlos Teixeira (10) au menționat câteva argumente pentru a remarca avantajele pentru autori și instituții privind publicarea în arhivele electronice cu acces deschis. Autorii prevăd că prin crearea unor astfel de resurse inovatoare sunt determinate noi roluri și responsabilități pentru bibliotecarii ca manageri de informații, în primul rând în cadrul instituțiilor academice și de cercetare, în elaborarea unor politici instituționale informaționale clare și asistarea utilizatorilor în autoarhivarea documentelor pentru beneficiul savanților, organizațiilor și comunității științifice internaționale. Foarte importantă pentru obținerea acestor realizări este alfabetizarea e-cercetării. Potrivit lui Genoni P., Merrick H., și Willson, M.A. (11), alfabetizarea e-cercetării oferă un rol suplimentar

bibliotecii universitare: promovarea și schimbul de bune practici privind abilitățile necesare pentru gestionarea și susținerea e-cercetărilor, precum și a comunicării bazate pe Internet.

Pentru desfășurarea eficientă a procesului de comunicare științifică este necesar a dezvolta noi modele, care vor folosi și vor „beneficia de infrastructura domeniului public” (12) pentru a sprijini accesul la cunoștințe științifice. În acest scop trebuie folosite la maximum resursele tehnologice și informaționale ale bibliotecilor. În mai multe publicații se sugerează ideea că datorită escaladării costurilor la publicațiile științifice și disponibilitatea unui număr tot mai mare de documente în formatul electronic bibliotecile trebuie mai „agresiv” (13) să dezvolte colecțiile electronice, dar în ceea ce privește accesul la informația științifică bibliotecile trebuie să devină parteneri mai activi în comunicarea științifică. Dacă bibliotecile nu mai sunt în măsură să mențină o colecție completă a celor mai importante documente, comunicarea științifică devine limitată (14). Totuși, sistemul de comunicare științifică a devenit un cadru conceptual nou în care practicile tradiționale de dezvoltare a colecțiilor bibliotecii sunt regândite, iar funcțiile bibliotecilor tradiționale sunt extinse de bibliotecile digitale (15) și participarea bibliotecilor în realizarea modelelor noi de comunicare științifică este în schimbare.

Bibliotecile deja lucrează într-un context instituțional pentru a oferi portaluri coordonate într-un cadru mai larg de management al conținutului. Desigur, pentru aceasta bibliotecile trebuie să „metamorfozeze” (16) rolurile pentru a fi implicate în taxonomia interactivă a cunoașterii în care ele au fost incluse de la inventarea tiparului. Keller M. et al. (17) afirmă că, indiferent dacă este conștientizat sau nu, bibliotecile mult timp au fost proeminente în rândul altor actori sociali privind prezervarea patrimoniului cultural și științific. Actualmente, însă, bibliotecile se confruntă cu situația de a fi depășite, dar nu pentru că ele ar putea pierde în fața Internetului în concurența pentru un conținut mai valoros, ci, mai degrabă, pentru că bibliotecile „pot abandona rolul lor în calitate de constructori și manageri de colecții” (18). Există multe probleme economice, tehnologice și de copyright. Însă, dacă bibliotecile, în calitate de instituții sociale, nu vor demonstra în permanență importanța rolului de selectare, achiziționare, păstrare, conservare și dezvoltare a mijloacelor de acces la colecții, ele vor dispărea inevitabil.

Emergența tehnologiilor informaționale a re poziționat hotarele resurselor informaționale ale bibliotecilor academice, a diversificat serviciile și produsele informaționale, precum și așteptările utilizatorilor privind oferta bibliotecilor. Tot mai multe biblioteci devin parteneri activi în implementarea

Atribuțiile bibliotecii în funcționarea sistemului de comunicare științifică

modelelor alternative de comunicare științifică. Accesul Deschis este susținut de bibliotecile academice prin dezvoltarea arhivelor electronice cu acces deschis și promovarea revistelor cu acces deschis. Prin participarea în consorții bibliotecile oferă acces la resursele electronice științifice ale diferitor edituri științifice. Mai multe biblioteci au devenit parteneri activi în publicarea cărților în acces deschis. Prin demararea acestui proiect bibliotecile lansează noi funcții, bazate pe colaborarea cu serviciile de comunicare științifică, departamentele TIC și centrele de cercetare academică. Rezultatele proiectului european *Open Access Publishing in European Networks (OAPEN)*, bazat pe business modelele și modele de publicare în acces deschis pentru cărți, pot influența schimbarea motivelor și provocărilor bibliotecilor în explorarea rolurilor noi pentru servirea utilizatorilor acestora în modul cel mai eficient (19). Prin combinarea arhivelor digitale cu publicarea academică, bibliotecile pot facilita și sprijini editarea cărților și pot contribui la susținerea monografiilor științifice în tranziția către formatele digitale și un viitor Acces Deschis.

Astfel, realizarea unui model al comunicării științifice depinde de implicarea activă, creativă, inovativă și transformatoare a bibliotecilor academice. În unul din documentele privind Spațiul European al Cercetării se subliniază: „În general, poate fi menționat că rolul infrastructurii de cercetare în inovație este de a fi un loc de referință unde pot fi găsite instrumente esențiale și unde poate fi făcut schimbul între diferiți actori științifici. Acest rol poate fi atribuit unui echivalent modern al bibliotecilor mănăstirești din Europa din Evul Mediu, unde atât instrumentele de cunoaștere (cărțile), cât și know-how-ul au fost schimbate” (20). Astfel, bibliotecile sunt identificate ca instituții importante în procesul de comunicare științifică, cărora le revine rolul de intermediere în schimbul de informații științifice între diferiți actori ai procesului de cercetare. Bibliotecile, de asemenea, sunt apreciate ca instituții infodocumentare care oferă instrumente relevante pentru organizarea, diseminarea și căutarea informației științifice.

Una dintre caracteristicile principale în difuzarea cunoștințelor noi este trecerea de la responsabilitățile funcționale distribuite la o responsabilitate integrală a comunității academice. Aceste schimbări au anumite consecințe pentru diferiți actori implicați în comunicarea științifică. De asemenea, ele forțează schimbările care trebuie să se concentreze pe produsele informaționale, pe prestarea serviciilor orientate pentru anumite categorii de cercetători. Analizând rolul bibliotecii în sistemul de comunicare științifică, John Mackenzie Owen (21) menționează că în cadrul lanțului informațional tradițional fiecare actor are roluri definite, precum și responsabilități funcționale

identificate. În ceea ce privește întregul proces de comunicare științifică nu există nici o responsabilitate globală care ar fi deținută de un singur actor; există doar responsabilități parțiale legate de rolurile și funcțiile specifice, realizate de către actori specifici. Autorul, de asemenea, menționează că există câțiva factori care sugerează că modelul actual de publicare științifică este la sfârșitul ciclului său de viață. Unul din acești indicatori, care sugerează o schimbare fundamentală în lanțul informațional, este întreaga gamă de inițiative care intră sub incidența termenului de bibliotecă digitală (22).

Modelul bibliotecii digitale nu se bazează pe lanțul informațional tradițional, ci pe o infrastructură globală pentru diseminarea cunoștințelor, pe o rețea de cercetători care creează și distribuie cunoștințe în formă de obiecte informaționale. Aceste obiecte se deosebesc din ce în ce mai mult de publicațiile tradiționale, cum ar fi cărțile și revistele care includ texte, colecții de date, materiale audiovizuale, aplicații software etc. În cadrul diferitor proiecte privind bibliotecile digitale se dezvoltă noi tipuri de documente și noi tehnologii care sunt necesare pentru distribuția, arhivarea pe termen lung a documentelor digitale, precum și crearea documentelor digitale polivalente care facilitează navigarea, vizualizarea și regăsirea informațiilor (23).

Este important că privind modelul digital al bibliotecii nu se fac diferențe fundamentale între funcțiile autorilor, editorilor și cele ale bibliotecilor, în schimb modelul se axează pe o diversitate mult mai mare de formate și funcții informaționale. Dat fiind faptul că biblioteca digitală se bazează pe obiecte informaționale, care ar putea avea orice tip de formate, distincțiile tradiționale între monografii și reviste își pierd importanța. În plus, acest model se bazează pe o abordare de ansamblu a întregului ciclu informațional de creare, distribuție și utilizare a informației, precum și pe modelul „centrat pe om” (human-centered) (24) privind comportamentul informațional al cercetătorilor și „centrat pe utilizator” de abordare a bibliotecii digitale (25).

Inovația tehnologică a bibliotecilor a contribuit la crearea modelului hibrid de diseminare a cunoștințelor. Acest model îmbină atât platforma tipărită, cât și cea digitală de fixare a informației: unele resurse sunt disponibile în formatul digital în rețea, altele, numai în formă tipărită, sunt accesibile într-o bibliotecă. Abordarea hibridă a bibliotecii reflectă practica actuală în care atât informația tipărită, precum și cea digitală sunt importante. Cu toate acestea, situația se va schimba. Comunicarea științifică devine foarte rapid digitală. De asemenea, se extinde foarte rapid practica e-cercetărilor. Este foarte probabil ca într-o serie de domenii academice în câțiva ani publicațiile tipărite vor avea un rol foarte minor (26). În cazul în care vor

Atribuțiile bibliotecii în funcționarea sistemului de comunicare științifică

exista necesități în consultarea documentelor mai vechi, de exemplu a publicațiilor tipărite, ele vor fi convertite în formatul digital. Există mai multe proiecte de acest gen atât la nivel global (de exemplu, Proiectul Gutenberg, Google Books, Proiectul JSTOR, Proiectul Europeană etc.), cât și la nivel național sau instituțional. Scopul numeroaselor proiecte de digitizare constă în crearea posibilităților mai extinse de arhivare, căutare, analiză, prelucrare și de eficientizare a distribuției documentelor. În practica de creare a colecțiilor bibliotecilor academice, documentele digitale dețin un loc tot mai important. Astfel, bibliotecile abonează revistele științifice nu doar în formatul tradițional sau în formatul tradițional și copia electronică, dar abonează periodice științifice care se editează numai în varianta electronică.

Forma hibridă de comunicare științifică, evident, se bazează pe modelul tradițional al lanțului informațional și pe formele tradiționale de publicare științifică, cum ar fi publicarea monografiilor și a revistelor. Cu toate acestea, evoluția procesului de publicare științifică sugerează că acest model poate fi doar o fază de tranziție (27) în dezvoltarea comunicării științifice virtuale, care se bazează în întregime pe formatul digital al resurselor informaționale de rețea și pe conceptul de bibliotecă digitală. Această evoluție este un rezultat logic, dat fiind faptul că editurile științifice actualmente utilizează tehnologiile informaționale și preferă editarea digitală pentru imprimare, iar bibliotecile digitizează colecțiile (de exemplu, tezele de doctorat), oferă servicii digitale prin web. În afară de aceasta, există deja generația cercetătorilor tineri care preferă să utilizeze informația digitală și consideră resursele electronice surse primare de informare pentru comunicarea științifică.

Pentru organizarea actuală a bibliotecilor academice este caracteristic modelul hibrid care oferă acces atât la resursele tipărite în cadrul bibliotecii, cât și la resursele digitale în rețea. De asemenea, acest model se aplică și în practica actuală a editurilor științifice care publică revistele lor atât în formă tipărită, cât și digitală. Dacă modelul virtual de comunicare științifică se va realiza, atunci aceasta ar putea însemna că actorii tradiționali în lanțul informațional ar putea să-și piardă pozițiile lor cheie. Astfel, în rezultatul digitalizării și acceptării unor noi forme de publicare (de exemplu, autopublicare sau crearea arhivelor instituționale) unele funcții tradiționale, de exemplu, pentru editori, sunt transferate pentru autori sau biblioteci (funcția de publicare).

Lanțul informațional, în care responsabilitățile sunt distribuite între toți actorii participanți la producerea și difuzarea cunoștințelor, se dezvoltă în direcția digitizării complete, ceea ce ar însemna că responsabilitatea generală pentru producerea și difuzarea cunoștințelor va reveni comunității

academice. În aceste condiții, funcțiile bibliotecilor științifice se schimbă cardinal. Funcțiile acestora se vor axa nu pe produsele informaționale, ci pe serviciile informaționale centrate pe utilizator. Bibliotecile nu vor deține responsabilitatea principală în crearea produselor informaționale și difuzarea resurselor științifice. În această activitate vor fi implicate și alte structuri din cadrul instituției științifice, bibliotecii revenindu-i funcția la un nivel superior de coordonare. Cercetătorii și instituțiile de cercetare, în rolurile lor de autori și utilizatori, vor realiza un control mult mai mare privind distribuția informației științifice, asupra a ceea ce, actualmente, este responsabilă biblioteca. Aceste responsabilități ale cercetătorilor sunt deja susținute financiar. Cercetătorii beneficiază de finanțare din diferite proiecte și granturi pentru publicarea și diseminarea informației științifice, de exemplu proiectul pilot al Comisiei Europene *Știința în Societate* în cadrul celui de-al șaptelea Program Cadru pentru Cercetare. Contribuția bibliotecii în comunicarea științifică se va baza pe competențele informaționale, dar nu pe resursele sale informaționale, și anume biblioteca va transfera activitatea de la colectarea resurselor la extinderea serviciilor informaționale. Biblioteca va trebui să extindă activitatea asupra altor domenii ale informației, inclusiv privind sursele primare digitale de informații științifice, va trebui să acorde asistență informațională în cadrul proiectelor de cercetare. De asemenea, bibliotecile vor trebui să accepte că pentru multe genuri de activitate academică mediul informațional va fi în totalitate virtual.

În același timp resursele bibliotecilor trebuie să devină interconectate pentru a satisface necesitățile informaționale diversificate ale savanților, precum și pentru a efectua căutarea documentelor relevante, indiferent de localizarea acestora. În acest sens rolul și funcțiile bibliotecilor nu se schimbă rapid, dar este promovată ideea unei cooperări extinse. Aceasta prevede nu doar împrumutul interbibliotecar, livrarea electronică a documentelor la cererea utilizatorilor sau căutarea informației în cataloage cumulative, dar și dezvoltarea unor platforme pentru interconectarea arhivelor electronice prin intermediul sistemelor digitale de gestionare a informațiilor care vor permite și cuantificarea citărilor.

Dezvoltarea noilor abilități manageriale și tehnice, crearea unor alianțe noi cu utilizatorii vor fi cruciale pentru rolul bibliotecii din viitor. În același timp va exista tendința de dezvoltare a unor servicii informaționale virtuale de rețea cu caracter disciplinar, axate pe anumite domenii de cercetare, de nivel internațional, iar bibliotecile se vor referi mai puțin la serviciile multidisciplinare, bazate pe cercetările locale și instituționale, ceea ce este caracteristic pentru activitatea actuală a bibliotecilor științifice.

Atribuțiile bibliotecii în funcționarea sistemului de comunicare științifică

NOTE

1. **STOICA, Ion.** *Sensul schimbării în universul infodocumentar.* Constanța: Ex Ponto, 2009, p. 11.
2. **ROSENDAAL, H.E.; GEURTS, P.A.T.M.** *Forces and functions in scientific communication: an analysis of their interplay* [online]. 1999. Disponibil: <http://doc.utwente.nl/60395/1/Rosendaal97forces.pdf> (accesat: 18.03.2013).
3. **ROSENDAAL, H.E.; GEURTS, P.A.T.M.; VET (VAN DER), P.E.** Developments in scientific communication: Considerations on the value chain. In: *Information Services & Use*. 2001, vol. 21, nr. 1, p. 18.
4. **ELEPOV, B.S.; LAVRIK, O.L.** A library within the system of scientific communication (Biblioteka v sisteme nauchnyh kommunikatsyi). În: *Bibliosfera* (Rusia). 2005, nr. 1, pp. 5-13.
5. **ȚURCAN, Nelly.** *Comunicarea științifică în contextul Accesului Deschis la informație.* Chișinău: CEP USM, 2012, p. 100.
6. **ARMSTRONG, William W.** Communication in the sciences as seen through Physics and Chemistry: a look at the complex relationship between author, publisher, and distributor as they relate to the reader. In: *College & Research Libraries*. 2005, vol. 66, nr. 2, p. 106.
7. **STOICA, Ion.** *Sensul schimbării în universul infodocumentar.* Constanța: Ex Ponto, 2009, p. 15.
8. **ȚURCAN, Nelly.** *Comunicarea științifică în contextul Accesului Deschis la informație.* Chișinău: CEP USM, 2012. 323 p.
9. **THOMAS, Sarah E.** Publishing solutions for contemporary scholars: the library as innovator and partner. In: *Library Hi Tech*. 2006, vol. 24, nr. 4, pp. 563-573.
10. **CORREIA, A.M.; TEIXEIRA, J.C.** Reforming scholarly publishing and knowledge communication: From the advent of the scholarly journal to the challenges of open access. In: *Online Information Review*. 2005, vol. 29, nr. 4, pp. 349-364.
11. **GENONI, P.; MERRICK, H.; WILLSON, M.A.** Scholarly communities, e-research literacy and the academic librarian. In: *Electronic Library*. 2006, vol. 24, pp. 734-746.
12. **STEELE, Colin.** Digital publishing and the knowledge process. In: *eLearning and digital publishing*. Dordrecht: Springer, 2006, p. 191.
13. **GREENSTEIN, D.** Library stewardship in a networked age. In: *Access in the future tense* [online]. CLIR, 2004, p. 15. Disponibil: <http://www.clir.org/pubs/reports/pub126/pub126.pdf> (accesat: 18.03.2013).
14. **VEGA (DE LA), Josette F.** *La communication scientifique à l'émergence d'un nouveau modèle.* Paris: Presses de l'Esssib, 2000, p. 78.
15. **BORGMAN, Christine.** Digital libraries and the continuum of scholarly communication. In: *Journal of Documentation*. 2000, vol. 56, nr. 4, pp. 412-430.
16. **STEELE, Colin.** Digital publishing and the knowledge process. In: *eLearning and digital publishing*. Dordrecht: Springer, 2006, p. 190.
17. **KELLER, M.A.; REICH, V.A.; HERKOVIC, A. C.** What is a library anymore, anyway? In: *First Monday* [online]. 2003, vol. 8, nr. 5. Disponibil: <http://firstmonday.org/htbin/cgiwrap/bin/ojs/index.php/fm/article/view/1053/973> (accesat: 18.03.2013).
18. **Ibidem.**
19. **AGUILLO, Isidro.** Measuring the institution's footprint in the web. In: *Library Hi Tech*. 2009, vol. 27, nr. 4, pp. 540-556.
20. *Follow-up to the Communication on the European Research Area* [online]. 2000. Disponibil: <http://ec.europa.eu/research/era/docs/en/ec-infrastructures-2.pdf> (accesat: 18.03.2013).
21. **MACKENZIE OWEN, J.S.** The new dissemination of knowledge: digital libraries and institutional roles in scholarly publishing. In: *Journal of Economic Methodology*. 2002, vol. 9, nr. 3, pp. 275-288.
22. **Ibidem**, p. 279.
23. **WILENSKY, R.** Digital library resources as a basis for collaborative work. In: *Journal of the American Society for Information Science*. 2000, vol. 51, nr. 3, pp. 228-245.
24. **STEINEROVÁ, Jela.** Human issues of library and information work. In: *Information Research* [online]. 2001, vol. 6, nr. 2. Disponibil: <http://informationr.net/ir/6-2/paper95.html> (accesat: 18.03.2013).
25. **SOMERVILLE, Mary M.; BRAR, Navjit.** A user-centered and evidence-based approach for digital library projects. In: *The Electronic Library*. 2009, vol. 27, nr. 3, pp. 409-425.
26. **MACKENZIE OWEN, J.S.** The new dissemination of knowledge: digital libraries and institutional roles in scholarly publishing. In: *Journal of Economic Methodology*. 2002, vol. 9, nr. 3, p. 280.
27. **RUSBRIDGE, Ch.** Towards the hybrid library. In: *D-Lib Magazine* [online]. 1998, vol. 4, nr. 7/8. Disponibil: <http://www.dlib.org/dlib/july98/rusbridge/07rusbridge.html> (accesat: 18.03.2013).

BIBLIOGRAFIE

1. **AGUILLO, Isidro.** Measuring the institution's footprint in the web. In: *Library Hi Tech*. 2009, vol. 27, nr. 4, pp. 540-556.
2. **ARMSTRONG, William W.** Communication in the sciences as seen through Physics and Chemistry: a look at the complex relationship between author, publisher, and distributor as they relate to the reader. In: *College & Research Libraries*. 2005, vol. 66, nr. 2, pp. 98-114.

Atribuțiile bibliotecii în funcționarea sistemului de comunicare științifică

3. **BORGMAN, Christine.** Digital libraries and the continuum of scholarly communication. In: *Journal of Documentation*. 2000, vol. 56, nr. 4, pp. 412-430.
4. **CORREIA, A.M.; TEIXEIRA, J.C.** Reforming scholarly publishing and knowledge communication: From the advent of the scholarly journal to the challenges of open access. In: *Online Information Review*. 2005, vol. 29, nr. 4, pp. 349-364.
5. **ELEPOV, B.S.; LAVRIK, O.L.** A library within the system of scientific communication [Biblioteka v sisteme nauchnyh kommunikatsyi]. În: *Bibliosfera* (Rusia). 2005, nr. 1, pp. 5-13.
6. *Follow-up to the Communication on the European Research Area* [online]. 2000. Disponibil: <http://ec.europa.eu/research/era/docs/en/ec-infrastructures-2.pdf> (accesat: 18.03.2013).
7. **GENONI, P.; MERRICK, H.; WILLSON, M.A.** Scholarly communities, e-research literacy and the academic librarian. In: *Electronic Library*. 2006, vol. 24, pp. 734-746.
8. **GREENSTEIN, D.** Library stewardship in a networked age. In: *Access in the future tense* [online]. CLIR, 2004, pp. 9-23. Disponibil: <http://www.clir.org/pubs/reports/pub126/pub126.pdf> (accesat: 18.03.2013).
9. **KELLER, M.A.; REICH, V.A.; HERKOVIC, A. C.** What is a library anymore, anyway? In: *First Monday* [online]. 2003, vol. 8, nr. 5. Disponibil: <http://firstmonday.org/htbin/cgiwrap/bin/ojs/index.php/fm/article/view/1053/973> (accesat: 18.03.2013).
10. **MACKENZIE OWEN, J.S.** The new dissemination of knowledge: digital libraries and institutional roles in scholarly publishing. In: *Journal of Economic Methodology*. 2002, vol. 9, nr. 3, pp. 275-288.
11. **ROOSEDAAL, H.E.; GEURTS, P.A.T.M.** *Forces and functions in scientific communication: an analysis of their interplay* [online]. 1999. Disponibil: <http://doc.utwente.nl/60395/1/Roosendaal97forces.pdf> (accesat: 18.03.2013).
12. **ROOSEDAAL, H.E.; GEURTS, P.A.T.M.; VET (VAN DER), P.E.** Developments in scientific communication: Considerations on the value chain. In: *Information Services & Use*. 2001, vol. 21, nr. 1, pp. 13-32.
13. **RUSBRIDGE, Ch.** Towards the hybrid library. In: *D-Lib Magazine* [online]. 1998, vol. 4, nr. 7/8. Disponibil: <http://www.dlib.org/dlib/july98/rusbridge/07rusbridge.html> (accesat: 18.03.2013).
14. **SOMERVILLE, Mary M.; BRAR, Navjit.** A user-centered and evidence-based approach for digital library projects. In: *The Electronic Library*. 2009, vol. 27, nr. 3, pp. 409-425.
15. **STEELE, Colin.** Digital publishing and the knowledge process. In: *eLearning and digital publishing*. Dordrecht: Springer, 2006, pp. 175-193.
16. **STEINEROVÁ, Jela.** Human issues of library and information work. In: *Information Research* [online]. 2001, vol. 6, nr. 2. Disponibil: <http://informationr.net/ir/6-2/paper95.html> (accesat: 18.03.2013).
17. **STOICA, Ion.** *Sensul schimbării în universul infodocumentar*. Constanța: Ex Ponto, 2009. 225 p.
18. **THOMAS, Sarah E.** Publishing solutions for contemporary scholars: the library as innovator and partner. In: *Library Hi Tech*. 2006, vol. 24, nr. 4, pp. 563-573.
19. **ȚURCAN, Nelly.** *Comunicarea științifică în contextul Accesului Deschis la informație*. Chișinău: CEP USM, 2012. 323 p.
20. **VEGA (DE LA), Josette F.** *La communication scientifique à l'émergence d'un nouveau modèle*. Paris: Presses de l'Enssib, 2000. 253 p.
21. **WILENSKY, R.** Digital library resources as a basis for collaborative work. In: *Journal of the American Society for Information Science*. 2000, vol. 51, nr. 3, pp. 228-245.

Library attributions within the scientific communication system

Nelly Turcan

Author

lecturer, dr.,
Faculty of Journalism and Communication Sciences,
State University of Moldova
E-mail: *tsurcannelly@gmail.com*

Abstract

The present paper approaches the changes insight the scientific communication system induced by the technological changes and the open access patterns. Different perspectives of the library evolution in the framework of the scientific communication system are under debate, as well as the role of the scientific libraries in carrying on these functions in the framework of this system.

Keywords: *scientific communication, scientific libraries, open access.*

It is well-known that library is a social institution which assures the working of the documentary information, in space and time. This is the general mission of libraries, and their essential responsibility is connected with the knowledge salvation (1). In the framework of the traditional scientific communication, the documentary flow is transmitted from the scientific community to users, and that is mediated by different info-documentary institutions, including the scientific library.

Various studies about the scientific communication development mention the scientific communication four major functions: 1. Function of certification and validation of the research quality, which refers to the scientific standards, in order to get the research attestation and this makes a provision of the quality verified through the publication in a well-known journal, but also the fact that an undoubted reputation is attached, or a reward can be obtained. 2. Function to record the research, that especially refers to a special scholar who –then– claims priority for that research, as well as the fact that he has the certain right to intellectual property and establish a priority. This function is strongly connected with the protection of the intellectual property, as well as the system of rewards, and, to a great extent, it has a major influence upon the social dynamics in the framework of the system; 3. Function of dissemination of information which allows to bring into attention what scholars achieved in the scientific field. This function also leads to the need to determine researcher's information needs; 4. Function of archive which refers to the storage and availability of information, in order to produce a permanent record of the scientific research activity (article, monograph, scientific conferences theses etc.) and maintain the good name etc.

Applying these functions for the analysis on the scientific communication market, Roosendaal H. and Geurts P. (2) imagine this market, as it follows. This market includes generic participants-authors and readers. Their objective is to generate questions and provide answers in order to apply them in science or technologies. As the analysis result, authors draw the conclusion that „there is not an information market, but there is an „information space” that includes an ensemble of information” (3). From this point of view, libraries and printing houses belong to the information space, which is a subunit of the general scientific communication market. It is obvious that the present evolution of the information technologies, especially the Internet, imposes important responsibilities for the major participants of this market: authors and readers. Thus, the continuous increase of the information supply could divert the attention from the information value. Under these circumstances, there is difficult for the readers to find valuable information in the huge

Library attributions within the scientific communication system

quantity of documents. The need to find the relevant information in this great number of documents emphasizes the library functions, as a participant in the scientific communication system.

Each participant in the scientific communication system has very well-defined functions, as well as relations of social interaction with other participants in the scientific communication process. In the framework of the scientific communication linear pattern, libraries interact directly with the book editors, where from they buy the scientific publication. At their turns, users ask for the library services, for the access to the printed or electronic materials necessary to support the information for research.

In the first stage of the electronic environment development, until the information network has been developed, the process of information dissemination used to be practically unchanged. The traditional documents have been completed with the electronic ones, printing houses developed technologies for electronic publication, and libraries used parallel technologies to process documents and provide services for users. (4). However, the scientific communication system has not been essentially changed and the intermediary institutions continued to fulfill their traditional roles.

During the last century, the dissemination of the printed publications has been developed through a communication system, where the scientific printing houses played a rather important role. In present, due to digitization and the information networks, the scientific communication system and the relationships between the participants in this system are changing. The way to produce, spread and use the scientific knowledge is transformed. New forms and means of scientific communication appear and they inevitably change the scientific communication system. The Internet transformed and enlarged the documentary flow structure and it became an environment where to create, archive and use new communication forms, as the such: electronic versions of the traditional editions, electronic editions analogues to the traditional ones, pure electronic editions issued by the publishing houses, author electronic editions, electronic collections, electronic libraries. Obviously, the academic library is influenced by these changes, and thus, their field of interest must be centered both on traditional documents, and electronic ones, offline and online. We also notice that, due to the transformation of libraries' functions, including through the use of the information technologies, the mediation achieved by the academic library, in the framework of the scientific communication system, reduces the number of relationships between the different social participants as, for example, the relationships between publishing houses and users (5). In the same time, due

to the electronic publication, the relationships between library and publishers in the area of documents' preservation changes (6). This change includes the access to the scientific information through the web sites of the publishing houses or the journals' offices, the library being an intermediary link for access.

In the same time, the information explosion provoked libraries information functions development. Ion Stoica considers that the most significant change aiming the info-documentary area „includes the achievement's sphere, the reception and relation between sources, as well as their critical and combinative assessment" (7). Thus, the academic library mission, similar to the public library role, in the framework of the scientific communication system, includes not only the preservation of the scientific memory, the scientific information dissemination, but also the scholars' specialized assistance and new products and services for the academic community.

Taking into consideration the changes in the communication system, some possible scenarios can be designed, in order to develop libraries, in the framework of the scientific communication system (8). Within these models, each participant in the communication process (in this situation, researches play a double role, authors and users) fulfill the functions defined in the information chain **Researcher** – create and use scientific information; **Editor** – publish and edit information; **Library** – process and store information. The traditional scientific communication model stipulates that libraries achieve the traditional functions. As, library is an important and indispensable element in assuring the scientific information achievement, for a long period of time ; library also provides services of access and dissemination of the scientific information, and mediates the communication between the the academic community and users. Information technologies implied certain changes within the scientific communication system, nevertheless, library continues to fulfill its traditional functions both in the traditional format and applying information and communication technologies, it also creates resources and provides electronic services for the scientific community.

The Internet emergence and also the development of the information technologies design new scenarios for the participants in the scientific communication. There are three possible development and participation or non-participation models, for libraries in the scientific communication, in the next future. The first scenario presents a less optimistic future for libraries, when they are eliminated from the scientific communication process. In this case, some library functions are assigned to publishing houses (storage, posting on server), and the library becomes an electronic archive (providing the necessary

Library attributions within the scientific communication system

transformation). The second scenario is favourable to the libraries future, but its achievement needs great efforts in the infodocumentary system. The scenario that foresees the development of the scientific communication, with the library participation supposes that both researchers and libraries take over some functions : researchers - publishing houses' functions (for example, the self-publishing of the texts on Internet), and libraries - posting the texts on Internet (for example, the electronic journals on server). This model can be achieved not only through the global application of the information and communication technologies, but also through the profitable collaboration and cooperation with the automation departments and the implementation of the innovations regarding services and information products. There can also be taken into consideration other scenario, where all the participants in the information chain maintain their place and functions, and contribute to the development of the scientific communication system. In the framework of this model, the roles can be assigned, as following: publishers find authors, review, publish and prepare the publication for dissemination (including the electronic dissemination); libraries cover users' information needs through different information services; the electronic environment (based on technologies) stimulates and increases opportunities for researchers (authors and users), publishers and libraries. If the prevision that, in future, all the necessary information, the documents and knowledge will be available in electronic format, is correct, than, we can assume that it is possible to achieve one of the scientific communication models.

Other researchers foresee new opportunities for libraries, in an environment, more open for digital contents. Thus, Sarah Thomas (9), for example, noticed the orientation of the academic libraries towards the service of electronic publication visualization and new digital contents creation, as part of the library fundamental mission, and the vertical integration within the scientific communication chain. The author brings as example the activity of „Cornell” University Library, where, there was created a system to support the digital publication and the open access archives development, as well to provide durable services of webhosting for the academic journals. Ana Maria Correia and José Carlos Teixeira (10) mentioned some reasons to notice the advantages for authors and institutions in publishing in open access archives. The authors foresee that by creating this kind of innovation resources, new roles and responsibilities are determined for librarians, as information managers, first time in the framework of the academic and research institutions, in designing some clear institutional policies, as well as in assisting users in self-achieve the documents, for the benefit of scholars,

organizations and the international scientific community. The e-research culture is very important, in order to achieve these results. According to Genoni P., Merrick H., and Willson, M.A. (11), e-research culture provides a supplementary role to the academic libraries: promote and exchange of good practices regarding the necessary abilities to manage and support e-research, as well as the Internet based communication.

In order to develop efficiently the scientific communication process, there is necessary to develop new models, which will use and will „benefit from the public domain infrastructure” (12) and to support the access to scientific knowledge. Libraries' information and technological resources must be used at the upper limit for this purpose. Many publications suggest that due to the scientific publications cost increasing and the availability of a more important number of documents in an electronic format, libraries should be more „agressive” (13) to develop the electronic collections, but also regarding the access to the scientific information, libraries must become more active partners in scientific communication. If libraries are no more able to maintain a complete collection of the most important documents, scientific communication becomes limited (14). Though, the scientific communication system has become a new conceptual framework, where the traditional practices for the library collections development are rearranged, and the traditional libraries' functions are extended by the digital libraries (15) and libraries' participation in creating new scientific communication models is under change.

Libraries already work in an institutional framework, in order to provide portals, coordinated in a larger content management environment. Certainly, in order to achieve this, libraries must „transform” (16) their roles and to be involved in the interactive taxonomy of knowledge, where they were included since printing was invented. Keller M. et al. (17) states that, no matter if this is aware or not, libraries used to be prominent, for a long time, within the other social participants, as regarding the preservation of the cultural and scientific heritage. However, in present, libraries face the situation to be overpassed, but not because they could lose their position, in front of Internet, in the competition for a more valuable content, but, rather because libraries „can abandon their role as constructors and managers of collections” (18). There are many economic, technological and copyright problems. But, if, libraries, as social institutions, are not going to prove constantly the importance of their role of selection, acquisition, preservation, conservation and development of means of access collections, inevitably, they will disappear.

The information technology emergence rearranged

Library attributions within the scientific communication system

the borders of the information resources in the academic libraries, diversifying the services and the information products, as well as users' expectations regarding the libraries offer. More and more libraries become active partners in implementing alternative models of scientific communication. The Open Access is supported by the academic libraries, through the development of the electronic archives with open access and promotion of the open access journals. By participation to consortia, libraries provide access to the scientific electronic resources of the different scientific publishing houses. Many libraries have become active partners in publication of the open access books. By starting this project, libraries launch new functions, based on the cooperation with the scientific communication services, the communication and information technologies department and the academic research centres. The results of the European project *Open Access Publishing in European Networks* (OAPEN), based on business models and publication models in open access for books can influence the changes in libraries motivation and challenges as regarding the exploration of their new roles in providing services to users, more efficiently (19). By merging the digital archives with the academic publication, libraries can facilitate and support books publishing and can contribute to the support of the scientific in their transition, towards the digital formats and a future Open Access.

Thus, the achievement of the scientific communication depends on the active, creative, innovative and transforming involvement of the academic libraries. One of the documents regarding the European Space of research underlines that: „Generally, there can be mentioned that the research infrastructure role in innovation is that of being a reference space, where there are to be found essential instruments and where there different scientific participants can change their role. This role can be assigned to a modern equivalent of the monastery library in Europe, in the Middle Age, where both the knowledge instruments (books) and know-how were changed.” (20). Thus, libraries are identified as being important institutions in the process of scientific communication, which have the role to mediate in the scientific information change between different participants in the research process. Libraries, are also appreciated as infodocumentary institutions that provide relevant instruments for organization, dissemination and research of the scientific information.

One of the main characteristics in disseminating new information is to pass from the responsibilities functionally assigned to the academic community integral responsibility. These changes have certain consequences for the different participants involved in

the scientific communication. In the same time, they force changes, which have to be centred on the information products, on providing services orientate towards to certain categories of researchers. Surveying the library role in the scientific communication system, John Mackenzie Owen (21) mentions that in the framework of the traditional information chain every participant has defined roles, as well as identified functional responsibilities. As regarding the entire process of scientific communication, there is no global responsibility assigned by one participant; there are only partial responsibilities connected with the specific functions and roles, achieved by specific participants. The author also mentions that there are some factors that suggest that the present model of scientific publication lives the end of its life cycle. One of these indicators which suggest a fundamental change in the information change is represented by the entire series of initiatives, under the name of digital library (22).

The digital library model is not based on the traditional information chain, but on a global infrastructure for knowledge dissemination, but on a global infrastructure for disseminating knowledge, on a network of researchers who create information objects. These objects are more and more different, compared to the traditional publications, as books and journals that include texts, data collections, audio-video materials, software applications etc., in the framework of different projects regarding the digital libraries there are developed new types of documents and new technologies, which are necessary for disseminate, archive on long term the digital documents, as well to create multipurpose digital documents which facilitate navigation, visualization and information retrieval (23).

It is important that looking at the library digital model, there are no fundamental differences between the authors' functions, editors' functions and libraries' functions; on the other hand, the model is centered on much more diverse formats and information functions. As the digital library is based on information objects, which can have, in time, different formats, the traditional differences between monographs and journals loose their importance. Moreover, this model is based on a general approach of the entire information chain to create, disseminate and information use, as well on the human-centered model (24), regarding users information behaviour and „centered on user” of approaching the digital library (25).

Libraries technological innovation contributed to the emergence of the hybrid model for dissemination knowledge. This model merge both the printed platform, and the digital one for fixing information: some resources are available in the network digital format, other only in printed form, are accessible only in a library. The library hybrid approach reflects the present practice, when the printed information, as well

Library attributions within the scientific communication system

as the digital one, are important. Though, the situation will change. The scientific communication becomes digital very rapidly. In the same time, the e-research practice extends very rapidly. It is very probable that, in a series of academic fields, in few years, the printed publications will have a minor role. (26). If there exist needs to consult older documents, for example, the printed publications, they will be converted in a digital format. Thus, there are various projects, both at global level (for example, the Project Gutenberg, Google Books, the Project JSTOR, The Project Europeana etc.), and at national and institutional level. The purpose of the numerous digitization projects stands in creating extended opportunities for archives, retrieval, analysis, processing and making more efficient documents' dissemination. When creating the academic libraries collections, the electronic documents have a more and more important role. Thus, libraries make subscriptions to the scientific journals. Not only in the traditional format, or in the traditional format and the electronic copy, but also to the scientific periodicals published only in the electronic version.

Obviously, the scientific communication hybrid form is based on the traditional information chain model and also on the traditional scientific publication forms, as the publication of monographs and journals. However, the development of the scientific publication process suggests that this can be only a stage of transition (27), in developing the virtual scientific communication, which is totally based on the network information resources digital format and also on the concept of digital library. This development is the logical result, as the present scientific publishing houses use information technologies and prefer the digital publication, and libraries digitize collections (for example, Phd theses), provide digital services through web. Beside these, the young researchers generation prefer to use the digital information and considers the electronic resources as primary information sources for scientific communication.

The present organization of the academic libraries is dominated by the hybrid model that provides access both to the printed sources in the library, and the digital resources in the network. This model is also applied in the actual practice of the scientific publishing houses that publish their journals, both in printed and digital form. If the virtual communication model will be achieved, that means the traditional participants in the information chain could loose their key positions. Thus, the result of digitalization and acceptance of new publishing forms (for example, self-publication), for editors are transferred to authors or libraries (publishing function).

The information chain, where the responsibilities are assigned among all the participants in the production and dissemination of knowledge, the direction of total digitization is developed, and it means

that the general responsibility for knowledge producing and dissemination is assigned to the academic community. Under these circumstances, the scientific libraries functions change essentially. Their functions will be centered not on the information products, but on the information services oriented to user. Libraries will not have the main responsibility in creating information products and disseminating the scientific resources. Other structures of the scientific activity will be also involved in this activity, while the library will be assigned the function of coordination, at a superior level. Researchers and research institutions, in their roles of authors and users, will have a better control upon the dissemination of the scientific information, as well as today is the library's responsibility. Researchers' responsibilities are already financially supported. Researchers benefit from financial support within different projects and grants for publish and disseminate the scientific information, for example, European Commission's project *Science and Society*, in the framework of the seventh Work Programme for Research. Library's contribution to scientific communication will be based on the information competencies, but not on its information resources, respectively, library will transfer its activity from gathering resources towards the enlargement of the information services. Library should extend its activity over other information fields, including the scientific information primary digital resources, it should provide information assistance in the research projects. Libraries should also accept that for many types of academic activity, the information environment will be totally virtual.

In the same time, libraries' resources must be inter-connected, in order to cover scholars' diverse information needs and also to find relevant documents, no matter where they are placed. Thus, libraries' functions and roles do not change rapidly, but the idea of an extended cooperation is promoted. This means not only the interlibrary loan, to provide documents in an electronic environment at users request, or to search for information in shared catalogues, but also to develop platforms to interconnect the electronic archives through the digital systems for managing information which will allow to the quotation assessment.

The development of the new managerial and technical abilities, as well as to create new alliances with users will be crucial for the library role library in future. In the same time, there will exist the tendency to develop some network virtual information services on subjects, centered on certain research fields, at international level, and libraries will refer less to the multidisciplinary services, based on local and institutional research, that is characteristic for the present activity of the scientific libraries.

Library attributions within the scientific communication system

NOTES

1. **STOICA, Ion.** *Sensul schimbării în universul infodocumentar.* Constanța: Ex Ponto, 2009, p. 11.
2. **ROSENDAAL, H.E.; GEURTS, P.A.T.M.** *Forces and functions in scientific communication: an analysis of their interplay* [online]. 1999. Disponibil: <http://doc.utwente.nl/60395/1/Roosendaal97forces.pdf> (accesat: 18.03.2013).
3. **ROSENDAAL, H.E.; GEURTS, P.A.T.M.; VET (VAN DER), P.E.** Developments in scientific communication: Considerations on the value chain. In: *Information Services & Use.* 2001, vol. 21, nr. 1, p. 18.
4. **ELEPOV, B.S.; LAVRIK, O.L.** A library within the system of scientific communication (Biblioteka v sisteme nauchnyh kommunikatsyi). În: *Bibliosfera* (Rusia). 2005, nr. 1, pp. 5-13.
5. **ȚURCAN, Nelly.** *Comunicarea științifică în contextul Accesului Deschis la informație.* Chișinău: CEP USM, 2012, p. 100.
6. **ARMSTRONG, William W.** Communication in the sciences as seen through Physics and Chemistry: a look at the complex relationship between author, publisher, and distributor as they relate to the reader. In: *College & Research Libraries.* 2005, vol. 66, nr. 2, p. 106.
7. **STOICA, Ion.** *Sensul schimbării în universul infodocumentar.* Constanța: Ex Ponto, 2009, p. 15.
8. **ȚURCAN, Nelly.** *Comunicarea științifică în contextul Accesului Deschis la informație.* Chișinău: CEP USM, 2012. 323 p.
9. **THOMAS, Sarah E.** Publishing solutions for contemporary scholars: the library as innovator and partner. In: *Library Hi Tech.* 2006, vol. 24, nr. 4, pp. 563-573.
10. **CORREIA, A.M.; TEIXEIRA, J.C.** Reforming scholarly publishing and knowledge communication: From the advent of the scholarly journal to the challenges of open access. In: *Online Information Review.* 2005, vol. 29, nr. 4, pp. 349-364.
11. **GENONI, P.; MERRICK, H.; WILLSON, M.A.** Scholarly communities, e-research literacy and the academic librarian. In: *Electronic Library.* 2006, vol. 24, pp. 734-746.
12. **STEELE, Colin.** Digital publishing and the knowledge process. In: *eLearning and digital publishing.* Dordrecht: Springer, 2006, p. 191.
13. **GREENSTEIN, D.** Library stewardship in a networked age. In: *Access in the future tense* [online]. CLIR, 2004, p. 15. Disponibil: <http://www.clir.org/pubs/reports/pub126/pub126.pdf> (accesat: 18.03.2013).
14. **VEGA (DE LA), Josette F.** *La communication scientifique à l'émergence d'un nouveau modèle.* Paris: Presses de l'Esssib, 2000, p. 78.
15. **BORGMAN, Christine.** Digital libraries and the continuum of scholarly communication. In: *Journal of*

Documentation. 2000, vol. 56, nr. 4, pp. 412-430.

16. **STEELE, Colin.** Digital publishing and the knowledge process. In: *eLearning and digital publishing.* Dordrecht: Springer, 2006, p. 190.
17. **KELLER, M.A.; REICH, V.A.; HERKOVIC, A. C.** What is a library anymore, anyway? In: *First Monday* [online]. 2003, vol. 8, nr. 5. Disponibil: <http://firstmonday.org/htbin/cgiwrap/bin/ojs/index.php/fm/article/view/1053/973> (accesat: 18.03.2013).
18. **Ibidem.**
19. **AGUILLO, Isidro.** Measuring the institution's footprint in the web. In: *Library Hi Tech.* 2009, vol. 27, nr. 4, pp. 540-556.
20. *Follow-up to the Communication on the European Research Area* [online]. 2000. Disponibil: <http://ec.europa.eu/research/era/docs/en/ec-infrastructures-2.pdf> (accesat: 18.03.2013).
21. **MACKENZIE OWEN, J.S.** The new dissemination of knowledge: digital libraries and institutional roles in scholarly publishing. In: *Journal of Economic Methodology.* 2002, vol. 9, nr. 3, pp. 275-288.
22. **Ibidem,** p. 279.
23. **WILENSKY, R.** Digital library resources as a basis for collaborative work. In: *Journal of the American Society for Information Science.* 2000, vol. 51, nr. 3, pp. 228-245.
24. **STEINEROVÁ, Jela.** Human issues of library and information work. In: *Information Research* [online]. 2001, vol. 6, nr. 2. Disponibil: <http://informationr.net/ir/6-2/paper95.html> (accesat: 18.03.2013).
25. **SOMERVILLE, Mary M.; BRAR, Navjit.** A user-centered and evidence-based approach for digital library projects. In: *The Electronic Library.* 2009, vol. 27, nr. 3, pp. 409-425.
26. **MACKENZIE OWEN, J.S.** The new dissemination of knowledge: digital libraries and institutional roles in scholarly publishing. In: *Journal of Economic Methodology.* 2002, vol. 9, nr. 3, p. 280.
27. **RUSBRIDGE, Ch.** Towards the hybrid library. In: *D-Lib Magazine* [online]. 1998, vol. 4, nr. 7/8. Disponibil: <http://www.dlib.org/dlib/july98/rusbridge/07rusbridge.html> (accesat: 18.03.2013).

BIBLIOGRAPHY

1. **AGUILLO, Isidro.** Measuring the institution's footprint in the web. In: *Library Hi Tech.* 2009, vol. 27, nr. 4, pp. 540-556.
2. **ARMSTRONG, William W.** Communication in the sciences as seen through Physics and Chemistry: a look at the complex relationship between author, publisher, and distributor as they relate to the reader. In: *College & Research Libraries.* 2005, vol. 66, nr. 2, pp. 98-114.

Library attributions within the scientific communication system

3. **BORGMAN, Christine.** Digital libraries and the continuum of scholarly communication. In: *Journal of Documentation*. 2000, vol. 56, nr. 4, pp. 412-430.
4. **CORREIA, A.M.; TEIXEIRA, J.C.** Reforming scholarly publishing and knowledge communication: From the advent of the scholarly journal to the challenges of open access. In: *Online Information Review*. 2005, vol. 29, nr. 4, pp. 349-364.
5. **ELEPOV, B.S.; LAVRIK, O.L.** A library within the system of scientific communication [Biblioteka v sisteme nauchnyh kommunikatsiy]. În: *Bibliosfera* (Rusia). 2005, nr. 1, pp. 5-13.
6. *Follow-up to the Communication on the European Research Area* [online]. 2000. Disponibil: <http://ec.europa.eu/research/era/docs/en/ec-infrastructures-2.pdf> (accesat: 18.03.2013).
7. **GENONI, P.; MERRICK, H.; WILLSON, M.A.** Scholarly communities, e-research literacy and the academic librarian. In: *Electronic Library*. 2006, vol. 24, pp. 734-746.
8. **GREENSTEIN, D.** Library stewardship in a networked age. In: *Access in the future tense* [online]. CLIR, 2004, pp. 9-23. Disponibil: <http://www.clir.org/pubs/reports/pub126/pub126.pdf> (accesat: 18.03.2013).
9. **KELLER, M.A.; REICH, V.A.; HERKOVIC, A. C.** What is a library anymore, anyway? In: *First Monday* [online]. 2003, vol. 8, nr. 5. Disponibil: <http://firstmonday.org/htbin/cgiwrap/bin/ojs/index.php/fm/article/view/1053/973> (accesat: 18.03.2013).
10. **MACKENZIE OWEN, J.S.** The new dissemination of knowledge: digital libraries and institutional roles in scholarly publishing. In: *Journal of Economic Methodology*. 2002, vol. 9, nr. 3, pp. 275-288.
11. **ROOSENDAAL, H.E.; GEURTS, P.A.T.M.** *Forces and functions in scientific communication: an analysis of their interplay* [online]. 1999. Disponibil: <http://doc.utwente.nl/60395/1/Roosendaal97forces.pdf> (accesat: 18.03.2013).
12. **ROOSENDAAL, H.E.; GEURTS, P.A.T.M.; VET (VAN DER), P.E.** Developments in scientific communication: Considerations on the value chain. In: *Information Services & Use*. 2001, vol. 21, nr. 1, pp. 13-32.
13. **RUSBRIDGE, Ch.** Towards the hybrid library. In: *D-Lib Magazine* [online]. 1998, vol. 4, nr. 7/8. Disponibil: <http://www.dlib.org/dlib/july98/rusbridge/07rusbridge.html> (accesat: 18.03.2013).
14. **SOMERVILLE, Mary M.; BRAR, Navjit.** A user-centered and evidence-based approach for digital library projects. In: *The Electronic Library*. 2009, vol. 27, nr. 3, pp. 409-425.
15. **STEELE, Colin.** Digital publishing and the knowledge process. In: *eLearning and digital publishing*. Dordrecht: Springer, 2006, pp. 175-193.
16. **STEINEROVÁ, Jela.** Human issues of library and information work. In: *Information Research* [online]. 2001, vol. 6, nr. 2. Disponibil: <http://informationr.net/ir/6-2/paper95.html> (accesat: 18.03.2013).
17. **STOICA, Ion.** *Sensul schimbării în universul infodocumentar*. Constanța: Ex Ponto, 2009. 225 p.
18. **THOMAS, Sarah E.** Publishing solutions for contemporary scholars: the library as innovator and partner. In: *Library Hi Tech*. 2006, vol. 24, nr. 4, pp. 563-573.
19. **ȚURCAN, Nelly.** *Comunicarea științifică în contextul Accesului Deschis la informație*. Chișinău: CEP USM, 2012. 323 p.
20. **VEGA (DE LA), Josette F.** *La communication scientifique à l'émergence d'un nouveau modèle*. Paris: Presses de l'Enssib, 2000. 253 p.
21. **WILENSKY, R.** Digital library resources as a basis for collaborative work. In: *Journal of the American Society for Information Science*. 2000, vol. 51, nr. 3, pp. 228-245.

Tendențe și priorități în activitatea bibliotecilor publice

Vera Osoianu

Autoarea

director adjunct, Biblioteca Națională a Republicii
Moldova
E-mail: vera.osoianu@yahoo.com

Abstract

Articolul prezintă o analiză a tendințelor de dezvoltare bazată pe experiența bibliotecilor din țară și de peste hotare și pe rezultatele sondajelor sociologice efectuate în ultimii ani. Un loc aparte este rezervat necesităților utilizatorilor care stau la baza tuturor transformărilor pozitive înregistrate în ultimii ani, precum și unor aspecte ce țin de implicarea comunității în activitatea bibliotecii, comunicare ca nou concept pe care se axează crearea cunoștințelor. În baza analizei tendințelor și a rezultatelor studiilor recente au fost trasate prioritățile de activitate în anul 2013.

Cuvinte-cheie: *tendențe de dezvoltare, priorități, flexibilitate, necesitățile utilizatorilor, implicarea comunității*

În materialul ce urmează am luat ca punct de reper două idei care ar putea să aducă rezultate deosebite dacă vor fi folosite ca fundament pentru activitatea bibliotecilor în anul 2013. Mă refer la cuvintele celebre, aparținând lui Goethe „Lumea nu e a celor care pot, ci a celor care vor” și la ideea potrivit căreia „toate schimbările mari se fac de jos în sus”. Nici o lege, strategie de dezvoltare, hotărâre de guvern etc. nu va fi de succes, nu va schimba omul care refuză să se miște înainte.

Bibliotecile publice din țara noastră n-au avut niciodată o conjunctură mai favorabilă dezvoltării decât o au acum. Există, pe de o parte, înțelegerea tot mai clară a rolului bibliotecii în societate la diverse niveluri de responsabilitate și dovadă poate servi mesajul prim ministrului țării, domnul Vlad Filat, și a unor miniștri din cabinetul Filat la solemnitatea de deschidere a Programului Novateca din 23 aprilie 2012. A fost aprobată Hotărârea Guvernului cu privire la „Programul național de informatizare a sferei culturii pentru anii 2012-2020”; în luna decembrie au început dezbaterile publice asupra proiectului Strategiei de dezvoltare a culturii Republicii Moldova 2013-2020; sunt în proces de finalizare amendamentele Legii cu privire la biblioteci etc. Pe de altă parte, este în deplină desfășurare Proiectul pilot Novateca care va dota cu tehnologii și acces internet pe parcursul anului 2013, 68 de biblioteci publice din 12 raioane și va instrui bibliotecarii în vederea utilizării tehnologiilor și a internetului, și există, în caz de reușită, posibilitatea extinderii proiectului spre alte biblioteci publice. Iar la mijloc suntem noi, cei aproape 2500 bibliotecari din bibliotecile publice conștienți de necesitatea transformării bibliotecii publice și scoaterea acesteia pe o altă traiectorie de dezvoltare.

Biblioteca a fost și va rămâne forță a schimbării cu contribuții esențiale în crearea unei societăți puternice. În marea lor majoritate profesioniștii domeniului bibliotecar sunt optimiști în ceea ce privește viitorul bibliotecii. Rămase printre puținele instituții care oferă servicii gratuite, bibliotecile de azi sunt ca nicicând anterior în poziția de a asista cetățenii să creeze o societate care să corespundă necesităților și doleanțelor proprii. Pentru a-și realiza pe deplin potențialul, bibliotecile trebuie să ofere servicii care să contribuie la transformare, la crearea cunoștințelor și conținuturilor de interes local, să creeze noi alianțe colaborative, care să lucreze

Tendințe și priorități în activitatea bibliotecilor publice

pentru cetățenii din aria de servire. Prin democratizarea accesului la informații, bibliotecile oferă cetățenilor posibilități de a învăța, a se dezvolta și respectiv a-și îmbunătăți calitatea vieții.

Deja, de mai mulți ani, biblioteca încearcă să facă față unei concurențe acerbe pentru timpul și atenția oamenilor, să fie pe prima poziție la identificarea materialelor de calitate relevante în haosul informațional care domină webul. Internetul a înlocuit multe din funcțiile efectuate anterior de bibliotecă. S-au schimbat și modalitățile de căutare a informației. Persoanele caută informația pe motoarele de căutare, consultă prietenii sau rudele prin mediile sociale etc. Conform unui studiu OCLC (2005), doar 8% dintre respondenți învață despre resursele electronice de la bibliotecari și doar 2% au încredere în expertiza bibliotecarului în procesul de evaluare a informației. În aceste condiții, bibliotecile trebuie să găsească căi și metode noi de a interesa cetățenii și de a oferi servicii pe care alți promotori nu le pot oferi.

Conform sondajelor efectuate, în ultimii ani, pretutindeni în lume, biblioteca publică este un serviciu local apreciat de membrii comunității. 91% dintre cetățenii Suediei susțin că biblioteca publică este relevantă pentru ei. Un sondaj național realizat în mai 2012 în Anglia denotă faptul că trei pătrimi dintre respondenți consideră bibliotecile „foarte importante” sau „esențiale” pentru comunități. Un sondaj efectuat de Centrul Pew de Cercetare a Internetului și a Vieții Americanilor, rezultatele cărui au fost publicate la 23 octombrie 2012, relevă importanța cărții, a bibliotecii și a tehnologiilor în viața tinerilor cu vârste între 16-29 de ani, 60% dintre aceștia declarând că au utilizat serviciile oferite de bibliotecă pe parcursul anului trecut. Raportul „Acces la informație prin bibliotecile publice din Republica Moldova”, elaborat în anul 2011 în baza „Sondajului Național despre nivelurile de acces la informație, percepția bibliotecilor, informația și nivelul de cunoaștere a calculatoarelor al cetățenilor moldoveni”, scoate în evidență faptul că 79% dintre respondenți consideră că bibliotecarii le sunt de ajutor.

Un sondaj național efectuat în anul 2010 în Finlanda, care a avut ca scop evidențierea beneficiilor bibliotecilor publice, unic în felul său, pentru că sondajele precedente s-au axat pe rata de

utilizare a bibliotecii și cea a lecturii, scoate în evidență un tablou destul de luminos al instituției bibliotecare. Potrivit studiului, axa pe care biblioteca trebuie să-și centreze activitatea sunt necesitățile de informare, recreare și de cultură ale cetățenilor. Studiul scoate în relief rolul bibliotecii publice în viața de zi cu zi a cetățenilor în comparație cu alți promotori de informații și cultură: internetul, televiziunea, presa. În opinia respondenților (vârsta cărora variază între 15-79 ani, bibliotecile publice au cele mai mari succese în promovarea accesului deschis la informații, dezvoltarea interesului pentru literatură și artă, instruirea pe tot parcursul vieții și dezvoltarea democrației. Punctul forte al bibliotecii publice în percepția publicului constă în oferirea oportunităților egale pentru toți în vederea folosirii literaturii și artei și dezvoltarea personală. 49% dintre respondenți au declarat că vizitează biblioteca lunar și 81% că au vizitat biblioteca pe parcursul anului, iar împrumutul cărților este considerat cel mai solicitat serviciu. Conform studiului, avantajele bibliotecii, în comparație cu alți promotori de informații și cultură, sunt prețurile mici și credibilitatea. Respondenții recunosc că Internetul a schimbat pentru ei semnificația bibliotecii, dar numai până la o anumită limită. Studiul scoate în evidență faptul că inegalitatea digitală și marginalizarea informațională sunt interconectate. Vârșnicii și persoanele mai puțin educate care utilizează mai rar biblioteca sunt de asemenea și cei mai slabi utilizatori de internet. Studiile demonstrează că utilizarea bibliotecii este mai scăzută printre grupurile cu un nivel socio-economic mai scăzut.

În linii mari, importanța bibliotecii publice ca serviciu local este recunoscută de societate și de factorii de decizie politică și financiară de cel mai înalt nivel. La 28 iunie 2012, Ed Vaizey, Ministrul englez al Culturii, Media și Sportului, a ținut o prelegere în cadrul Conferinței **Viitorul serviciilor de bibliotecă** în care face o incursiune foarte optimistă în serviciile de bibliotecă oferite cetățenilor din Anglia de cele 3300 de biblioteci. Ministrul încearcă să convingă comunitatea bibliotecară că atât guvernul cât și autoritățile locale înțeleg importanța serviciilor oferite de bibliotecă. După furtuna prin care au trecut bibliotecarii englezi la începutul anului 2011, când a fost pusă problema reducerii unui număr impunător de biblioteci și bibliotecari, aceste

Tendințe și priorități în activitatea bibliotecilor publice

asigurări și încurajări au fost mai mult decât binevenite.

Este cunoscut faptul că în ceea ce privește serviciile oferite de biblioteci nu există o unitate de măsură care să corespundă intereselor tuturor. De aici necesitatea de flexibilitate a bibliotecii, începând cu pereții, mobila, tehnologiile și terminând cu echipa de bibliotecari. Ca serviciu public, biblioteca este responsabilitatea organelor administrative locale față de cetățeni. Dată fiind situația finanțării publice, organele administrative locale nu au altă opțiune decât eficientizarea cheltuielilor, inclusiv a serviciilor bibliotecare. În acest context bibliotecile trebuie să regândească serviciile oferite cetățenilor, să ofere servicii noi sau să le înnobileze cu elemente inovative pe cele oferite tradițional. Acțiunile întreprinse în acest sens variază de la țară la țară și de la localitate la localitate. În Anglia, Finlanda etc. sunt atestate cazuri când o bibliotecă combină funcțiile unei biblioteci publice și cele ale unei biblioteci universitare. Prin concentrarea în același loc a serviciilor, resurselor, a experienței și competențelor personalului, biblioteca poate atrage mai mulți utilizatori și poate ajunge mai ușor la non utilizatori. În condițiile diminuării bugetelor, regândirea serviciilor trebuie să aibă la bază: modele alternative de finanțare, oportunitățile digitale (unele servicii, precum cele cu utilizarea instrumentelor Web 2.0 pot fi dezvoltate fără costuri suplimentare), folosirea în comun a spațiilor și resurselor, dezvoltarea serviciilor în limita resurselor existente.

Implicarea comunității în activitatea bibliotecii este considerată de foarte mulți profesioniști una dintre cheile succesului. La 1 august 2012, R. David Lankes, decanul Școlii de Studii Informaționale a Universității Syracuse, SUA, un pasionat avocat al bibliotecarilor și al rolului acestora în societate, a publicat pe blogul său articolul *Beyond the Bullet Points: It is Time to Stop Trying to Save Libraries* (<http://quartz.syr.edu/blog/?p=1697>).

Este un mesaj plin de optimism, privind existența în timp a bibliotecii, iar viitorul acesteia autorul îl leagă de implicarea comunității. Autorul crede că viitorul bibliotecilor este luminos, că bibliotecile îmbunătățesc societatea, că sunt esențiale pentru transformarea socială pozitivă, că bibliotecarii sunt facilitatori ai cunoașterii, și că

sunt cele mai importante valori ale oricărei biblioteci... Dar este convins că bibliotecarii nu trebuie să salveze bibliotecile. Bibliotecile supraviețuiesc de peste 3.000 de ani, au supraviețuit foametei, epidemiilor, prejudecăților, cenzurii, și anti-intelectualismului cu mult înainte de venirea noastră. Steve Coffman cheamă bibliotecarii să ajute la transformarea bibliotecilor. Testul acestei transformări nu depinde de clădiri, colecții, servicii, și nici măcar de bibliotecari, depinde de succesele comunității. Autorul este convins că, decât să vorbim despre faptul că membrii comunității nu pot să citească, să facă cercetare, să acceseze internetul, noi trebuie să vorbim despre cum lectura, cercetarea și accesul internet pot ajuta comunitățile să-și declanșeze potențialul. Biblioteca există pentru membrii comunității, dar fără o implicare serioasă a acestora nu poate cunoaște prosperitatea.

Comunitatea este punctul forte pe care se ține tot lanțul care face o bibliotecă să prospere. Toate celelalte verigi sunt foarte importante, fiecare la locul lor, dar toate se sprijină pe acest suport.

Activitatea de voluntariat, destul de răspândită în bibliotecile din Occident, este percepută de tot mai mulți profesioniști drept cale sigură de apropiere a membrilor comunității de bibliotecă. Tot mai multe biblioteci practică implicarea voluntarilor în diverse activități, începând cu desprăfuirea, aranjarea cărților la raft și terminând cu activități axate pe utilizarea tehnologiilor de informare și comunicare, cursuri de învățare a tehnologiilor moderne, de studiere a limbilor pentru asigurarea cărora bibliotecarul nu are nici timpul, nici competențele necesare.

Printre cuvintele cheie care domina lumea bibliotecară internațională se regăsesc în mod obligatoriu: acces deschis, transparență, vizibilitate, cooperare, parteneriate, folosirea în comun a resurselor, flexibilitate etc.

Menționăm mai jos tendințele mai accentuate în activitatea bibliotecilor:

- Dezvoltarea resurselor va avea la bază necesitățile utilizatorilor și includerea unor noi tipuri de resurse
- Provocările bugetare vor continua
- Modernizarea tehnologiilor va solicita bibliotecarilor noi competențe
- Va crește necesitatea evaluării activității. Biblioteca va trebui să-și demonstreze valoarea

Tendențe și priorități în activitatea bibliotecilor publice

- Va avea loc extinderea digitizării și folosirea în comun a resurselor
- Instrumentele Web și echipamentele noi vor favoriza dezvoltarea unor servicii noi
- Va crește rolul bibliotecii ca spațiu fizic și în special în asigurarea comunicării și socializării
- Inegalitatea digitală va fi mai accentuată
- Biblioteca va fi acolo unde sunt utilizatorii
- Va crește rolul bibliotecii în asigurarea comunicării
- Va crește importanța informației tipărite.

O tendință care se conturează foarte clar și este agreată de utilizatori este plasarea bibliotecilor sub același acoperiș cu alte instituții de menire socială: magazine, cofetării, biserici, stații de telefoane, centre de informații turistice, centre de plasament, centre de îngrijire a copiilor sau bătrânilor etc. Pe lângă numeroase beneficii, această apropiere favorizează și reducerea cheltuielilor.

Cum poate fi obținut succesul? Nu există o rețetă sigură a succesului, dar experiența demonstrează că drumul cel mai scurt spre succes poate fi găsit prin:

- Aproximarea decidenților de interesele bibliotecii și de persoanele antrenate în activitatea ei
- Înțelegerea clară a necesităților și doleanțelor utilizatorilor
- Îmbunătățirea structurii organizatorice, a culturii organizaționale, dinamica de grup
- Dezvoltarea responsabilităților comune
- Învățarea principiilor de activitate în colaborare și a relațiilor din interiorul ierarhiilor
- Stabilirea unor relații de încredere reciprocă
- Asigurarea flexibilității instituției
- Îmbunătățirea proceselor de activitate
- Îmbunătățirea serviciilor pentru clienții interni și externi
- Luarea deciziilor în baza faptelor concrete
- Dezvoltarea instrumentelor managementului performanței
- Proiectarea și crearea structurilor, proceselor și sistemelor care susțin viziunea, obiectivele și valorile instituției.

Necesitățile utilizatorilor. Bibliotecile publice sunt, în primul rând, instituții de interes local, servicii plătite de contribuabili, menite să servească comunitatea locală, să promoveze cunoștințe, informații, inovații, să se adapteze necesităților locale și toată activitatea lor trebuie să corespundă intereselor membrilor comunității.

Biblioteca de azi trebuie să joace mai multe roluri: să facă față necesităților în continuă schimbare ale utilizatorilor și în același timp să rămână depozitar al cunoașterii și culturii. Conținuturile bogate și variate, adevărate porți spre înțelepciune, le oferă posibilitatea de a inspira și surprinde utilizatorii. Era Informațională provoacă bibliotecile să creeze noi conținuturi și să interacționeze pe noi cu utilizatorii. Oricât de puține resurse ar avea o bibliotecă, trebuie să ținem cont de faptul că majoritatea cetățenilor din aria de servire au și mai puțin și pentru mulți dintre ei biblioteca poate fi unica salvare. Bibliotecile sunt simboluri ale progresului uman și pot face indivizii și comunitățile mai puternice, oferind acces la informație, cunoaștere și educație. Pentru bibliotecari este esențial să întreprindă membrii comunității ce vor să vadă în bibliotecă și apoi să încerce să construiască ceea ce aceștia își doresc. Prin oferirea serviciilor online, bibliotecile atrag utilizatori noi, ajutându-i să dobândească noi competențe și să se integreze social.

Experiența bibliotecilor din Anglia demonstrează că jumătate din persoanele care nu au internet la domiciliu îl folosesc în biblioteca locală. Prin aceasta biblioteca își aduce contribuția la diminuarea inegalității digitale.

Utilizatorii, în marea lor majoritate, sunt experți în domeniul profesat și știu de ce fel de servicii au nevoie. Ei decid dacă folosesc serviciile tradiționale ori pe cele virtuale sau le înlocuiesc cu altceva. Tendința bibliotecii trebuie să fie menținerea în aria actualității și oferirea unui spectru extins de servicii, bazat pe necesitățile utilizatorilor reali și a celor potențiali.

Semnalezarea slabă sau inexistentă îngreunează orientarea utilizatorilor în spațiile bibliotecii. Un serviciu nou, confuz, cu prea multe reguli și politici, informația despre care este greu de găsit îl face confuz și pe utilizator. Un mijloc excelent de a mări uzabilitatea și respectiv satisfacția utilizatorului este înlăturarea tuturor obstacolelor. Sugestii: întrebați utilizatorii ce probleme au în procesul de căutare; creați o listă a

Tendințe și priorități în activitatea bibliotecilor publice

răspunsurilor negative și depuneți eforturi pentru a rezolva problemele, faceți teste privind utilizarea serviciilor noi.

Diversificarea serviciilor este o cale sigură de atragerea a membrilor comunității în bibliotecă și de sporire a imaginii pozitive a bibliotecii. Imaginația bogată ajută bibliotecarii să găsească noi modalități de a oferi servicii. Filiale ale bibliotecilor pot fi găsite în metrouri, în aeroporturi, în stradă, în parcuri sub cerul liber etc. Bibliotecarii duc cărți spre a fi citite sau măcar observate în locuri publice: în trenuri, în autobuze, în parcuri. Toate acestea în încercarea de a găsi căi inovative chiar riscante câte o dată de a vorbi lumii despre bibliotecă.

De ce atâta grijă pentru serviciile noi? Este cunoscut faptul că în anii tehnologizării masive, când majoritatea utilizatorilor încă nu aveau computere și acces internet la domiciliu, bibliotecile au cunoscut un flux masiv de utilizatori noi. Acum în țările dezvoltate populația, în marea ei majoritate, are tehnologiile moderne necesare acasă, iar biblioteca va trebui să găsească alte motive pentru a convinge utilizatorii să folosească serviciile bibliotecii.

Spații. Reamenajarea spațiilor. Spațiile de amplasare a bibliotecilor au fost și rămân pe viitor foarte importante. Toate studiile din ultimii ani demonstrează că rolul bibliotecii de spațiu fizic, centru de comunicare și socializare, spațiu unde membrii comunității se adună cu diverse ocazii este apreciat de cetățeni. Tendințele în arhitectura modernă de bibliotecă sunt de a rezerva mai puțin spațiu pentru resurse și mai mult spațiu pentru utilizatori. Noi nu vom putea pune încă multă vreme problema construirii unor spații noi, dar reamenajarea spațiilor existente poate fi făcută de orice bibliotecă. Acum când are loc eficientizarea activității școlilor în multe localități spațiile eliberate ar putea fi alocate pentru biblioteci. Deși afirmă că biblioteca este mai mult decât o colecție de cărți, bibliotecarii nu fac prea multe pentru ca această idee să se reflecte în spațiile bibliotecii. Între 22-24 octombrie 2012, în Monterey, California a avut loc Conferința Internet Librarian 2012 cu genericul Transformational Power of Internet Librarians: Promise & Prospect (<http://www.infotoday.com/il2012/program.asp>). În comunicarea de final, Erik Boekesteijn, Jaap Van

De Geer, Paul Pival și Jeff Wisniewski (http://conferences.infotoday.com/documents/158/1545_Pival.pdf) propun bibliotecarilor un șir de idei în vederea reinventării spațiilor și locurilor pentru învățare. Autorii consideră că biblioteca are nevoie de un nou model de business, întrucât mediul înconjurător este într-o continuă schimbare. Ei au făcut turul bibliotecilor din SUA și au colectat cele mai bune practici înregistrate de biblioteci: unele biblioteci au separat spații cu destinație specială pentru adolescenți (ALA a elaborat chiar un Ghid al spațiilor pentru adolescenți – <http://www.ala.org/yalsa/guidelines/teenspaces>), altele – spații de studiu pentru elevi unde aceștia, după programul școlar, pot comunica în public diverse idei, învățând cultura dialogului. Altele – spații unde pot avea loc ore de clasă, în condiții mai puțin oficiale. Sunt practicate și spațiile multifuncționale deschise pentru diverse activități. Bibliotecile cu spații mai generoase practică arendarea acestora pentru activități adiacente. Unii bibliotecari încearcă să suplimenteze serviciile oferite cu vânzarea cărților. Cheia succesului, sugerează autorii, constă în implicarea comunității în organizarea spațiilor și în special în consultarea acestora în diverse probleme, în flexibilitate și în... încă mai multă flexibilitate.

Presa de specialitate promovează tot mai insistent ideea că utilizatorii trebuie să găsească în biblioteci lucruri despre care nici prin cap nu le trecea anterior că pot fi găsite acolo. De aici probabil și tema Conferinței IFLA 2012 “Bibliotecile acum! – Inspiră, Surprind. Dau Putere”.

Utilizatorii care adorm în bibliotecă au fost considerați întotdeauna de bibliotecari ca fiind o mare problemă. Un studiu efectuat în anul 2010 la University of California at Berkeley sugerează că dormitul înainte de începutul procesului de învățare îmbunătățește performanțele.

La 24 octombrie 2012, LibraryJournal (<http://lj.libraryjournal.com/2012/10/library-services/napping-in-the-library-on-purpose>) publica articolul “Napping in the Library – On Purpose” semnat de Meredith Schwartz – o experiență total neașteptată pentru mulți. Bibliotecarii de la Wesleyan University au instalat în bibliotecă un dispozitiv special pentru utilizatorii care vor să se odihnească un pic. Dispozitivul este conceput pentru a oferi condiții perfecte pentru un somn de

Tendințe și priorități în activitatea bibliotecilor publice

20 de minute. Părerile studenților vis-a-vis de această inovație sunt divizate, dar cele mai multe sunt pozitive. Instalații asemănătoare sunt utilizate și de Biblioteca Publică Helsinki. Unele biblioteci cumpără în acest scop scaune speciale, care sunt o variantă mult mai ieftină.

Promovarea eficiență a resurselor este o altă cale spre atenția utilizatorilor. În mai 2012, Carnegie UK Trust a efectuat un sondaj privind viitorul bibliotecii, care demonstrează că oamenii au o închipuire foarte vagă despre serviciile și posibilitățile oferite de biblioteci. 45% dintre respondenți susțin că oportunitatea de a căuta sau rezerva cartea on-line va face în viitor biblioteca mai atractivă pentru ei și va spori gradul de utilizare a serviciilor bibliotecare. Aceasta în timp ce majoritatea bibliotecilor deja oferă de mai multă vreme acest serviciu. Aceeași descoperire a făcut și sondajul OCLC „Percepția bibliotecii și a resurselor bibliotecare” din 2010 care a demonstrat că oamenii nu înțeleg că o bibliotecă poate fi mai mult decât cărți.

Recent, Centrul Pew de Cercetare a Internetului și a Vieții Americanilor a publicat Raportul privind bibliotecile, utilizatorii și cărțile electronice. Organizatorii studiului au fost șocați să descopere că cei mai mulți dintre americani nu cunosc faptul că bibliotecile împrumută cărți electronice, deși 76% de biblioteci publice oferă acest serviciu.

Formarea profesională continuă. În condițiile globalizării, dialogul și cooperarea sunt esențiale. Așteptările utilizatorilor se schimbă mult mai repede decât posibilitățile bibliotecarilor de a-și actualiza competențele și a dobândi competențe noi. Bibliotecarii depun eforturi pentru a face față provocărilor societății cunoașterii, actualizând și extinzând serviciile oferite, dar permanent apar noi provocări, noi tehnologii, noi modalități de lectură, comunicare etc.

Pentru a contribui la lărgirea sferei de servicii oferite, acestea, incluzând digitizarea, utilizarea tehnologiilor noi, explorarea spațiului virtual, bibliotecarii trebuie să dobândească noi competențe. Toate acestea sporesc importanța formării profesionale continue.

Revista The Wall Street Journal publica, la 18 noiembrie 2012, un articol de Ruth Mantell *Must-*

Have Job Skills in 2013 (<http://online.wsj.com/article/SB10001424127887324735104578118902763095818.html>) în care autoarea nominalizează câteva dintre deprinderile absolute necesare în anul 2013: comunicarea, brandul personal (cum te reprezinți pe tine însuși), flexibilitatea, îmbunătățirea productivității.

Lucrurile în biblioteci vor evolua și se vor schimba, dar nu se va schimba necesitatea unor ghizi capabili să ofere ajutor, consultanță etc. Problemele sunt de așa natură că bibliotecarii sunt mai mult în aria “spațiului fizic” și a “cărților tipărite”. Dar lucrurile nu vor rămâne încă multă vreme așa. Bibliotecarii vor trebui să învețe să profite de avantajele oferite de Web ca mai apoi să facă calea întoarsă “De la Internet la Gutenberg”.

Cartea – marca bibliotecii.

Marca bibliotecii este o problemă pe marginea căreia se discută foarte mult în mediul bibliotecar. Toate sondajele efectuate în ultimii ani demonstrează faptul că marca bibliotecii este cartea. Cartea este, de altfel, una dintre cele mai vechi mărci din lume constituită pe parcurs de secole și întinerirea ei sau extinderea ei spre alte produse ori servicii va fi foarte grea (poate chiar imposibil) de efectuat. Și trebuie oare extinsă?

Bibliotecarii din occident deja încep să înțeleagă esența mesajului lui Umberto Eco expus în cuvântarea ținută în Academia Italiană, intitulată “De la Internet la Gutenberg” și în interviul “Nu sperați că veți scăpa de cărți”. Bibliotecile din țările dezvoltate, unde populația are acasă tehnologii și acces internet și unde accesul internet în biblioteci nu mai este o atracție deja sunt în fața întrebării “ce urmează?”. Noi încă urmează să parcurgem această cale. Potrivit statisticilor, doar 44% din populația țării dispune de acces Internet. Dar deja de pe acum trebuie să potrivim bine balanța între promovarea cărții și a lecturii, promovarea informației, promovarea serviciilor.

Raportul IREX ne permite o comparație a situației bibliotecilor din Moldova cu situația și tendințele bibliotecilor publice la nivel internațional, prezentată de Raportul OCLC *Percepția bibliotecii și a resurselor informaționale* (2005 și 2011), alte studii efectuate în bibliotecile lumii. Ca și studiul OCLC, Sondajul Național a scos în evidență faptul că “majoritatea cetățenilor și oficialilor

Tendințe și priorități în activitatea bibliotecilor publice

publici consideră bibliotecile ca locuri de păstrare a cărților și nu ca locuri de accesare a informației, într-un sens mai larg”. Deci, și la noi ca și în alte țări marca bibliotecii rămâne a fi cartea.

Un studiu efectuat cu câțiva ani în urmă în Marea Britanie reliefa faptul ca majoritatea respondenților la întrebarea „care este scopul frecventării bibliotecii?” au răspuns „pentru a împrumuta cărți”. Într-un sondaj realizat cu câțiva ani în urmă, cititorii revistei *American Libraries* au fost întrebați ce teme ar dori să vadă mai frecvent în revistă. Un număr mare de respondenți au răspuns “cărțile”.

De zeci de ani, biblioteca este într-o continuă căutare a identității. În articolul *The Decline and Fall of the Library Empire* (<http://www.info.today.com/searcher/apr12/Coffman-The-Dcline-and-Fall-of-the-Library-Empire.shtml>) publicat în aprilie 2012, citat foarte activ de comunitatea bibliotecară internațională, cunoscutul bibliolog american Steve Coffman accentuează faptul că în ultimii 30 de ani istoria bibliotecii a cunoscut numeroase proiecte, planuri și uneori doar vise, privind căile prin care biblioteca ar putea să joace un rol mai important în revoluția digitală care continuă să transforme mediul informațional. Steve Coffman face o analiză a proiectelor mari care se credea că pot fi salvarea bibliotecilor: Catalogul Colaborativ al Resurselor Online; Biblioteca 2.0, Referințele Virtuale (Reference services 24/7, QuestionPoint), Dotarea bibliotecilor cu computere pentru accesul public, Cărțile Electronice, Biblioteca Electronică. Prin aceste proiecte bibliotecarii au jucat un rol important în revoluția digitală care a transformat informația și industria digitală din ultimele câteva decenii. Dar lumea se schimbă, serviciile promovate de biblioteci în mediul digital sunt înlocuite de tehnologii mai noi sau mai bune sau de instituții poziționate mai bine pentru a promova aceste servicii electronice, cum ar fi Amazon cu Biblioteca de Împrumut pentru Posesorii de Kindle (<http://clubbib2.wordpress.com/2012/05/18/biblioteca-de-impurmut-pentru-posesorii-de-kindle>).

Una dintre atracțiile principale pentru utilizatori bibliotecilor din ultimul timp a devenit împrumutul cărților electronice. Există deja politici bine stabilite privind împrumutul lor. Unele biblioteci le împrumută pentru o perioadă de trei săptămâni pentru a fi utilizate de pe

cititoare electronice, gen Kindle, Nook, iPhone, iPad etc. Perioada de utilizare expiră o dată cu expirarea termenului de împrumut, ca și în cazul cărților tradiționale. Cărțile electronice pot fi împrumutate în același timp de o singură persoană. Dar bibliotecarii trebuie să fie conștienți că există probleme cu care noi încă urmează să ne ciocnim. Cărțile electronice nu vor fi niciodată ale bibliotecilor. Compania HarperCollins, unul dintre liderii mondiali ai industriei de editare, a anunțat, de exemplu, că o carte poate fi împrumutată numai de 26 de ori, după care va trebui cumpărată o nouă licență.

Steve Coffman consideră că, după 50 de ani pe piața digitală, bibliotecile au ajuns exact acolo de unde au pornit. Ceea ce rămâne foarte clar sunt cărțile fizice, spațiile și oamenii care încă mai vin să le utilizeze. A descoperi cum să exploatăm aceste valori în mediul nou nu va fi ușor. Autorul se întreabă dacă nu ar fi înțelept “să lăsăm în pace biblioteca electronică și să ne concentrăm asupra cărților și a spațiilor. S-ar putea ca acestea să definească biblioteca viitorului. Sau poate nu. Poate trebuie să jucăm roluri noi în lumea digitală sau roluri vechi, dar pe căi noi”.

Tot mai mulți utilizatori din generația net vorbesc că, cu cât folosesc mai mult cititoarele de cărți electronice, cu atât se conving mai mult de avantajele cărții în format tradițional.

În articolul “E-book, grupuri vs Carte, cenaclu / OPINIE” (<http://social.moldova.org/news/ebook-grupuri-vs-carte-cenaclu-opinie-233647-rom.html>), Alexandru Vakulovski aduce dovezi grele de ce nu crede în dispariția cărții în format tradițional.

Ca să revenim la Steve Coffman și articolul care a făcut atâta vâlvă în comunitatea bibliotecară, despre care aminteam și mai sus, la Conferința Internet Librarian 2012, cu genericul „Transformational Power of Internet Librarians: Promise & Prospect”, care a avut loc între 22-24 octombrie 2012 în Monterey, California, acesta a revenit la ideile expuse în articol și mai convins de faptul că “unicul produs pe care s-a ținut, se ține și se va ține în viitor biblioteca este cartea tipărită”. Coffman sugerează bibliotecarilor să înceteze să risipească resursele și așa limitate pe zeci și chiar sute de inițiative și să se orienteze mai mult spre cartea tipărită. El consideră că imperiul Biblioteca încă poate fi transformat, dacă:

- Vom pune la baza misiunii bibliotecii

Tendințe și priorități în activitatea bibliotecilor publice

promovarea cărții și a informației tipărite

- Ne vom axa pe formatul tipărit cât acesta mai contează
- Vom folosi în avantajul nostru mediul hybrid pentru a susține și promova valorile existente
- Vom folosi tehnologiile pentru a furniza eficient serviciile și a reduce costurile de funcționare
- Ne vom pregăti să concurăm cu alți prestatori de servicii bibliotecare în domenii unde producția tipărită dispare.

Dacă nu vom face noi acest lucru, consideră Coffman, se vor găsi alții să o facă în locul nostru.

Tehnologiile își au rostul lor, dar nu pot fi un substituent al cărții și al lecturii. Și una și alta pot fi practicate cu succes, atât în spațiul virtual, cât și în spațiul fizic al bibliotecii.

În lucrarea „Atlas of New Librarianship”, David Lankes sugerează o nouă misiune pentru bibliotecari – îmbunătățirea societății prin facilitarea creării cunoștințelor în cadrul comunității. Lankes vede remodelarea biblioteconomiei și a practicii bibliotecare, utilizând un concept fundamental conform căruia cunoștințele se formează prin dialog și comunicare.

În lumina celor expuse mai sus, prioritățile în activitatea bibliotecilor publice în anul 2013 trebuie să includă:

- Demonstrarea valorii bibliotecii
- Formarea parteneriatelor comunitare
- Concentrarea eforturilor în vederea realizării cu succes a proiectului pilot Novateca
- Pregătirea bibliotecilor în vederea extinderii Programului Novateca
- Integrarea bibliotecilor publice în SIBIMOL
- Acces la tehnologiile noi și Internet
- Asimilarea și utilizarea instrumentelor WEB 2.0
- Diversificarea serviciilor în conformitate cu necesitățile utilizatorilor
- FPC. Dezvoltarea competențelor. Consolidarea rolului bibliotecarului de mentor, instructor, animator, facilitator, element de coeziune socială etc.
- Organizarea ediției a treia, 2013, a FNCL. Concursuri tradiționale etc.
- Elaborarea programelor strategice.

Lista poate continua, dar se va baza atât pe necesități, cât și pe posibilități. Este clar că anul bibliologic 2013 se anunță a fi unui destul de interesant. Nu va fi ușor, probleme și obstacole sunt multe, însă după spusele lui John F. Kennedy, „dacă găsești un drum fără obstacole, probabil că drumul acela nu duce nicăieri”. Albert Einstein susținea că unicul lucru pe care trebuie să-l cunoști la sigur este locul unde se află biblioteca. Aceasta trebuie să cunoască utilizatorii. Un drum care le poate fi de folos.

REFERINȚE:

1. **BOEKESTEIJN, E., VAN DE GEER, J., RIVAL, P., and WISNIEWSKI, J.** *Transformational Power of Internet Librarians: Promise & Prospect*. <http://www.infotoday.com/il2012/program.asp>; http://conferences.infotoday.com/documents/158/1545_Pival.pdf
2. **SCHWARTZ, M.** *Napping in the Library – On Purpose*. <http://lj.libraryjournal.com/2012/10/library-services/napping-in-the-library-on-purpose>
3. *2010 top ten trends in academic libraries*. <http://crln.acrl.org/content/71/6/286.short>
4. *The trends of library development under multimedia and network environment*. <http://www.seiofbluemountain.com/upload/product/200909/2008jyhy07a3.pdf>
5. **LANKES, D.** *Beyond the Bullet Points: It is Time to Stop Trying to Save Libraries*. <http://quartz.syr.edu/blog/?p=1697>
6. *Ghidul spațiilor pentru adolescenți*. <http://www.ala.org/yalsa/guidelines/teenspaces>
7. **COFFMAN, S.** *The Decline and Fall of the Library Empire*. <http://www.infotoday.com/searcher/apr12/Coffman-The-Dcline-and-Fall-of-the-Library-Empire.shtml>, publicat în aprilie 2012
8. *Biblioteca de Împrumut pentru Posesorii de Kindle*. <http://clubbib2.wordpress.com/2012/05/18/biblioteca-de-imprumut-pentru-posesorii-de-kindle>
9. *E-book, grupuri vs Carte, cenaclu / OPINIE*. <http://social.moldova.org/news/ebook-grupuri-vs-carte-cenaclu-opinie-233647-rom.html>
10. *Transforming the Library Empire - Possible?* <http://www.libconf.com/2012/10/24/transforming-the-library-empire-possible>
11. **LANKES, D.** *Atlas of New Librarianship*. <http://mitpress.mit.edu/books/atlas-new-librarianship>

Tendencies and priorities in public libraries activity

Vera Osoianu

Author

deputy director, National Library of the Republic of Moldova

E-mail: vera.osoianu@yahoo.com

Abstract

The article presents an analysis of the development tendencies based on the expertise of the libraries in the country and abroad, and based aswell on the results of recent sociological surveys. A special importance is bestowed to users needs which represent the ground of the positive changes recently recorded; there are also discussed aspects connected with the community involvement in the library's activity, communication as a new concept for the knowledge creation basis. The activity priorities for 2013 have been mapped out based on the survey of the tendencies and the results of the recent studies.

Keywords: *development tendencies, priorities, flexibility, users needs, involvement of the community*

In the following material, I considered as benchmarks two ideas which can bring special results, if they are used as basis for libraries activity in 2013. I refer to Goethe's famous words „The world belongs to those who dare, not to the people who can” and to the idea according to which „all the big changes are done from bottom to top”. No law, development strategy, or government decision, will be successful and change people who refuse to move on.

The public libraries in our country have not had in any time a better framework to develop, than now. On one side, there is a better understanding of the library role in society, at different levels of responsibility and we have as an evidence the message of the prime Minister of the country, Mr. Vlad Filat, as well as the message of some ministers in the government Filat, at the opening of the Programme Novateca, on April 23rd, 2012. **The Government Decision „Regarding the National Programme for automation in culture” has been approved.** There have been public debates upon the project and there are almost ready the Law's amendments about libraries, etc. On the other side, The Project pilot Novateca is in full development; in 2013, this project will endow with technologies and Internet access 68 public libraries in 12 districts and will train librarians to use technologies and Internet; in case of success, there is the opportunity to extend the project to other public libraries. And we are in the middle, almost 2,500 librarians from the public libraries aware of the necessity to transform the public library and establish it on another development path.

Library used to be and still is the great force of change with essential contributions in creating a powerful society. The great majority, the library professionals are optimistic regarding the library future. Today, libraries are among the few institutions which provide free services, and they are, as never in the condition to assist citizens to create a society to correspond to their own necessities and requests. In order to achieve totally their potential, libraries should provide services which contribute to the transformation and creation of local interest knowledge and content, to create new cooperative alliances which work for the citizens in the library area. Through the democratization of the access to information, libraries provide the citizens' opportunities to

Tendencies and priorities in public libraries activity

learn, develop and improve their life quality.

For many years, library has been trying to cope with a harsh competition for the people's time and attention, to be on the first position in identifying the quality relevant materials in the Internet chaos on the web. The Internet replaced many of the functions which previously were assigned to libraries. The ways to retrieve information have been changed, as well. People search for information on browsers, ask their friends and relatives, as well as the social environment, etc. According to an OCLC survey (2005), only 8% of the respondents learn about the electronic resources from librarians, and only 2% trust the librarian expertise in the process of information assessment. Under these circumstances, libraries should find new ways and methods to be interesting to citizens and provide services which other promoters cannot provide.

According to the surveys carried on everywhere in the world, in the last years, the public library is a local service highly appreciated by the community members. 91% of the citizens in Sweden say that library is relevant to them. A national survey carried out in Great Britain in May 2012 indicates the fact that three quarters of the respondents consider libraries „very important” or „essential” for the communities. A survey carried out by the Pew Centre for Internet and American Life Project, which results were published on October 23rd, 2012 show the importance of book, library and technologies in the life of youngsters between 16 and 29 years old, and 60% than declared that they use the services provided by libraries in the last year. The report „Access to information through the public libraries in the Republic of Moldova”, carried out in 2011 and based on the „National Survey for the levels of access to information, view on libraries and computer culture for the population in Moldova” emphasizes that 79% of the respondents consider that librarians can help them.

A national survey carried out in Finland in 2010 with the purpose to emphasize the public libraries' benefits, one of its kind, because the previous surveys were centered on the percentage of library and lecture use emphasizes a rather optimistic picture of the library institution. According to this survey, libraries should concentrate their activity on citizens' information needs, as well as leisure and culture. This survey

brings to light the public library role in citizens' every day life, compared to other promoters of information and culture: Internet, Tv, press. According to the respondents' opinion (they are between 15 and 79 years old, the public libraries have the greatest success in promoting open access to information, to develop the interest for literature and art, long life learning and democracy development. In public's view, the main quality of the public library stands in providing equal opportunities for all in using literature and art, and personal ; 49% of the respondents declared that they visit library monthly, and 81% that they visited the library along the year, and the book loan is considered the most requested service. According to the survey, the library's advantages, compared to other promoters of information and culture, are the low prices and reliance. The respondents admit that Internet has changed the library significance for them, but only up to a certain point. The survey emphasizes that the digital inequity and the information and the information marginalization are connected. Old people and less educated categories who uses more rarely the library are also the poorest Internet users. The surveys show that the library use is lower among the groups with a lower social-economic level.

Generally, the importance of the public library as a local service is recognized in society also by the highest political and financial officials. On June 28th, 2012 Ed Vaizey, the British Ministry of Culture, Media and Sports gave a speech at the Conference **The library services future**, where he presented in an optimistic manner the services provided by the 3,300 libraries in UK. The minister tries to convince both librarians' community, that the government and the local officials understand the importance of the services provided by libraries. After the tumult the British librarians had to pass through at the beginning of 2011, when there was under debate the aspect to reduce and important number of libraries and librarians' jobs, these assurance and encouragements were more than welcome.

It is known the fact that regarding the services provided by libraries, there is no a common measure unit corresponding to everybody. From here, the necessity of flexibility for the library, beginning with the walls, furniture, technologies and including the librarians' team.

Tendencies and priorities in public libraries activity

As a public service, library is the responsibility of the local administration to the citizens. Given the situation of the public financial support, the local officials have no option but to make the costs more efficient, including the library services. Under these circumstances, libraries should reconsider the services provided to the citizens, to provide new services or to improve the existing traditional ones. This way, the actions carried out are different from country to country and from settlement to settlement. In Great Britain, Finland etc. there are libraries which cover the functions of a public and academic library. By concentrating in the same place of the services, resources, experience and staff competences, library can attract more users and can easily reach the non-users. In the framework of budget cuts, services should be re-arranged based on: financial alternative models, digital opportunities (some services among which to use Web 2.0 instruments can be developed without supplementary costs), the use in common of spaces and resources, as well as the development of services in the limit of the existing resources.

The community involvement in the library activity is considered by most of the professionals one of the keys of success. On August 1st, 2012 R. David Lankes, the dean of the Information Studies School of the University in Syracuse, USA, a passionate advocate of librarians and their role in society, published on his blog the article *Beyond the Bullet Points: It is Time to Stop Trying to Save Libraries* (<http://quartz.syr.edu/blog/?p=1697>).

It is a message full of optimism about the library existence in time, and the author links its future with the community implication. The author thinks that the libraries' future is clear, that libraries improve society, that they are essential for a positive social transformation, that librarians are facilitators of knowledge and they are the most important values in a library.... But he is convinced that not librarians should save libraries. Libraries survive for more than 3,000 years. They survived starvation, epidemics, prejudices, censorship and anti-intellectualism much before us. Steve Coffman appeals to librarians to help the libraries' transformation. This change does not stand on buildings, collections, services, or librarians, but it stands on the community success.

The author is convinced that instead of speaking that the community members cannot: read, do any research, access Internet, we should talk about how lecture, research and the Internet access can help the communities to initiate their potential. Library exists for the members of the community, but in the absence of their serious involvement this institution does not know prosperity.

Community is the main factor that supports the entire chain that makes a library to be prosperous. All the other links are very important, each on its place, but all support on this element.

The voluntary activity, rather spread in the Western Europe libraries is seen by more people in the professional as the better way for the members of community to become friends with the library. More and more libraries involve voluntaries in different activities, beginning with the dust removal, books arrangement on shelves, activities based on information and communication technologies, as well as training were librarians have no time or the necessary competence to organize them.

Among the key words which dominate the world library, are to be found obligatory: open access, transparency, visibility, cooperation, partnerships, use in common resources, flexibility, etc.

In the following, we mention the most important tendencies in libraries' activity:

- Resources development is based on users' needs and includes new types of resources
- Budget challenges will continue
- Technologies' modernization will request new competences to librarians
- An increased necessity for activity assessment. Library should prove its value
- Digitization and the common use of resources will be extended
- Web instruments and new equipments will facilitate the development of new services
- Library's role as physical space will increase and, especially in assuring communication and socialization
- Digital inequity will increase
- Library will be there where users are
- Library's role will in communication will increase
- Printed information's importance will increase.

Tendencies and priorities in public libraries activity

A very clear tendency and which is agreed by users is to place libraries under the same roof with other social institutions: shops, cafeterias, churches, telephone stations, touristic information centres, as well as centres for children, centres for old people and children care etc. Beside numerous benefits, this vicinity favours expenses cut.

How can we get success? One cannot tell a safe success formula, but experience proves the shortest way to success can be found through:

- Getting closer the officials to the library, as well as people involved in library's activities
- Clear understanding of users' needs and requests
- Improve the organization structure, organization culture, and the group dynamics
- Develop the common responsibilities
- Learn the principles of cooperation and the relationships inside the hierarchies
- Have mutual trust relationships
- Assure the institution flexibility
- Improve processes
- Improve the services for the internal and external clients
- Make decisions based on concrete facts
- Develop performance management instruments
- Design and create structures, processes and systems which support the view, objectives and values of the institution

Users' needs. Public libraries are, first, institutions of local interest, services paid by contributors, in order to serve the local community, promote knowledge, information, innovations, adapt to the local necessities and all their activity should correspond to the community members' interests.

The present library should play many roles: to cope with users' needs, in continuous changing, and, in the same time to store knowledge and culture. The rich and diverse contents, real gates to wisdom provide them the opportunity to inspire and surprise users. The Information Era challenges libraries to create new contents and interacts with their users. As poor in resources is a library, we must take into consideration that the majority of the citizens have less than the library

and, for many of them, the library is the only salvation. Libraries are symbols for human progress and can determine individuals and communities to be stronger, by providing access to information, knowledge and education. It is essential for librarians to ask the community members what they want to see in libraries and then to try to build what they really want. By providing online services, libraries attract new users, and help them to get new competences and to be socially integrated.

The experience of the libraries in UK shows that half of the people who do not have Internet at home use Internet in the local library. Through this service, library brings its contribution to reduce the digital inequity.

The great majority of users are professional in their field and they know what services they need. They decide if they use the traditional services, the virtual ones, or they replace them with something different. The library tendency should be maintain in the area of actuality and provide an increased number of services, based on the needs of real users and those of the potential ones.

The poor or inexistent signalization renders more difficult users' orientation in the library spaces. A new, confuse service, with too many rules and policies and information difficult to be retrieved determine user to be confused, as well. An excellent method to increase use and user's satisfaction is to remove all obstacles. Suggestion: ask users what problems they have in the retrieval process; create a list including the negative answers and make efforts to solve the problems, make tests about the new services use.

Diversify services represent a safe method to attract the community members to the library and increase library's positive image. Rich imagination helps librarians to find new ways to provide. One can find library branches in subways, airports, in the street, in parks, under the free sky, etc. Librarians bring books in order to be read or at least seen in public places: in trains, in buses, in parks. All these in trying to find innovative ways, even risky methods to speak to the world about the library.

Why to care so much about new services? It is known that in the years of massive technologization, when many users had not yet

Tendencies and priorities in public libraries activity

computers and Internet access at home, libraries knew a massive flow of new users. Now, in the developed countries, where, the great part of population has new modern technologies at home, library should find other reasons to convince users to use the library services.

Spaces. The space re-arrangement. Libraries have been and still are very important in future. All the recent surveys show that library's role as a physical space, communication and socialization centre, where citizens gather on different occasions is highly regarded by citizens. The tendencies in the modern library architecture are to reserve less space for resources and more space for users. We are still not able for a long time to raise the question of building new spaces for libraries, but any older library can re-arrange its spaces. Now, when the school activity becomes efficient, many of the free spaces can be assigned for libraries. Though they state that library is much more than a collection of books, librarians do not do much work for this idea to be reflected by the library spaces. Between October, 22nd and 24th, 2012, in Monterey, California, there took place the Conference Internet librarian 2012, with the title Transformational Power of Internet Librarians: Promise & Prospect (<http://www.infotoday.com/il2012/programme.asp>). In their final speech, Erik Boekesteijn, Jaap Van De Geer, Paul Pival, and Jeff Wisniewski (http://conferences.infotoday.com/documents/158/1545_Pival.pdf) suggest librarians a series of ideas in order to re-invent the spaces and places for study. The authors consider that library needs a new business model, as the environment is changing continuously. They made the tour of libraries in USA and collected the best practices recorded in libraries: some libraries separated spaces with a special destination for teenagers (ALA carried out even a Guide of spaces for teenagers – <http://www.ala.org/yalsa/guidelines/teenspaces>), others – study spaces for students where, after the school programme, they can communicate in public different ideas, thus learning the culture of dialogue. Others – are where there can take place classes, in less official conditions. There are also used multifunctional spaces, open for different activities. Libraries with larger areas rent them for adjacent activities. Some librarians try to add services by selling books. The authors suggest that

the key of success stands in the community involvement in organizing spaces and, especially, stands in consulting the community about different problems, in flexibility ...and in much more flexibility.

The specialized press promotes more insistently the idea that users should find in libraries things that previously they had no idea they could find there. Probably from here, the subject of the Conference IFLA 2012 "Libraries now! – They inspire. They amaze. They give power".

Users who fall asleep in the library used to be always considered by librarians a real problem. A survey carried on in 2010 at University of California in Berkeley suggests that sleeping before learning improves performances.

On October 24th, 2012 LibraryJournal (<http://lj.libraryjournal.com/2012/10/library-services/napping-in-the-library-on-purpose>) published the article "Napping in the Library – On Purpose" signed by Meredith Schwartz – a totally unexpected experience for many people. Librarians at the Wesleyan University installed in the library a special device for the users who want to rest a little. The device is designed to provide perfect conditions for a 20 minutes sleep. The students' opinions regarding this innovation are divided, but most of them are positive. Similar installations are used also by the Public Library in Helsinki. Some libraries buy for this purpose special chairs which are a cheaper option.

The efficient promotion of the resources represents another method to attract users' attention. In May 2012, Carnegie UK Trust carried out a survey regarding the library future, survey proving that people have a very hazy idea about the services and opportunities provided by libraries. 45% of the respondents say that the opportunity to search or make a book reservation on-line makes the library more attractive in future and it increases the degree of library services use. And this, meanwhile the majority of libraries already provides for many years these services. The same conclusion in the OCLC survey. The perception about the library and the library resources in 2010 which proved that a library can represent more than books.

Recently, the Pew Research Center Internet and American Life Project published the report

Tendencies and priorities in public libraries activity

regarding libraries, users and electronic books. The survey organizers have been astonished to learn that most of the Americans do not know that libraries lend electronic books, though 76% of the public libraries already provide this service.

Long-life learning. In the context of globalization, the dialogue and cooperation are essential. Users' expectations change more rapidly than the librarians' possibilities to up-date their competences and acquire new ones. Librarians make great efforts to cope with the challenges of the knowledge society, by updating and extending the services, but continuously there are new challenges, new technologies, new ways of reading and communication, etc.

In order to contribute and enlarge the area of services they provide, including digitization, the use of new technologies, and exploration of the virtual space, librarians must acquire new competences. All these increase life long learning importance.

The Wall Street Journal published on November 18th, 2012 an article signed by Ruth Mantell *Must-Have Job Skills in 2013* (<http://online.wsj.com/article/SB10001424127887324735104578118902763095818.html>), where the author names some of the absolutely necessary abilities in 2013: communication, personal brand (how you represent yourself), flexibility, improve productivity.

Libraries will develop and change, but the necessity for guides able to provide help, consultancy, etc. will not change. Libraries mean mostly „physical space” and “printed books”. But things will not be the same much time from now on. Librarians should learn how to take advantage of Web, and then go back “From the Internet to Gutenberg”.

The book - a library brand

The library brand is a problem outspoken in the library environment. All the surveys carried out in the last years show the fact that the book is the library brand. As a matter of fact, book is one of the oldest brands in the world made in centuries and its rejuvenation or this extension to other products or services will be difficult (maybe even impossible) to be achieved. And should we extend it?

Librarians in the western countries began to

understand the essence of the message transmitted by Umberto Eco in the speech given at the Italian Academy and which is entitled “from Internet to Gutenberg” and also in the interview “Do not hope you will get rid of books”. The libraries in the developed countries where people have at home technologies and access to Internet and where the access to the Internet in libraries is no more an attraction are already in the situation to ask themselves “what is next?”. We have still in front this path. According to the statistics, only 44% of population country population has access to Internet. But we already have to maintain the balance between promoting books and reading, promote information and promote services.

IREX report allow us to benchmark the situation of the of the libraries in Moldova and the situation and the tendencies of the public libraries in the world, presented by the OCLC Report, *Perceptions of Libraries and Information Resources* (2005 and 2011), and other surveys carried out in the world libraries. Like the OCLC survey, the National Survey emphasized the fact that “most of the people and public officials consider libraries as places to preserve books and not places where from to have access to information, with a general meaning”. As a conclusion, in our country as well, as abroad, the library brand is still the book.

A survey carried out few years ago in Great Britain emphasized that the majority of the respondents were asked „which is the purpose to go to the library?”, and they answered „to borrow books”. In a survey carried out few years ago, the readers of the journal *Libraries* were asked what subjects they would like to see more frequent in the journal. A great number of respondents answered “books”.

For many years, library is searching continuously its identity. In the article *The Decline and Fall of the Library Empire* (<http://www.infotoday.com/searcher/apr12/Coffman-The-Divine-and-Fall-of-the-Library-Empire.shtml>, published in 2012), cited very often by the international library community, the well-known American bibliologist Steve Coffman underlines the fact that in the last 30 years, the library history has known numerous projects, plans and sometimes only dreams regarding the ways through which library can play a more important role in the digital revolution which continues to

Tendencies and priorities in public libraries activity

transform the information environment. Steve Coffman makes an analysis of the large projects considered to be the solution to save libraries: the Cooperative Catalogue of the Online Resources; Library 2.0, Virtual References (Reference services 24/7, QuestionPoint), endowment of libraries with computers for public access, Electronic Books, Electronic Library. Through these projects, libraries have played an important role in the digital revolution which transformed information and the digital industry in the last decades. But the world changes, the ideas promoted by libraries in the digital environment are replaced by newer or better technologies or by industries better placed in order to promote these electronic, for example Amazon with the Landing Library for Kindle Users (<http://clubbib2.wordpress.com/2012/05/18/library-de-imprumut-pentru-posesorii-de-kindle>).

Recently, one of the main attractions for the library users is the electronic books borrowing. There are already well-established policies regarding their borrowing. Some libraries borrow them for three weeks in order to be read on electronic readers, like Kindle, Nook, iPhone, iPad, etc. The using period ends together with the borrowing period. Like for the traditional books. The electronic books can be borrowed in the same time by one person. But librarians must be aware that there are still problems we are going to meet in future. Electronic books will not belong ever to libraries. HarperCollins, one of the world leaders in book industry announced, for example, that a book can be borrowed only 26 times and then one should buy a new license.

Steve Coffman considers that after 50 years on the digital market, libraries are in the same moment of starting. Books, spaces and people who still come to use them are the clearest aspects. There is not going to be easy how to use these values in the future. The author asks himself if it is not wise to “forgive the electronic library and concentrate our attention on books and storehouses. These aspects could define the library of future. Or maybe not. Maybe we have to play new roles in the digital world or old roles, but on new paths”.

More and more users of the net generation, as much they use the readers for electronic books, more they are convinced about the advantages of the books in the traditional format.

In the article “E-book, groups vs Book, cenacle / OPINIE” (<http://social.moldova.org/news/ebook-grupuri-vs-carte-cenaclu-opinie-233647-rom.html>), Alexandru Vakulovski brings important evidence not to believe that traditional books will disappear.

Resuming to Steve Coffman, and his above mentioned article which has already made a stir in the library community, at the Conference Internet Librarian 2012 with the title “Transformational Power of Internet Librarians: Promise & Prospect” which took place between 22nd-24th October 2012 in Monterey, California; he resumed the ideas presented in the article, and he was more convinced than before about the fact that “the only product kept in the past, still kept now and which will be kept in libraries in future is the printed book”. Coffman suggests that librarians must cease to waste resources which are already limited on dozens and hundreds of initiatives and orientate more towards to the printed book. He considers that the empire Library can still be changed if:

- We are going to ground the library mission on promoting book and printed information
- We are going to centre around the printed format as long as it is important
- We are going to use in our advantage the hybrid environment in order to support and promote the already existing values
- We use technologies in order to provide services efficiently and reduce the function costs
- We are prepared to compete with other providers of library services, in fields where the printed production tend to disappear.

If we do not do all these, Coffman considers there will be others to do it in our place.

Technologies have their own meaning, but they cannot replace book and reading. Both these options can exist successfully, either in the virtual environment or in the library.

In the work „Atlas of New Librarianship”, David Lankes suggest a new mission for librarians - improve society by facilitate to create knowledge in the framework of the community. Lankes sees the re-construction of the library science and library practice, using a fundamental project according to which knowledge form through dialogue and communication.

Tendencies and priorities in public libraries activity

In the light of the above mentioned statements, public libraries' priorities in 2013 should include:

- Demonstrate the library value
- Create community partnerships
- Concentrate efforts in order to achieve successfully the pilot project Novateca
- Prepare libraries in order to extend the Programme Novateca
- Integrate libraries into SIBIMOL
- Access to new technologies and Internet
- Assimilate and use WEB 2.0 instruments
- Diversify services, according to users' needs
- FPC. Develop competences. Consolidate library's role as mentor, trainer, animator, facilitator, element of social cohesion, etc.
- Organize the third edition, 2013 of FNCL. Traditional contests, etc.
- Carry out strategical programmes.

The list can carry on, but it is based both on necessities and possibilities. It is obvious that the bibliologic year 2013 seems to be quite interesting. There will be not easy at all, as there are enough problems and obstacles, but, according to John F. Kennedy „if you find a way without obstacles, that way goes nowhere”. Albert Einstein stated that the only thing one must know for sure is the place where library is situated. Users must know this. A path that can be useful to them.

REFERENCES:

1. **BOEKESTEIJN, E., VAN DE GEER, J., RIVAL, P., and WISNIEWSKI, J.** *Transformational Power of Internet Librarians: Promise & Prospect*. <http://www.infotoday.com/il2012/program.asp>; http://conferences.infotoday.com/documents/158/1545_Pival.pdf
2. **SCHWARTZ, M.** *Napping in the Library – On Purpose*. <http://lj.libraryjournal.com/2012/10/library-services/napping-in-the-library-on-purpose>
3. *2010 top ten trends in academic libraries*. <http://crln.acrl.org/content/71/6/286.short>
4. *The trends of library development under multimedia and network environment*. <http://www.seiofbluemountain.com/upload/product/200909/2008jyhy07a3.pdf>
5. **LANKES, D.** *Beyond the Bullet Points: It is Time to Stop Trying to Save Libraries*. <http://quartz.syr.edu/blog/?p=1697>

6. *Ghidul spațiilor pentru adolescenți*. <http://www.ala.org/yalsa/guidelines/teenspaces>
7. **COFFMAN, S.** *The Decline and Fall of the Library Empire*. <http://www.infotoday.com/searcher/apr12/Coffman-The-Divine-and-Fall-of-the-Library-Empire.shtml>, published April 2012
8. *Biblioteca de Împrumut pentru Posesorii de Kindle*. <http://clubbib2.wordpress.com/2012/05/18/biblioteca-de-imprumut-pentru-posesorii-de-kindle>
9. *E-book, grupuri vs Carte, cenaclu / OPINIE*. <http://social.moldova.org/news/ebook-grupuri-vs-carte-cenaclu-opinie-233647-rom.html>
10. *Transforming the Library Empire - Possible?* <http://www.libconf.com/2012/10/24/transforming-the-library-empire-possible>
11. **LANKES, D.** *Atlas of New Librarianship*. <http://mitpress.mit.edu/books/atlas-new-librarianship>

Cele mai noi tendințe în organizarea și funcționarea bibliotecilor universitare

Sanda Bercovici

Autoarea

dr., Universitatea Ebraică din Ierusalim
Colegiul universitar David Yellin, Ierusalim
E-mail: *sandab@savion.huji.ac.il*

Abstract

Articolul își propune să sublinieze schimbările importante din bibliotecile universitare, ale mediului acestora, precum și ale nevoilor utilizatorilor.

În aceeași măsură, în secolul 21, sunt semnificative pentru profesie, noile strategii de dezvoltare a bibliotecii. Noile tehnologii au o influență covârșitoare asupra serviciilor de bibliotecă, asupra predării și cercetării.

Deoarece universitățile se transformă în societăți de înaltă tehnologie, alocarea de fonduri pentru resursele științifice ca, de exemplu, periodicele electronice, bazele de date și platformele speciale trebuie să crească; progresul tehnologiei informației în biblioteci sprijină acoperirea cerințelor utilizatorilor orientați către tehnologie.

Cuvinte-cheie: *biblioteci universitare, buget, utilizatori*

La începutul secolului al 21-lea, biblioteca universitară se implică din ce în ce mai mult în procesul creativ al cunoașterii. Au apărut noi strategii de management în reorganizarea bibliotecilor universitare, antrenate, din ce în ce mai mult, în procesul de înaltă performanță, atât în teorie cât și în practică.

Diversitatea bibliotecilor universitare rezultă din tipologia variată a instituțiilor de învățământ superior, care au misiuni diferite, structuri organizatorice diferite, pun accentul pe tematici diferite și au studenți diferiți. Conținutul colecțiilor și al serviciilor sprijină formarea educațională și cercetarea în fiecare instituție specifică, și biblioteca trebuie să ofere răspunsul corect la nevoile specifice ale mediului în care a fost înființată.

Activitatea bibliotecii universitare nu este una statică, trebuie să fie sensibilă la schimbările din lumea exterioară, care au impact major asupra colecțiilor, accesului și serviciilor. Schimbările continue în învățământul superior și în privința diseminării informației afectează mediile informative, utilizarea informației și cunoașterea umană. Schimbările în domeniul bibliotecilor sunt de ordin tehnologic, intelectual și social, cu o influență puternică asupra felului în care biblioteca informează comunitatea, și, de asemenea, asupra modului în care fiecare dintre specialiștii în informare înțeleg rolul pe care îl au în performanțele învățământului superior și ale procesului educațional.

Succesul bibliotecii universitare depinde de maniera în care aceasta înțelege dinamismul și complexitatea lumii universitare și această manieră influențează structura organizațională, activitatea și deciziile bibliotecii. Schimbările rapide de la sfârșitul secolului al 20-lea și începutul noului mileniu reprezintă niște provocări pentru bibliotecile universitare.

Analiza factorilor de diferite categorii arată că, în mod evident, într-o mare măsură politica alocărilor bugetare ale bibliotecilor influențează transformările organizaționale și activitatea diferitelor servicii.

Alocările bugetare mai generoase sprijină reorganizarea și calitatea serviciilor de bibliotecă. Cu toate acestea, tehnologia informației și comunicării (TI și TIC) reprezintă factori care au schimbat imaginea și structura organizațională a bibliotecii universitare, și, de asemenea, strategiile

Cele mai noi tendințe în organizarea și funcționarea bibliotecilor universitare

de informării; alocațiile destinate acestora sunt esențiale pentru dezvoltarea bibliotecilor, chiar și a sub-sistemelor din universitate.

Punctul de vedere al experților este că numai o largă cooperare între biblioteci va influența creșterea fondurilor bibliotecilor, și, nicidecum, așa după cum s-a estimat, presiunea asupra autorităților care răspund de alocarea fondurilor pentru biblioteci. Nici în trecut și nici astăzi, alocările bugetare pentru biblioteci nu au fost suficiente. Dacă bugetul ar fi fost factorul determinant în procesul de schimbare, bibliotecile universitare nu ar fi implementat niciodată procesul de automatizare, care a deschis noi oportunități pentru studiu și cercetare, prin dezvoltarea și managementul colecțiilor de diferite tipuri.

La sfârșitul secolului al 20-lea, un grup de experți în biblioteconomie din 10 țări europene și din SUA, analizând concluziile metodei de studiu Delphi în care au fost implicați, au încercat să sprijine găsirea de noi strategii de dezvoltare a bibliotecilor și, de asemenea, a profesiei [1]. Procesul de reorganizare, pentru viitorii 10 ani, după cum recomandă acest studiu, a fost implementat în bibliotecile din SUA și bibliotecile din Europa, care au urmat modelul american. Una dintre aceste schimbări vizează unificarea bibliotecilor în subordinea aceleiași autorități centralizate. Astfel de schimbări au sprijinit noi dezvoltări și facilități, și au avut, de asemenea, o influență specială asupra politicii de dezvoltare a colecțiilor.

Viziunea acestor specialiști a fost aceea că bibliotecile anului 2005 își vor menține buna lor funcționare în universități, rămânând separate de cele publice și de cele regionale, dar, în aceeași măsură sunt necesare sisteme de colaborare între diferite tipuri de biblioteci, la nivel local sau național, chiar și internațional, prin intermediul consorțiilor.

Într-adevăr, consorțiile naționale și internaționale ale bibliotecilor universitare s-au dovedit a fi o modalitate de succes în sprijinirea formării educaționale și cercetării universitare. Între consecințele acestor noi sisteme organizaționale s-au numărat crearea de cataloage partajate, baze de date partajate, strategii comune de achiziție, negocieri și contracte avantajoase cu editorii și firmele comerciale, schimburi importante de informație, în special în timp de

criză a alocărilor financiare și a informației.

Așa după cum studiul prevăzuse, au existat schimbări organizaționale influențate de progresul TI și de schimbările din instituțiile de învățământ superior, ca o consecință a redefinirii misiunii acestora.

Marketing-ul bibliotecii a devenit extrem de important în deciziile de management al informației și în accentuarea contribuției bibliotecii la deciziile referitoare la formarea educațională în universități. Cu toate că rolul bibliotecilor este din ce în ce mai bine înțeles în societatea informațională (dar, încă nu îndeajuns), nu există încă o creștere semnificativă a bugetelor, așa cum s-a crezut.

Creșterea parțială a bugetelor bibliotecilor este rezultatul unui marketing de succes al serviciilor deja existente și introducerea plății pentru unele servicii la cerere, nu numai pentru comunitatea universitară, dar chiar și pentru comunitatea regională. Cu toate acestea, într-un număr mare de biblioteci, multe din serviciile esențiale au rămas gratuite, fiind incluse în taxele universitare.

În multe țări, bibliotecile participă la organizarea bibliografiilor pentru învățământul la distanță; în alte țări, bibliotecile dețin resursele electronice, dar, în cele mai multe, serviciile de referință sunt reorganizate și extinse pentru a oferi răspunsuri imediate comunității utilizatorilor. Aceste noi fenomene în activitatea bibliotecilor universitare necesită un număr crescut de personal specializat, structura resurselor umane se schimbă: specialiștii în științele informării, în hardware și tehnicienii reprezintă 50% din personalul bibliotecii. Utilizarea cataloagelor competente este rezultatul descreșterii numărului de specialiști în serviciile tehnice.

Biblioteca joacă un rol important în structura informațională a universității. În era diseminării informației, bibliotecile au preocupări importante atât legate de adaptarea și managementul informației (inclusiv managementul resurselor și al meta-datelor). Bibliotecile sprijină cercetarea comunității științifice locale prin popularizarea resurselor organizate pe domenii și pe servicii, la cerere. Aceste activități se pot desfășura datorită folosirii unor softuri avansate, precum SFX, Metalib, Verde, TDnet.

Rolul principal al bibliotecii universitare se regăsește încă în dezvoltarea colecțiilor, care

Cele mai noi tendințe în organizarea și funcționarea bibliotecilor universitare

trebuie să satisfacă nevoile utilizatorilor universității, prin colectarea și conservarea tuturor resurselor relevante de diferite tipuri.

Profesorul Ilan Gur de la Universitatea din Haifa Israel consideră că noutățile din bibliotecile universitare sunt rezultatul schimbărilor conceptuale din universități. Timp de multe zeci de ani, biblioteca s-a aflat în centrul formării intelectuale. În ultimii zece ani, universitățile se transformă în societăți de înaltă tehnologie, care intră în competiție pentru eficiență și profit, și nu pentru progres științific și formare intelectuală. Într-un astfel de mediu, va exista o scădere a bugetului pentru tot ceea ce nu înseamnă un beneficiu financiar imediat. Acest tip de politică este implementat de managerii care au putere de decizie, și nu de profesioniștii care sunt responsabili de conținutul științific al colecțiilor.

Reducerea bugetului este una din deciziile de acest tip, implementate în bibliotecile universitare. În anul 2006, costul periodicelor științifice a fost de aproximativ trei ori mai mare decât în anul 1990, astfel că bibliotecile au fost nevoite să cumpere mai puține cărți, a concluzionat Gur.

David Dgani, de la Tehnion Institute, din Haifa, Israel, subliniază existența problemelor legate de buget ale acestei prestigioase instituții de învățământ superior [2].

Ca un ecou la reacțiile comunității de utilizatori din universitățile israeliene, Comitetul Israelian pentru Educație Universitară a decis ca statul să controleze situația actuală și calitatea colecțiilor din bibliotecile universitare și, poate, acest aspect va influența o creștere a alocăției bugetare pentru achiziționarea de resurse științifice.

Progresul TI a determinat integrarea diferitelor tipuri de documente, influențând dezvoltarea colecțiilor. Managementul colecțiilor include decizii cu privire la politicile de partajare a achizițiilor, la problematicile catalogării și clasificării unei largi tipologii de resurse, digitizarea și arhivarea documentelor, precum și accesibilitatea acestora, via Internet.

Serviciul de împrumut interbibliotecar este un rezultat imediat al crizei informației, este utilizat pe scară largă în bibliotecile universitare și, aproape întotdeauna, este cu plată și aduce o contribuție importantă la buget.

În concluzie, la sfârșitul secolului al 20-lea și începutul secolului al 21-lea, principalii factori ai

transformărilor revoluționare ale structurilor organizaționale din bibliotecile universitare sunt: tehnologia informării și comunicării, politicile alocățiilor bugetare, schimbările din învățământul superior, cooperarea bibliotecilor sau a editurilor și bibliotecilor și regionalizarea.

Schimbările structurilor organizaționale din bibliotecile universitare

Criza informației care a influențat necesitatea creșterii alocățiilor bugetare în bibliotecile universitare a obligat bibliotecile să caute noi soluții organizaționale, bazate pe caracteristicile noilor tipologii de documente și pe progresul TI.

10 biblioteci de campus din Universitatea California au lucrat mai mult de 25 de ani la implementarea unei viziuni, cu motto-ul „o universitate, o bibliotecă”. De mulți ani, aceste biblioteci au excelat în domeniul serviciilor și al inovațiilor. Conducerea de la Biblioteca New Californian a influențat cercetarea științifică, învățământul superior și obiceiurile de studiu, prin realizarea unui catalog unificat al tuturor colecțiilor, cu mai mult de 31 de milioane de documente și printr-un rapid și eficient serviciu de împrumut interbibliotecar. Astfel, studenții din campusurile Merced și Santa Cruz se pot bucura de aceleași avantaje ca și studenții din campusurile Berkeley și Los Angeles. Noua bibliotecă digitală de la Californian University reprezintă o nouă contribuție la viziunea asupra bibliotecii. În anul 2003, președintele universității, în discursul său către Comitetul de Învățământ, a menționat cei cinci ani de activitate fructuoasă ai Bibliotecii Digitale California; astfel, cea de-a 11-a bibliotecă din Universitatea California a permis accesul la mai multe resurse decât orice altă bibliotecă universitară din lume. În timpul anului universitar 2002-2003, colecțiile bibliotecii includeau 130.000 cărți electronice, 8.000 periodice electronice, 250 baze de date, una dintre cele mai mari colecții de imagini de artă online, precum și publicații locale și guvernamentale. Biblioteca oferă o uriașă varietate de servicii, de la tipărire pe loc și proiectele digitale, la sprijinul în informare și documentare, de la workshop-uri, la bibliografii electronice pentru site-urile cursurilor, de la pagini web cu acces limitat, la programe culturale deschise spre întreaga comunitate din regiune.

Biblioteca Digitală California sprijină

Cele mai noi tendințe în organizarea și funcționarea bibliotecilor universitare

industria regională și afacerile, prin dezvoltarea colecțiilor digitale pe teme științifice, tehnologie și industrie și prin noile căi de acces la cele mai bogate colecții din Universitatea California, muzee și alte colecții speciale regionale.

Realizarea acestui proiect, care plasează biblioteca într-o poziție înaltă în clasamentul bibliotecilor digitale de succes, este rezultatul unei colaborări laborioase cu conducătorii universității. Proiectul este realizat de către specialiștii din biblioteci, cu o mare experiență în managementul informației digitale, și, astfel, se îmbogățesc resursele informaționale ale întregii lumi.

Criza bugetară a statului California și a universității a avut efecte serioase asupra bugetului bibliotecilor: în timpul anilor universitari 2001/2002 și 2002/2003, deși a crescut numărul publicațiilor și al prețurilor, bugetul pentru dezvoltarea colecțiilor a rămas neschimbat. O strategie adecvată de repartizare a banilor pentru dezvoltarea colecțiilor putea reduce impactul costului prea ridicat al publicațiilor, dar cu anumite limite. În astfel de momente, Biblioteca Digitală California și-a arătat utilitatea prin achiziționarea de materiale digitale, cu accesul unui număr mare de utilizatori, fiind o parte integrantă a fiecărei colecții din bibliotecile campus-ului.

Îndeplinirea planului unei autorități unice a bibliotecilor la Universitatea California a adus o enormă contribuție la dezvoltarea cercetării, educației și la progresul industrial și științific al locuitorilor din California. Conducătorii universității sunt conștienți de legătura dintre viitorul acestei atât de apreciate instituții, cu bogatele sale colecții de bibliotecă și viitorul populației din California.

În 2003, Conferința IFLA de la Berlin, a avut ca motto: *Biblioteca - portal*. Paralelismul cu poarta Brandenburg, simbolul orașului Berlin nu a fost ales la întâmplare. În prezent, universitățile germane sunt larg deschise către oamenii din întreaga lume, fără deosebire de vârstă, nivel cultural sau origine.

Începând cu anul 1990, criza bibliotecilor universitare din așa-numitele *länder*, a constituit factorul decisiv al unificării acestor instituții cu bibliotecile publice regionale. Biblioteca universitară are, pe lângă rolul său de bază în comunitatea universitară, și rolul unui centru cultural regional, cu o mare varietate de colecții:

de la colecțiile bogate de materiale universitare în cele 79 de biblioteci ale instituțiilor de învățământ superior, incluzând 3-4 milioane de titluri (precum Biblioteca Universitară Humboldt din Berlin, Stadt-und Universitätsbibliothek din Frankfurt am Main), până la bibliotecile specializate, având colecții ce includ numai o mie de titluri.

Bibliotecile universitare susținute financiar din fondurile regionale trebuie, de asemenea, să ia în considerare achizițiile cu conținut general, bazate pe subiectele curriculei școlare.

Colecțiile unor biblioteci importante includ manuscrise, iar unele din bibliotecile tehnice colecționează standarde sau brevete.

Există două modele de organizare pentru bibliotecile universitare germane: o bibliotecă centrală cu servicii clasice și un număr mare de filiale, fără servicii de împrumut, dar cu acces liber la raft și bugete independente. Încercările de a crea un sistem unificat de bibliotecă bazat pe o bibliotecă centrală și biblioteci filiale este un proces dificil ce nu poate fi realizat în bibliotecile din universitățile vechi, cu tradiție. Faimoasa Universitate Heidelberg are încă un sistem de peste 100 de biblioteci independente, alături de biblioteca centrală. După anul 1990, a apărut de asemenea modelul de bibliotecă universitară cu servicii centralizate și biblioteci filiale subordonate. Până în anul 1990, acest model era utilizat parțial în Germania.

În prezent, în Germania, instituțiile de învățământ superior au mai mult de 156 de biblioteci; structura organizațională se schimbă, atunci când un număr de instituții sunt unificate și transformate într-o universitate tehnică. Acesta este un fel de proces de centralizare, o soluție reală, în timpul unor restricții bugetare și, în același timp, permite dezvoltarea colecțiilor, într-o perioadă atât de criză economică, dar și informațională.

Seefeld și Syre, în studiul lor: „Portale către trecut și către viitor”, stabilesc o legătură temporală, utilizând metafora porții către trecut și către viitor. Capitolul dedicat bibliotecilor universitare germane, la începutul secolului al 21-lea, relevă transformările lor rapide și profesionale, subliniind diferențele socio-economice dintre Est și Vest. În același timp, noile modele organizaționale iau în considerare tradiționalismul și conservatorismul german.

Cu toate acestea, unificarea unor structuri

Cele mai noi tendințe în organizarea și funcționarea bibliotecilor universitare

organizaționale complet diferite sub o unică Autoritate a Bibliotecilor, a facilitat apariția unor biblioteci universitare noi care să servească scopurilor universitare, în cadrul unei politici administrative care să țină cont de profilul tuturor bibliotecilor unificate.

SLUB, cea mai modernă universitate și Bibliotecă Regională Saxonă din Dresda, este rezultatul unificării în 2003, a Bibliotecii de Stat Saxone și a Bibliotecii Universității Tehnice. Noua bibliotecă încearcă să satisfacă nevoile de informare ale utilizatorilor secolului 21; aceasta include o colecție de aproximativ 4 milioane de titluri, un muzeu al manuscriselor și cărților rare (Zimelien) și o colecție de materiale non-book, pentru aproximativ 68.000 de cititori activi.

În aceeași perioadă cu fondarea bibliotecii universitare și naționale – SLUB, în Israel, după 50 de ani de activitate, Biblioteca Națională Ebraică și Biblioteca Universitară din campusul Universității Ebraice, au trecut prin transformări organizaționale foarte importante, ca rezultat al Legii Naționale a Bibliotecilor din anul 2005, cu efecte majore asupra învățământului superior și cercetării.

Separarea acestei biblioteci de Universitatea Ebraică este, poate, cel mai disputat eveniment din punct de vedere al personalului universitar și al bibliotecarilor israelieni. Această lege a fost aprobată în același an cu închiderea Departamentului de Științele Informării de la Universitatea Ebraică, care fusese creat de prestigioasa bibliotecă israeliană. Timp de mulți ani, cele două instituții au culturale au lucrat într-o perfectă simbioză. Centralizarea și descentralizarea sunt două fenomene organizaționale care se desfășoară în aceeași perioadă, în țări diferite, în consecință nu putem vorbi despre un proces unic, așa după cum se presupune că ar trebui să fie, în situația progresului tehnologiilor informației, care a influențat necesitățile recente de informare ale utilizatorilor bibliotecii, și, în general, ale dezvoltării gândirii umane.

Astăzi, mai mult decât oricând, consorțiile bibliotecilor universitare, bazate atât pe colaborarea națională și internațională, sunt organizații puternice apărute în America de Nord, în ultimii 10 ani ai secolului 20, și, mai târziu, modelul s-a răspândit și în Europa, punând alături biblioteci universitare cu același profil sau cu

profiluri diferite. Un astfel de tip de colaborare poate fi o soluție utilă pentru menținerea unui nivel ridicat al serviciilor în bibliotecile universitare, în perioada unor aspre reduceri bugetare și în era informării de masă.

Catalogul Electronic Bodensee este un important proiect de colaborare europeană a 15 biblioteci din Germania, Elveția și Austria.

Până în anul 2005, colaborarea dintre bibliotecile universitare pentru standardele de catalogare Marc și pentru normele AACR2 era o decizie foarte dificilă și numai o cercetare inițiată de guvern a putut permite o astfel de schimbare.

Colaborarea bibliotecilor universitare poate fi coordonată de bibliotecile naționale, care ar permite accesul la colecții importante și unice, în sprijinul cercetării universitare.

Biblioteca Britanică, ce include cunoscute colecții de științe umaniste este conștientă de noile direcții din bibliotecile universitare. Această instituție importantă înțelege necesitatea de a-și înnoi colecțiile, în această perioadă de colaborare deschisă și extinsă în mediul universitar, necesitatea de acces efectiv, toate acestea bazate pe o colaborare largită a bibliotecilor. Chiar și Biblioteca Britanică și-a reorganizat colecțiile, inițiind proiecte digitale care permit accesul liber în scopuri de cercetare și de învățare. Conceptul de „apropiere de surse” al colecțiilor tradiționale tipărite s-a schimbat, sub influența multiplelor modalități de acces la biblioteca globală virtuală, cu o varietate de colecții de resurse de cercetare. Mai mult de 15 milioane de articole din periodicele științifice și de la conferințele internaționale se află în acces liber pentru utilizatorii din mediul universitar și, această nouă strategie este susținută financiar de Distribuția Resurselor Naționale Electronice și de Comitetul Unit al Sistemelor de Informare al Consiliului Educației Universitare din Marea Britanie.

Serviciul de Distribuție a documentelor electronice se află într-un continuu proces de dezvoltare, folosește o rețea de furnizori și este parte activă în proiecte de cooperare pentru îmbunătățirea bibliografiei naționale, relevând, astfel, evaluarea resurselor electronice în științe umaniste, catalogate în rețeaua națională Resource Discovery Network. Această rețea va include materiale din domeniul medical și al afacerilor.

Biblioteca Britanică și-a extins colaborarea în proiecte, atât cu bibliotecile universitare locale,

Cele mai noi tendințe în organizarea și funcționarea bibliotecilor universitare

dar și la nivel internațional.

Specialiștii din Marea Britanie sunt solicitați să participe la un program de colaborare între bibliotecile europene. Biblioteca Europeană, proiectul Bibliotecii Digitale Europene, oferă acces la 150 milioane de descrieri din întreaga Europă, prin colaborarea a 47 de biblioteci. Aceasta este o dovadă a evoluției reale a strategiei managementului de bibliotecă. Poate că visul lui Antonio Panizzi va deveni realitate: „Aș dori ca un student fără mijloace materiale să nu își refuze curiozitatea științifică, să își urmeze aspirațiile, să consulte aceleași surse, să aprofundeze cele mai complicate probleme, precum cel mai bogat om din regat.” [6]

Dreptul de acces liber al toate resursele de informare, pentru toți studenții devine, în prezent mai actual, cu ajutorul noilor tehnologii din bibliotecile universitare.

BIBLIOGRAFIE:

1. **Adler, E.** (1999). "University library cooperation in Israel: The MALMAD consortium". *Information Technology and Libraries*, 18(3), 135-138.
2. **Brophy, P.** (2005). *The academic library*. (pp.163-195). London: Facet.
3. **Hernon, P.** ed. (2008). *Academic librarians as emotionally intelligent leaders*. (pp. 43-56). Westport, Connecticut : Libraries unlimited. 15.
4. **Moniz, R.J.** (2010). *Practical and effective management of libraries*. (pp.83-100). Oxford : Chandos.
5. **Mueller, G., W. Mckinley, & M. Mone.** (2001). "Organizational decline – a stimulus for innovation?" *Business Horizons*, 44(6): 25-34.
6. **Robbins, S.** (2005). *Essentials of organizational behaviour*. Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall.
7. **Seefeldt, J., & L. Syre.** (2003). *Portals to the past and to the future – libraries in Germany*. Hildesheim: G. Olms.
8. **Shoham, S.** (2000). " Libraries and librarianship in Israel". *IFLA Journal*, 26(3): 165-176

State of the Art in the Organization and Functioning of the Academic Library

Sanda Bercovici

Author

Ph.D, The Hebrew University of Jerusalem
David Yellin Academic College, Jerusalem
E-mail: *sandab@savion.huji.ac.il*

Abstract

The article intends to emphasize the important changes of the academic library, its environment and users needs.

In the 21st century, new strategies for library development are also significant for the profession as well. New technologies have a huge influence on library services, on teaching and research.

As universities are transforming in high tech societies, the allocations for scientific resources as electronic periodicals, databases and special platforms must be increased; the IT progress in libraries helps to satisfy the technical minded users.

Keywords: *academic libraries, budget, users*

At the beginning of the 21st century, the academic library is involved more and more in the creative process of knowledge. New management strategies are introduced in the reorganization of academic libraries, involved more and more in the process of higher performances in both , theory and practice.

The diversity of academic libraries is the direct result of the various typology of higher studies institutions, with different missions, different organizational structures, with accent on different academic study subjects, with different student populations. The collections content and services help the educational formation and research in the specific institution, the library must give the right answer for the specific necessities of the medium in which it was created.

The academic library activity is not a static one, it has to be sensible to the changes of the external world, which have a high impact on the collections, access and services. The continuous changes in higher education studies and the dissemination of information affect the informative media, the information use and the human knowledge. The library changes are technological, intellectual and social, with a powerful influence on the way in which the library is informing the community, but also on the way in which the library specialists understand their role in the high studies performance and in the educational process.

The success of an academic library depends in which manner it understands the dynamism and the complexity of the academic world; this manner influences the organizational structure, the activity and the decisions of the library. The rapid changes at the end of the 20th century and the beginning of the new millennium are a challenge for the academic libraries.

From the analysis of factors from different categories it is evident that in a large measure, the policy of libraries allocation is influencing the organizational transformations and the activity in the different services.

A larger allocation makes easier the reorganization and the quality of the library services. Nevertheless, the information technology and the information communication (IT and ICT) technology are the factors which had changed the image and the organizational structure of the academic library and, as a it follows, the

State of the Art in the Organization and Functioning of the Academic Library

information strategies and their allocation are essential not only for libraries development, but even for the existence of this subsystems in the university.

The experts' point of view is that only a larger cooperation between the libraries will influence the increasing of the libraries funds and not, as it will be esteemed, the different ways of pressure on who has in charge the libraries allocation. Not in the past and not today, the libraries allocation was not enough. If the budget would been the determinant factor in the change process, the academic libraries would never implement the informational process, which had opened new possibilities of study and research, through the development and management of collections with different documentation typology.

At the end of the 20th century, a group of library science experts from 10 European countries and from the USA, analyzing the conclusions of a Delphi method study in which they were involved, tried to help in new strategies for library development and for the profession as well [1]. The process of reorganization for the next 10 years, as this study advised, was implemented in the USA libraries and in European libraries which had introduced the American model. One of these changes is libraries unification through a centralized authority. Such changes had helped in the achievement of new developments and facilities, but had a special influence on the policy of collection development.

The vision of these specialists was that the academic libraries of 2005 will maintain their well known functions in the university, remaining separated from public, regional libraries, but there were expected some systems of local, national cooperation between different categories of libraries, even international collaboration, through consortia.

Indeed, the national and international consortia of the academic libraries was the successful way to support the educational formation and the research in the university. The consequences of these new organizational systems were the creation of union catalogues, sharing databases, common acquisition strategies, negotiations and advantageous contracts with editors and commercial firms, important information exchanges, especially in times of allocation and informational crisis.

As the study had forecasted, there were organizational changes influenced by IT progress and by the changes in higher education institutions as a consequence of a redefinition of their missions.

The library marketing became primordial in decisions of management of information and in the emphasis on the library contribution in decisions about the process of educational formation in universities. Nevertheless the role of libraries in the information society is better and better understood (but still not enough) an increase of budgets is not sensitive yet, as it was expected.

The partial increase of library budgets is the result of a successful marketing of the existing services and the introduction of paid services on demand, not only for the university community, but even for the regional community. But, in a large number of libraries, most of the essential services remained free, included in the university fees.

In many countries, the libraries are involved in the process of organizing the electronic bibliography for distance teaching; in others, the libraries maintain the electronic resources, but in most of them, the reference services are reorganized and extended in order to give immediate answers to the users' community. These new phenomena in the academic libraries activity need an increase in professional staff; the human resources structure is changing: specialists in information science, in hardware and technicians are about 50% from the library staff. The use of competent libraries catalogues is the result of the decrease in the number of specialists in technical services (cataloging and classification).

The library plays an important role in the information structure of the university. In the era of information dissemination, the libraries deal both with adaptation and with information management (including the management of resources and metadata). The libraries support the research of the local scientific community by the popularization of resources organized by profile and by services on individual alerts, on demand. These activities are allowed by the use of advanced software as SFX, Metalib, Verde, TDnet.

The main role of the academic library is still

State of the Art in the Organization and Functioning of the Academic Library

collection development, which will be able to satisfy the university users' needs, by collecting and preserving all relevant resources on different typology.

Professor Ilan Gur from Haifa University, Israel, considers that the state of the art of the academic library is the result of the conceptual changes in universities. For many decades, the library was the center of the intellectual formation; in the last years, the universities are transforming in high tech societies, running for efficiency and earnings, and not for scientific progress and intellectual formation. In such a medium, it will be a budget decrease for everything without an immediate cost benefit. This kind of policy is implemented by managers' decisions and not by professionals who are in charge with collections scientific content.

The budget cut is one of such decisions, implemented in the academic libraries. In 2006, the cost of scientific periodicals subscriptions was approximately 3 times higher than in 1990, so the libraries had to buy less books, concludes Gur.

David Dgani, from Haifa Tehnion Institute, Israel, underlines the library budget problems in such a prestigious higher education organization [2].

As an echo to the users' community reactions from the Israeli universities, the Israeli Committee for Higher Education, decided to control the state of the art and the quality of the academic libraries collections and maybe, it will influence an increase of the allocations for acquisitions of scientific resources.

The IT progresses determined the integration of a different typology of documents, influencing the collection development. Collection management includes decisions related to the policy of sharing acquisitions, to the problematical issues of cataloging or classification of a large typology of resources, the digitization and archiving of documents and their accessibility through the Internet.

The ILL service, as an immediate result of the information crisis, has a large use in academic libraries, and almost always, it is a paid one, and brings an important contribution to the budget.

In conclusion, at the end of the 20th century and the beginning of the 21st century, the main factors of the revolutionary transformations of the organizational structures of academic libraries are:

the IT and the ICT, the allocation policy, the changes in higher education, the cooperation of libraries, or, of editing houses and libraries, the regionalism.

The changes of the organizational structures of academic libraries

The information crisis, which influenced the necessity of an increased allocation for acquisitions in the academic libraries, had forced the libraries to look for new organizational solutions, based on the features of the new typology of documents and on advanced IT.

The 10 campus libraries of University of California worked more than 25 years for the implementation of the vision expressed in the motto "one university, one library". For years, these libraries excelled in services and innovations. The New Californian Library Authority influenced the scientific research, the higher education and the study customs at the university, through a unified catalog of all collections, with more than 31 millions of items, and through a rapid and efficient ILL service. In this way, the students from Merced and Santa Cruz campuses may enjoy the same advantages as the students from Berkeley and Los Angeles campuses. The new digital library of the Californian University is a new contribution to the library vision. In 2003, the university president, in his speech to the Educational Committee, had mentioned the five years of successful activity of California Digital Library; the 11th library of the Californian University enabled than, the access to more resources than any other academic library in the world. During the academic year 2002-2003, the library collection had 130.000 ebooks, 8.000 periodicals, 250 databases, one of the richest collection of online art images, and local and federal governmental publications.

The library offers a huge variety of services, from print onsite and digital projects to information and documentation help, from workshops to electronic bibliographies for courses sites, from websites with limited accesses to open cultural programs to the entire regional community.

California Digital Library helps the regional industry and business, through the development of

State of the Art in the Organization and Functioning of the Academic Library

digital collection on science, technology and industry and by new access ways to the rich library collections of the Californian University, of museums and other regional special collections.

The realization of this project, with places this library in the top of digital successful libraries, is the result of a laborious collaboration with the university leaders. The project is realized by the libraries specialists, with a large experience in the management of digital information, contributing to the enrichment of informational resources all over the world.

The budgetary crisis at the Californian state and at the university had serious effects on the libraries budget: during the academic years 2001/2002 and 2002/2003, although the increase of the number of scientific publications and prices, the budget for collections development remained static. An adequate strategy of money repartition for collections development may reduce the impact of the higher cost of publications, but with some constraints. In such moments, California Digital Library revealed its utility through acquisitions of digital materials, with access to a large number of users, being an integral part of each campus library collection.

The realization of the vision of a unique Library Authority at California University brings a huge contribution to the development of the research, the education, and the industrial and scientific progress of the Californian habitants. The university leaders are conscious about the liaison between the future of this appreciate cultural institution, with its rich library collections, and the future of the Californian population.

In 2003, IFLA conference in Berlin has the motto: *The library as a portal*. The parallelism with the Brandenburg gate-the Berlin symbol, isn't accidental. Today, the German universities are largely open to people from all over the world, **doesn't matter** age, cultural level or origin.

Since 1990, the economic crisis of the academic libraries from the so-called *länder*, is the decisive factor of their unification with the regional public libraries. As well as its main role in the activity of the university community, the academic library is also a cultural regional center with a huge variety of collections: from the rich collections of teaching and research materials in 79 libraries of higher education institutions,

including 3-4 millions of titles (as Humboldt University Library from Berlin, Stadt-und Universitätsbibliothek from Frankfurt am Main) till the special libraries with collections including only thousands of titles.

The academic libraries allocated from regional founds have to consider also acquisitions on general topics, besides the curriculum topics.

The collections of some important libraries include manuscripts, and some of the technical libraries collect standards or patents.

There are two organizational models for the German academic libraries: a central library with classical services, and a large number of departmental libraries, without loan services, but with free shelf access and independent budgets. The trials to create an unique centralized library system based on a central library and some subordinated departmental libraries is still a difficult process which can't be achieved in the old traditional universities. The famous Heidelberg University has still a system of more than 100 independent libraries, besides the central one. After 1990, may be also found the model of the academic library with centralized services and subordinated department libraries. Till 1990, this model was partially used in East Germany.

Today, in Germany, the higher education technical institutes have more than 156 libraries; the library organizational structure changes when a number of institutes are unified and transformed in a technical university. This is a kind of centralized library system, a true solution during budget restrictions and in the same time, allows collection development during both economic and information crisis.

Seefeld and Syre, in their study: "Portals to the past and to the future", establish a temporary link using the metaphor of the gate between the past and the future. The chapter dedicated to the German academic libraries at the beginning of the 21st century, reveals their rapid and professional transformations, underlining the different socio-economic basis between East and West. At the same time, the new organizational models consider the German tradition and the conservatism.

Nevertheless, the unification of completely different organizational library structures under a Library Authority facilitated the emergence of new academic libraries which serve their

State of the Art in the Organization and Functioning of the Academic Library

university aims, under an administrative policy which consider the profile and of all unified libraries.

The SLUB, the most modern university and regional library of Saxon from Dresden, is the result of the unification in 2003, of the State Library of Saxon and of the Library of the Technical University. The new library which tries to satisfy the needs of the 21st century users is the 4th German important library, with a collection of about 4 million titles, a museum of manuscripts and rare books (the Zimelien) and a rich non-book materials collection for about 68.000 active readers.

At the same time with the foundation of the academic and national library –the SLUB, in Israel, after 50 years of activity, as a result of the National Library Law from 2005, the Jewish National and University Library from the Hebrew University campus, is going through huge organizational transformations with major effects on higher education and research.

Maybe, the separation of this library from the Hebrew University is the most disputed event by the academic staff and by the Israeli librarians. This law was approved the same year with the closing of the Information Science Department at the Hebrew University, which was created by the prestigious Israeli library. For many years, the two cultural institutions worked in a perfect symbiosis. The centralization and the de-centralization are two organizational phenomena which take place same period, in different countries, so we can't speak about an unique process, as it was probably supposed to be, under the progress of information technologies, which influenced the new necessities of library users and of the human thought development.

Today, more than ever, the academic libraries consortia , based on both national and international cooperation, are powerful organizations founded in North America, in the last 10 years of the 20th century, and later had spread in Europe too, gathering academic libraries with same or different profile. Such a kind of cooperation may be a useful solution for maintaining high level services in academic libraries, during a hard time of budget restrictions and in the era of information massification.

The Electronic Bodensee Catalog is an important European cooperative project of 15

libraries from Germany, Swiss and Austria.

Till 2005, the cooperation of German academic libraries for Marc cataloguing standards and for AACR2 rules was a very complicated decision and only a research initiated by the government may allow such a change.

The cooperation of academic libraries may be lead by national libraries, which may allow the access to important and unique collections for the academic research.

The British Library, with well known collections on humanistic sciences, is conscious about the new directions of the academic libraries. This important institution understands the need for updated collections in times of free and extended academic collaborations, the need for effective access, all based on an extended library collaboration. Even the British Library re-organized the rich collection through digital projects which enable free access for research and teaching. The concept of "closeness to sources" of the traditional printed collections is modified, influenced by the multiple access possibilities of a virtual global library, with a various collection of research resources. More than 15 millions articles from scientific periodicals and from international conferences are on free access for academic users and this new strategy is sponsored by the Distributed National Electronic Resources and the Joint Information Systems Committee of the Council of Higher Education in Great Britain.

The Electronic Document Delivery Service is in a continuous development, uses a larger net of suppliers and is active in collaborative projects for the improvement of the national bibliography, as reveals the evaluation of the electronic resources in humanities, catalogued in the national network Resource Discovery Network. This network will include material on medicine and business.

The British Library extended the collaboration projects not only with the local academic libraries, but also at international level.

Specialists from Great Britain are asked for proposals for a cooperation program among European libraries. The European Library, the Project of Europe Digital Library, gives access to 150 million entries across Europe, by the collaboration of 47 national libraries. This is a testimony of the real revolution in the strategy of libraries management. May be Antonio Panizzi's dream will be a reality:

State of the Art in the Organization and Functioning of the Academic Library

"I want a poor student to have the same means of indulging his learned curiosity, of following his rational pursuits, of consulting the same authorities, of fathoming the most intricate inquiry as the richest man in the kingdom." [6]

The right of free access to all information resources, for all students, becomes today more actual, allowed by the use of new technologies in academic libraries.

BIBLIOGRAFIE:

1. **Adler, E.** (1999). "University library cooperation in Israel: The MALMAD consortium". *Information Technology and Libraries*, 18(3), 135-138.
2. **Brophy, P.** (2005). *The academic library*. (pp.163-195). London: Facet.
3. **Hernon, P.** ed. (2008). *Academic librarians as emotionally intelligent leaders*. (pp. 43-56). Westport, Connecticut : Libraries unlimited. 15.
4. **Moniz, R.J.** (2010). *Practical and effective management of libraries*. (pp.83-100). Oxford : Chandos.
5. **Mueller, G., W. Mckinley, & M. Mone.** (2001). "Organizational decline – a stimulus for innovation?" *Business Horizons*, 44(6): 25-34.
6. **Robbins, S.** (2005). *Essentials of organizational behaviour*. Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall.
7. **Seefeldt, J., & L. Syre.** (2003). *Portals to the past and to the future – libraries in Germany*. Hildesheim: G. Olms.
8. **Shoham, S.** (2000). " Libraries and librarianship in Israel". *IFLA Journal*, 26(3): 165-176

Cultura informației și rolul bibliotecilor în tehnologia informației

Ratko Knežević

Autorul

Mr. Sci., Director al Bibliotecii Regionale și
Universitare Bihac, Bosnia și Hercegovina
E-mail: *ratkok@hotmail.com*

Abstract

În introducere se vorbește despre cultura informației și importanța acesteia în societatea contemporană.

Lucrarea furnizează detalii asupra opțiunilor privitoare la cultura informației în Biblioteca Regională și Universitară Bihac, Bosnia și Hercegovina și este discutată contribuția acestei biblioteci la instruirea utilizatorilor în acest sens. Sunt prezentate resursele pe care se sprijină activitatea bibliotecii. Sunt analizate posibilele roluri pe care le are biblioteca publică, cât și importanța și contribuția bibliotecilor școlare la familiarizarea cu tehnologiile moderne. Cultura informației, ca alfabetizare a secolului 21, reprezintă o componentă a legislației primare și secundare și va fi prezentată în lucrare.

Rezumatul reflectă contribuția bibliotecilor publice ca instituții publice în drumul spre o societate a cunoașterii.

Cuvinte cheie: *învățare continuă, cultura informației, biblioteci publice, biblioteci școlare*

Introducere

Societatea cunoașterii nu poate fi concepută fără societatea informațională, mediată de noile tehnologii informaționale. Conform interpretării pe care o dă UNESCO, Societatea Informațională este un „un element de construcție al societății cunoașterii”, similară cu rolul companiei în funcția economică. Educația și compania au în Societatea Cunoașterii același scop. Educația este combustibilul economiei! [1]

Cultura informației

Disponibilitatea tehnologiei și abilitățile de utilizare a acesteia reprezintă primele etape necesare acoperirii întregului potențial al societății informaționale. Individul trebuie să poată opera, utilizând tehnologiile culturii informației. Drumul spre o societate a cunoașterii arată că Alfabetizarea secolului al 21-lea este reprezentată de cultura informației. Aceasta introduce un nou set de abilități și cunoștințe necesare unei vieți prospere și productive în societatea cunoașterii.

Conceptul de cultura informației a fost introdus de Paul G. Zurkowski în 1974 și a fost definit ca utilizarea informației în mod efectiv pentru soluționarea problemelor.

Definiția culturii informației, conform Asociației Bibliotecarilor Americani, precizează că: „Indivizii ce dețin cultura informației sunt acele persoane care au învățat cum să învețe, deoarece ei știu cum sunt organizate informațiile, cum să le regăsească și cum să le utilizeze într-un mod inteligibil și pentru alte persoane; persoane pregătite să învețe de-a lungul întregii vieți.” [2]

Bawden crede că, în cultura contemporană a secolului al 21-lea, au intervenit, pe lângă bibliotecă, informație, media, cultura informației și cultura digitală, mai multe tipuri de cultură, la care suntem martori în fiecare zi, deoarece în prezent extragem informația dintr-o varietate de surse disponibile.[3]

Este necesar să distingem între informații și cultura utilizării computerului. Cultura informației înseamnă abilitatea de regăsi, înțelege, evalua și utiliza informația, pe când tehnologia informației sau cultura utilizării calculatorului include cunoștințe de hardware și software. Aceste două subiecte sunt relaționate prin faptul că ambele

Cultura informației și rolul bibliotecilor în tehnologia informației

necesită cunoștințe de bază de utilizarea calculatorului pentru a putea utiliza informația. Definierea culturii informației include următoarele elemente:

- abilitatea de a căuta efectiv informația
- buna cunoaștere a selecției și evaluării informației
- facilitatea de a utiliza o varietate largă de medii informaționale
- conștientizarea aspectelor legate de gradul de încredere și credibilitate a informației - eficiența transmiterii informațiilor către alte persoane.[4]

Învățarea se bazează pe surse de informare (învățarea pe bază de resurse) și reprezintă una dintre premisele acumulării culturii informației, a abilităților, regăsirii și evaluării critice a informațiilor într-un context dat.

Profesioniștii în domeniul informației au cunoștințele necesare pentru un management de ansamblu al structurilor și surselor de informare. Bibliotecarul trebuie să analizeze, să rezume, să clasifice și să extragă concepte și unități conceptuale, care trebuie apoi transpuse într-o limbă sau mai multe limbi, pentru a fi înregistrate. Sistemele de clasificare au fost utilizate ca model de organizare a cunoștințelor într-un sistem ierarhic clar de relații, care realizează funcția de informare și comunicare și facilitează crearea de noi cunoștințe prin descoperirea relațiilor prin noi relații.[5]

Astfel, bibliotecarii nu sunt singurii mediatori între cunoștințele înregistrate și alți creatori de cunoștințe. Ei creează aceste cunoștințe și le stochează în cataloage.

Internet-ul este, fără îndoială, o sursă de informații, fără sfârșit, dar serviciile de căutare generală nu conduc spre informațiile relevante, de calitate pentru o cerere specifică.

Soluția se găsește în colectarea și prezentarea de surse de informații care aparțin unei anumite zone. Instrumentele de clasificare din bibliotecă, utilizate în organizarea informației, pot fi de ajutor în organizarea și regăsirea informației pe Internet. Căutarea în mediul electronic al catalogului bibliotecii se aseamănă căutării în rafturile aranjate sistematic în bibliotecă. Avantajul acestei metode de căutare este faptul că utilizatorul deține controlul asupra procesului de căutare și asupra luării unei decizii despre relevanța sursei.

Programele noastre de „cultura” informației pentru utilizatori, cu ajutorul cărora încercăm să instruiem utilizatorii, includ următoarele elemente:

- determinarea scopului nevoilor informaționale
- accesul efectiv la informația necesară
- evaluarea critică a calității informațiilor și modul de creare a acestora
- includerea cuantumului de cunoștințe personale
- utilizarea efectivă
- înțelegerea aspectelor de utilizare a informațiilor (corectitudinea etică, proprietatea intelectuală).

Utilizatorul catalogului comun online este eterogen în privința vârstei, limbii vorbite, culturii, zonelor de cunoaștere, abilităților de utilizare a calculatorului. Între acești utilizatori se află și o mulțime de începători.

Catalogul este proiectat ierarhic, furnizează căutări în OPAC și EBSCO, la nivel local (bibliotecă publică, bibliotecă școlară), la nivel regional (grup director regional), la nivel de țară (catalog partajat). Șirul de caractere al titlului include instrucțiuni de căutare.

Bazele de date EBSCO sunt accesate prin intermediul unei liste de baze de date pe site-ul web al Centrului de Baze de Date Online și link-uri către baze de date.

Prin interfețele EBSCO sunt disponibile o mulțime de baze de date precum: Academic Search Premier, Business Source Premier, EconLit, ERIC, GeoRef, MEDLINE, PsycInfo, Library, Information Science & Technology Abstracts, SocIndex etc.

Sunt disponibile căutări de bază sau avansate pe subiect, autor, titlu, publicație / ziar / originale; utilizând tezaurul, este posibil să se regăsească referințe / citate și fotografii, în timp ce rezultatele căutării pot fi obținute în formă de înregistrare abreviată, înregistrare bibliografică completă cu un rezumat sau full text.

Biblioteca noastră are spații dedicate utilizării computerului care servesc instruirii utilizatorilor. Vizitele anunțate ale studenților, alături de un sistem introductiv de lucru, includ posibilitatea de instruire în căutarea în catalogul electronic. Această instruire este organizată pentru toți beneficiarii noștri.

Cultura informației și rolul bibliotecilor în tehnologia informației

Instruirea în regăsirea informației în cataloage se adresează și copiilor care participă la workshop-uri unde se dezvoltă elemente de cultura informației, ca premise pentru cultura informației.

Deoarece planificăm conectarea tuturor bibliotecilor (publice, școlare) într-o unică bibliotecă la nivel de țară, ce utilizează COBISS ca software, instruirea personalului de bibliotecă are loc în mod constant la cursuri de TI.

Astfel, am devenit Centru de instruire pentru bibliotecarii din țară și scopul nostru este acela de a extinde acest centru și la alte profesii, incluzând personalul Universității și alte categorii profesionale.

Biblioteca școlară

În societatea contemporană, cultura informației este o componentă importantă a cunoașterii umane, în general. Biblioteca școlară trebuie să aibă un rol important în această formă de educație culturală, deoarece îi învață pe tineri să își proiecteze ei înșiși cercetarea, îi încurajează să aibă o gândire creativă și critică în regăsirea, selecția, evaluarea și utilizarea informației.

Biblioteca școlară este un loc în care tânărul este inițiat în lumea cărților și a lecturii. Lectura îi relevă lumea literaturii. Tehnicile de lectură și înțelegere devin premise esențiale pentru învățarea școlară de succes, în procesul de învățare, în general. Rolul bibliotecarilor școlari este acela de a crea un cititor adevărat care să simtă o reală emoție și bucurie a scrisului. Autonomia în utilizarea diferitelor surse de informare și cunoaștere înseamnă competență în toate bibliotecile, servindu-se de structura acestora, cunoașterea principiilor de clasificare, utilizarea unei varietăți de cataloage, bibliografii, colecții de materiale de referință și alte resurse fără de care nu poate fi concepută nici avansarea într-o profesie modernă și învățarea de-a lungul întregii vieți, dar nici petrecerea timpului liber la un înalt nivel de calitate.

Biblioteca școlară este definită de standardele de stat educaționale ca o componentă a sistemului educațional, direct implicată în procesul de învățare și activitățile curriculare. Bibliotecarul promovează dezvoltarea lecturii și ajută

utilizatorii să aleagă resursele intelectuale, contribuind astfel la dezvoltarea culturii intelectuale independente.

Activitatea educațională nemijlocită cu elevii în biblioteca școlară este structurată în jurul orelor de curs și facilităților, și are ca misiune educația ca parte vitală a curriculei școlare generale. Elevii învață despre bibliotecă și bibliotecari; învață cum să împrumute, să păstreze și să returneze cărțile, dobândesc comportamentul din bibliotecă. Odată ajunși la o vârstă ceva mai mare (clasa a treia a școlii primare), ei află despre revistele școlare, diferiți autori, ilustratori, traducători și li se vorbește despre conținutul cărții. În clasa a patra încep să exploreze colecțiile de materiale de referință, iar în clasele mai mari, 5-8, dobândesc abilități de a regăsi informațiile în mod independent.

Biblioteca universitară

În instituțiile din țările balcanice de vest, există obiceiul de a avea o Bibliotecă Universitară, dar, de asemenea, fiecare Facultate poate avea propria bibliotecă cu autonomia sa. Personalul poate fi instruit în abilitățile specifice bibliotecii, certificat de un examen. Cultura informației este asociată direct cu sistemele naționale de informare de bibliotecă, precum COBISS, Sistemele, Serviciile și Platforma de Cooperare Bibliografică online, care reprezintă un system internațional utilizat în toată Bosnia și Herțegovina.

În instituțiile din țările balcanice de vest, Bibliotecile Universitare furnizează accesul la bazele de date online precum EBSCO, OVID, Springer și Web of Science pentru împrumut interbibliotecar. Bibliotecile facultăților au tendința de a furniza mai degrabă formate tradiționale, precum cărțile, periodicele, ghidurile și disertațiile de master ori tezele de doctorat. În cazul studenților, activitatea generală în bibliotecă, deprinderile, precum și cultura informației nu sunt la un nivel ridicat. Studenții, de exemplu, nu sunt familiarizați cu COBISS și alte baze de date online și au tendința de a utiliza Google search pentru o soluție rapidă, așadar nivelul culturii informației este scăzut. Există obiceiuri rele cu privire la colectarea informației, folosind "Copy-paste", ca exemplu de problemă particulară; se

Cultura informației și rolul bibliotecilor în tehnologia informației

observă, de asemenea o lipsă de organizare a informației colectate, precum și o lipsă de efort la regăsirea informației.

Concluzie

Biblioteca recunoaște ca partener activ pentru întreaga dezvoltare comunitatea în care cunoașterea se definește ca resursă de bază și factor de progres. Biblioteca este o instituție publică cu rol educațional, cultural și informațional. Este un spațiu al învățării continue, al accesului public la sursele de informare, un spațiu de socializare pentru toți membrii comunității.

Conform definiției privind echitatea socială, biblioteca este o agenție de comunicare – intermediar între informația înregistrată și utilizator. Societatea cunoașterii nu poate exista fără societatea informațională, mediată de noile tehnologii ale informației. Rolul bibliotecilor în schimbarea societății este de netăgăduit. Bibliotecile sunt parteneri activi, utili și contributori eficienți. Tehnologiile informației reprezintă suportul pentru schimbarea educațională, iar cultura tradițională nu este suficientă. Drumul spre societatea cunoașterii arată că Alfabetizarea pentru secolul 21 este reprezentată de cultura informației. Aici intervine rolul de Sprijin al Bibliotecii în dezvoltarea și coeziunea socială. Rolul activ în procesul informațional al dobândirii culturii informației pentru învățarea de-a lungul vieții este confirmat ca factor semnificativ al progresului social.

NOTE:

- [1] **Drucker, P.** *Nova zbilja*. Zagreb: NoviLiber, 1992.
- [2] *Presidential Committee on Information Literacy: Final Report*. 1989. Disponibil la: <http://www.ala.org/acrl/publications/whitepapers/presidential>
- [3] **Bawden, David.** *Information and digital literacy; a review of concepts*. 2001. Disponibil la: <http://arizona.openrepository.com/arizona/bitstream/10150/105803/1/bawden.pdf>
- [4] **Špiranec, S.** *Informacijska pismenost-ključ za cjeloživotno učenje*. Disponibil la: <http://carnet.hr/casopis/17/clanci/1> (10.09.2011.).
- [5] **Lasić-Lazić, J.** *Sadržajna obradba danas i pravci*

razvoja. / Predmetna obradba: ishodišta i smjernice. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 1998. p. 23-33.

BIBLIOGRAFIE:

1. **Bawden, David.** *Information and digital literacies; a review of concepts*. 2001. Disponibil la: <http://arizona.openrepository.com/arizona/bitstream/10150/105803/1/bawden.pdf>
2. **Drucker, P.** *Nova zbilja*. Zagreb: NoviLiber 1992.
3. **Lasić-Lazić, J.** *Sadržajna obradba danas i pravci razvoja. / Predmetna obradba : ishodišta i smjernice*. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 1998.
4. *Presidential Committee on Information Literacy: Final Report*. 1989. Disponibil la: <http://www.ala.org/acrl/publications/whitepapers/presidential> Standardi za narodne knjižnice u RH (NN 058/1999)
5. **Špiranec, S.** *Informacijska pismenost-ključ za cjeloživotno učenje*. Disponibil la: <http://carnet.hr/casopis/17/clanci/1>
6. *Nastavni plan i program za osnovnu školu. Narodne novine 102/2006*. Disponibil la: <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/128062.html>

Information literacy and the role of the libraries in IT

Ratko Knežević

Author

Mr. Sci., Director of the County and University Library, Bihac, Bosnia and Herzegovina
E-mail: *ratkok@hotmail.com*

Abstract

The introductory section will talk about information literacy and its importance in contemporary society.

The work will provide insight into the IL options of The Cantonal and University Library Bihac, Bosnia and Herzegovina and its contribution to information literacy of users, and resources that underpin its work. It will consider possible roles of public libraries, but also the importance and contribution of school libraries in familiarization with modern technologies. Information literacy, as literacy in 21st century, a component of primary and secondary legislation, and will be presented in the paper.

The abstract will reflect the contribution of public libraries as a public institution en route to a knowledge society.

Keywords: *lifelong learning, information literacy, public libraries, school libraries*

Introduction

Knowledge society is impossible without information society mediated by new information technologies. According to the interpretation of UNESCO, Information Society is a "building block of a knowledge society", which is the same company as a function of the economy. Education in the Knowledge Society and the company will have a social purpose. Education is the fuel of economy.[1]

Information literacy

The availability of technology and skills required for its use only the first step to full potential of information society. The individual should be able to, using the technologies of information literacy. The road to a knowledge society presented the Literacy for the 21st century, information literacy. It introduces a new set of skills and knowledge necessary for a successful and productive life in a knowledge society.

The concept of information literacy is introduced by Paul G. Zurkowski in 1974, by which he means to effectively use information to solve problems.

The definition of information literacy by giving the American Library Association states: "Information literate people are defined as those who have learned how to learn because they know how knowledge is organized, how to find information and how to use them in ways others can understand, that people are prepared to learn throughout whole life." [2]

Bawden in contemporary literacy, besides information, one of the media, library, information and digital literacy, believes that in the 21st century intertwined variety of literacy, which we ourselves witnessed every day because today we draw information from a variety of available sources.[3]

It is necessary to distinguish between information and computer literacy. Information literacy means the ability to find, understand, evaluate and use information, while information technology or computer literacy involves knowledge of hardware and software. Are related in that they require basic computer literacy to be able to use the information.

Information literacy and the role of the libraries in IT

Definitions of information literacy include the following elements:

- ability to effectively search for information
- familiarity when selecting and evaluating information
- ease of use of a wide range of media
- awareness of the problem of reliability and credibility of information
- efficiency of information transmission to the others.[4]

Learning is based on information sources (resource based learning) is one of the prerequisites of acquiring information literacy, skills, abilities, finding and critical evaluation of information in a given context.

Information professionals have the expertise for the overall management structure and information sources. Recorded knowledge, the content of the document, the librarian has to analyze, summarize, classify and extract concepts and conceptual units, which is then translated into the language or languages for the labelling. Classification systems have been used as a model of organization and presentation of knowledge in a clear and understand the system of hierarchical relationships, fulfilling the task of information and communication, and facilitating the creation of new knowledge by discovering relationships through new relations.[5]

In this way, librarians are not only mediators between the recorded knowledge, and also creators of knowledge. They create it, and stored in the catalogue database.

The Internet is, unquestionably, an endless source of information, but general search services do not lead to relevant, quality information for a specific query.

The solution is in the gathering and presentation of information sources pertaining to a specific area. The libraries classification tool in the organization of knowledge that can help in the organization and information retrieval on the Internet. Browsing in the electronic environment of the library catalogue is like moving through systematically arranged shelves of the library. The advantage of this method of search that the user has direct control over the search process and the possibility of making a decision about the relevance of the source.

Programs of information "literacy" of users, we try to train participants to be:

- determine the scope of information needs
- effective access to needed information
- critically evaluate the quality of information and performance
- include the quantum of personal knowledge
- effectively used
- understood aspects of information use (ethically correct; intellectual property).

User Community online catalogue is heterogeneous in age, language, culture, knowledge areas, computer skills. Among them are a large number of beginners.

The catalogue is designed a hierarchical, offers OPAC and EBSCO search of a local level (public library, school library), through regional (county group directory) to the state level (union catalogue). The title masks are instructions for searching.

EBSCO databases are accessed through the list of databases on the web site of the Centre Online Databases and links to databases.

Through EBSCO interfaces the following lots of databases are available, such as:

Academic Search Premier, Business Source Premier, EconLit, ERIC, GeoRef, MEDLINE, PsycInfo, Library, Information Science & Technology Abstracts, SocIndex, etc.

It provides basic and advanced search you can perform by subject, author, title, publication / journal / originals, using the thesaurus, it is possible to search the reference / quotes and photos, while the search results can be obtained in abbreviated bibliographic record, full bibliographic record with a summary or full text.

Our library has got space for computers' use that serves for the education of users. The announced visit of students, along with a library and introduce a system of work, including the possibility of training search the e-catalogue. This training is settled down for all beneficiaries of our services.

In catalogue search education there are children through workshops wherein one elaborates obtained from computer literacy as a prerequisite for information literacy.

As we phase in networking all libraries (public, school) in single county library COBISS

Information literacy and the role of the libraries in IT

software, training for library employees are regularly held in the IT classroom.

In this way we have become the training centre for the County librarians, and our goal is to expand it to other profession, including The University staff and others.

The school library

In today's society, information literacy is an important component of human literacy in general. It is in this form of literacy education school library should have an important role because it teaches students self-design - research, encourages them to creative and critical thinking in finding, selecting, evaluating and applying information.

The school library is a place where the student is introduced to the world of books and reading. Reading it reveals a lively world of literature. The techniques of reading and comprehension are becoming an essential prerequisite for successful school learning process overall. The task of the school librarians is to create a true reader from the student who will feel the excitement and joy of writing. Autonomy in the use of different sources of information and knowledge means competence in all the libraries, serving their structure, knowledge of the principles of classification, uses a variety of catalogues, bibliographies, reference collections and other resources without which no modern and purposeful lifelong learning and advancement in the profession, nor the quality of implementation free time.

The school library is defined by the State educational standards as a component of the educational system is directly involved in teaching and curricular activities. The librarian promotes the development of reading culture and enables users to pickup intellectual resources, contributing to the development of independent intellectual culture.

The immediate educational work with pupils in the school library is structured around the classroom and facilities, and missions education work as a vital part of the overall curriculum of the school. They learn about the library space and school librarians; learn to borrow, keep, return books, acquire the culture of behaviour in the library. Once getting a bit older (year 3 of the

Primary School) they meet children's classroom magazines, different author, illustrator, translator, then introduce the body of the book. On the fourth class begins exploring reference collections in higher grades 5th-8th acquire the ability to find independent information.

The University library

In Western Balkan institutions it is common to have a University Library but also each Faculty can have its own Faculty library with its own autonomy. Staff can be trained in library skills by means of a certification exam. IL is closely associated with national library information systems, such as COBISS, the Co-operative Online Bibliographic Systems and Services and Platform which is an international system used across Bosnia and Herzegovina.

In the Western Balkan institutions, University libraries provide access to online databases such as EBSCO, OVID, Springer and Web of Science for interlibrary exchange. Faculty libraries tend to offer more traditional formats such as books, journals, handbooks, and Master/PhD theses. On the student side general library activity, usage and IL is not at a good level. Students, for example, are not familiar with COBISS and other online databases and tend to turn to Google search for a quick solution hence the standard of IL is poor. There are negative habits with regard to information gathering with "Copy-paste" a particular problem, as well as lack of organization in information collection and lack of effort at information searching.

Conclusion

The community, which as a basic resource, the driving force, defines the knowledge, the library recognizes the active partner for the entire development. The library is a public institution with the educational, cultural and informational role. It is a place of lifelong learning, public access to information sources and social gathering place for all members of society.

According to his definition of social equity, the library is a communications agency - intermediary between the recorded knowledge and

Information literacy and the role of the libraries in IT

user. Knowledge society is impossible without information society mediated by new information technologies. The role of libraries in society, change is unquestionable. They are an active partner, useful and effective contributor. Information technologies are the support of educational change, and traditional literacy is not sufficient. The road to a knowledge society presented the Literacy for the 21st century, information literacy. It is here acting as Library Support development and social cohesion of society. Active role in the process of information literacy for lifelong learning is confirmed as a significant factor in social progress.

6. *Nastavni plan i program za osnovnu školu. Narodne novine 102/2006.* Available at: <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/128062.html>

NOTES:

- [1] **Drucker, P.** *Nova zbilja*. Zagreb: NoviLiber, 1992.
[2] *Presidential Committee on Information Literacy: Final Report. 1989.* Available at: <http://www.ala.org/acrl/publications/whitepapers/presidential>
[3] **Bawden, David.** *Information and digital literacy; a review of concepts.* 2001. Available at: <http://arizona.openrepository.com/arizona/bitstream/10150/105803/1/bawden.pdf>
[4] **Špiranec, S.** *Informacijska pismenost-ključ za cjeloživotno učenje.* Available at: <http://carnet.hr/casopis/17/clanci/1> (10.09.2011.).
[5] **Lasić-Lazić, J.** *Sadržajna obradba danas i pravci razvoja. / Predmetna obradba: ishodišta i smjernice.* Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 1998. p. 23-33.

BIBLIOGRAFIE:

1. **Bawden, David.** *Information and digital literacies; a review of concepts.* 2001. Available at: <http://arizona.openrepository.com/arizona/bitstream/10150/105803/1/bawden.pdf>
2. **Drucker, P.** *Nova zbilja*. Zagreb: NoviLiber 1992.
3. **Lasić-Lazić, J.** *Sadržajna obradba danas i pravci razvoja. / Predmetna obradba : ishodišta i smjernice.* Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 1998.
4. *Presidential Committee on Information Literacy: Final Report. 1989.* Available at: <http://www.ala.org/acrl/publications/whitepapers/presidential> Standardi za narodne knjižnice u RH (NN 058/1999)
5. **Špiranec, S.** *Informacijska pismenost-ključ za cjeloživotno učenje.* Available at: <http://carnet.hr/casopis/17/clanci/1>

Recomandări pentru autori

Copyright

Articolele propuse spre publicare trebuie să fie contribuții originale. Responsabilitatea pentru respectarea copyright-ului aparține integral autorilor articolelor. Toate drepturile privind reproducerea materialelor care vor fi publicate în *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* sunt cedate de către autori editorului - Asociația Bibliotecarilor din România (ABR).

Articolele trebuie trimise la: **Angela Repanovici, redactor-șef, e-mail: arepanovici@gmail.com** sau **Doru Stan, redactor, e-mail: doru_stan@yahoo.com**.

Politica editorială

Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării, continuatoarea publicației *Buletin ABIR* (1997-2004), este o publicație științifică tematică, cu periodicitate trimestrială, dedicată tuturor tipurilor de biblioteci din România, precum și învățământului de specialitate. Revista conține articole elaborate de specialiști ai domeniului din țară și din străinătate, abordând toate aspectele biblioteconomiei și ale științei informării.

Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării publică numai contribuțiile selectate de Colegiul de redacție. Fiecare colaborator va primi gratuit câte un exemplar din numărul de revistă în care i-a fost publicat articolul. Responsabilitatea pentru exactitatea datelor și informațiilor din articolele publicate revine autorilor acestora.

Cerințe privind articolele propuse spre publicare

Articolele vor fi transmise prin e-mail, ca fișier atașat, sub formă de document Word, cu următoarele caracteristici:

- *titlul lucrării*, în limbile română și engleză (caracter Times New Roman, dimensiunea 16, cu aldine, spațiere la un rând, aliniere la centru);
- *date privind autorul/autorii*: numele, prenumele, gradul didactic și titlul științific (dacă este cazul), funcția, departamentul și instituția în care lucrează, adresa de e-mail (caracter Times New Roman, dimensiunea 10, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta);
- *abstractul articolului*, în limbile română și engleză - text de cel mult 100 de cuvinte, însoțit de cel mult 6 cuvinte-cheie (caracter Times New Roman, dimensiunea 9, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta);
- *textul articolului* (caracter Times New Roman, dimensiunea 11, „indent” de 0,7 cm pentru prima linie a fiecărui paragraf, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta), în limbile română sau engleză;
- *titlurile secțiunilor* (caracter Times New Roman, dimensiunea 11, cu aldine, spațiere la un rând, aliniere la stânga);
- *ilustrațiile* (figuri, grafice, tabele, fotografii) - alb-negru; vor fi transmise într-o formă care să se preteze la reproducere fără a necesita redesenarea sau prelucrarea complexă;
- *notele și/sau bibliografia* - poziționate la sfârșitul articolului (nu se acceptă note incluse în subsolul paginii); vor fi numerotate, iar trimiterile din text la note și/sau bibliografie se vor trece între paranteze rotunde, de ex. (1), (2) etc. (caracter Times New Roman, dimensiunea 10, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta).

Cerințe privind recenziile propuse spre publicare

Recenziile vor fi transmise prin e-mail, ca fișier atașat, sub formă de document Word, care va cuprinde: *titlul recenziei, date bibliografice privind lucrarea recenzată, textul recenziei, numele și prenumele autorului recenziei*.

Recenziile vor fi tehnoredactate cu caracter Times New Roman, dimensiunea 10, „indent” de 0,7 cm pentru prima linie a fiecărui paragraf, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta.

Cerințe privind formatul referințelor bibliografice

Referințele bibliografice incluse la sfârșitul articolelor vor avea următorul format:

a) *pentru monografii*:

- *cu un singur autor*: **NUME, Prenume autor**. *Titlu: informație la titlu*. Loc de publicare: Editură, an.* Nr. pagini
- *cu 2 sau 3 autori*: **NUME, Prenume autor 1; NUME, Prenume autor 2; NUME, Prenume autor 3**. *Titlu: informație la titlu*. Loc de publicare: Editură, an. Nr. pagini
- *cu mai mult de 3 autori*: **NUME, Prenume autor 1; NUME, Prenume autor 2; NUME, Prenume autor 3** [etc.]. *Titlu: informație la titlu*. Loc de publicare: Editură, an. Nr. pagini
- *lucrări în volume*: se aplică aceleași reguli ca mai sus, numai că după titlu se va menționa numărul volumului/volumelor, ex.: **NUME, Prenume autor**. *Titlu: informație la titlu*. Vol. 1. Loc de publicare: Editură, an. Nr. pagini

* Se folosește punctul înainte de pagini atunci când se indică toate paginile/filele unei monografii; dacă se menționează numai o secvență de paginație, se va folosi virgula, urmată de p. sau f. și de suite de pagini/file (ex.: Iași: Polirom, 2006, p.78-85).

b) *pentru capitole din monografii*: **NUME, Prenume autor****. *Titlu capitol: informație la titlu capitol*. În: *Titlu monografie*/Nume, Prenume autor. Loc: Editură, an, vol. ..., p....

** Când este vorba de mai mulți autori, pentru semnalarea acestora se aplică aceleași reguli ca la punctul a).

c) *pentru articole din publicații seriale*: **Nume, Prenume Autor**. *Titlu articol: informație la titlu*. În: *Titlu publicație*, an/vol. ..., nr. ..., an calendaristic, p. ...

*** Când este vorba de mai mulți autori, pentru semnalarea acestora se aplică aceleași reguli ca la punctul a).

d) *pentru resurse electronice*: se aplică regulile de la punctele anterioare, menționându-se URL-ul resursei și data accesării acesteia, ex.: <http://www.unibuc.ro> (accesat: 14 iunie 2012).

Recomandările pentru autori sunt disponibile și pe site-ul ABR, la adresa <http://www.abr.org.ro> - link Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării.

Recommendations for authors

Copyright

The articles proposed for publishing must be original contributions. The responsibility for observing the copyright belongs totally to the articles' authors. All the rights for the materials to be published in *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* are made over by the authors to the editors - Asociația Bibliotecarilor din România (ABR).

Articles will be sent to: **Angela Repanovici, editor-en-chief, e-mail: arepanovici@gmail.com** or **Doru Stan, editor, e-mail: doru_stan@yahoo.com**.

Editorial policy

Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării, continues the publication *Buletin ABIR* (1997-2004), and it is a scientific subject quarterly publication, dedicated to all types of libraries in Romania, as well as to the library science education system. The journal includes materials elaborated by specialists in the field, in the country and abroad, and it approaches all the aspects of library and information science.

Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării publishes only the contributions selected by the Editorial Board. Each contributor receives freely an item of the journal issue where he/she published the article. The responsibility for the data and information accuracy in the articles belong to the authors.

Conditions for the articles proposed to be published

The articles are sent by e-mail, as an attachment, as a Word document in the following conditions:

- work title, in Romanian and English (character Times New Roman, size 16, Aldine, single spacing, centred);
- *information about the author/authors*: name, first name, degree and scientific title (if so), position, department and institution where she/he works, e-mail address (character Times New Roman, size 10, single spacing, justified);
- *article abstract*, in Romanian and English - text of about 100 words, 6 key words (character Times New Roman, size 9, single spacing, justified);
- *article text* (character Times New Roman, size 11, „indent” of 0.7 cm for the first line of each paragraph, single spacing, justified), in Romanian or English;
- *chapters' titles* (character Times New Roman, size 11, Aldine, single spacing, left);
- *illustrations* (pictures, graphics, tables, photos) – black-white; they will be sent in a form adapted to be reproduced, without being re-designed or processed complexly;
- *notes and/or bibliography* – at the end of the article (there are not accepted footnotes); the notes will be numbered and the references to the notes and/or bibliography in the text will be in round brackets, de ex. (1), (2) etc. (character Times New Roman, size 10, single spacing, justified).

Conditions about the reviews proposed to be published

The reviews are sent by e-mail, as a Word document, including: *review title, bibliographic data about the reviewed work, review text, name and first name of the reviewer author*.

The reviews are written with Times New Roman, size 10, „indent” de 0.7 cm for the first line of each paragraph, single spacing, justified.

Conditions for the bibliographic references

The bibliographic references included at the end of the articles will have the following format:

a) *for monographs*:

- *one author*: **Author NAME, first name**. *Title: information to the title*. Publishing place: Publishing House, year. * No. pages
- *2 or 3 authors*: **Author NAME, first name 1; Author NAME, first name 2; Author NAME, first name 3**. *Title: information to title*. Publishing place Publishing House, year. No. pages
- *more than three authors*: **Author NAME, first name 1; Author NAME, first name 2; Author NAME, first name 3** [etc.]. *Title: information to title*. Publishing place: Publishing House, year. No. pages
- *works in volumes*: the same rules as above, but after the title there will be mentioned the number of volume/volumes, ex.: **NAME, first name**. *Title: information to title*. Vol. 1. Publishing place: Publishing House, year. No. pages

* The full stop is used before pages when there are indicated all the pages/leaves of a monograph; if its mentioned only a series of pages, coma will be used, followed by p. or f. and the series of pages/leaves (ex.: Iași: Polirom, 2006, p.78-85).

b) *for chapters in monographs*: **NAME, first name****. *Title chapter: information to title/chapter*. In: *Monograph Title* /Author name and first name. **Place**: Publishing House, year, vol. ..., p....

** Când este vorba de mai mulți autori, pentru semnalarea acestora se aplică aceleași reguli ca la punctul a).

c) *for articles in serials*: **Author Name, first name**. *Article title: information to title*. In: *Title publication*, year/vol. ..., no. ..., calendar year, p. ...

*** When there are many authors, they are mentioned following the same rule as at point a).

d) *for electronic resources*: the rules previously presented, mentioning the resource's URL and the date when it was accessed, ex.: <http://www.unibuc.ro> (accessed: 14th June, 2012).

Recommendations for authors are also available on the ABR site, at the address <http://www.abr.org.ro> - link *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării*.